

Pályázati pavilon

A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY MAGAZINJA

Fókuszban:
Nyelvi sokszínűség

2013. ősz

Bonjour

Czesc

Moi

Kumusta

Ciao

Szia

OLA

Ol

A TARTALOMBÓL:

- Erasmus+
- 20 éves a CEEPUS
- Munkaalapú tanulás Európában
- Nyelvet, hatékonyan
- Végzettséget mindenkinek!

www.tka.hu

tartalom

Impresszum

FŐSZERKESZTŐ:
Kardos Anita
SZERKESZTŐK:
Balla Ágnes
Cseke Bettina
Györfpál Zsuzsanna
Kármán Tímea
Szegedi Eszter
FELELŐS KIADÓ:
Tordai Péter igazgató
GRAFIKAI TERVEZÉS,
TÖRDELÉS: Baukó Bernadett
és Vilimi Kata
NYOMDAI KIVITELEZÉS:
D-PLUS Kft.
KIADJA a Tempus
Közalapítvány, 2013

Illusztrációként felhasználtuk a projektek résztvevői által készített fotókat, valamint az Európai Bizottság audiovizuális gyűjteményének fotóit.

Credit © European Union, 2013

A magazin megjelenését az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Európai Bizottság támogatta.

A kiadványban foglaltak nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság álláspontját.

Minden jog fenntartva.

Tempus Közalapítvány
1093 Budapest, Lónyay utca 31.
Postacím: 1438
Budapest 70., Pf. 508.
Infó: (06 1) 237 1320
telefon: (06 1) 237 1300
fax: (06 1) 239 1329
e-mail: info@tpf.hu
internet: www.tka.hu

ISSN 1786-1616

Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0487-04
Akkreditációs lajstromszám: AL-0484

A Tempus Közalapítvány minden pályázataival kapcsolatos információt, pályázati űrlapot, egyéb dokumentumot térítésmentesen bocsát az érdeklődők rendelkezésére, azok kereskedelmi forgalomba nem hozhatók.

4 FÓKUSZBAN

4 NYELVI SOKSZÍNŰSÉG

- 4 Keverhetünk Önnek egy nyelvi koktélt?
- 6 Nyelvtudás az Európai Unióban és Magyarországon
- 8 „Nem mindegy, milyen nyelven fordulunk egymáshoz”
- 9 Nyelvek a mobilitás, a foglalkoztatás és az aktív polgárság szolgálatában
- 10 Mihez képest nehéz egy nyelv? Interjú Michal Černývel, a budapesti Cseh Centrum igazgatójával
- 11 Franciául az osztrák határ mellett
- 12 Nyelvet, hatékonyan – Európai Nyelvi Díjak 2013-ban
- 14 Elindult a Nyelvpalánta!
- 15 Az idegen nyelvi fejlesztés lehetőségei nemzetközi projekteken
- 16 A soknyelvű Európáért – Intenzív nyelvi kurzusok Erasmus ösztöndíjjal
- 16 Oroszul tudni érdemes!
- 17 *Sprechen Sie Deutsch? Do you speak English?* Hogyan mutassam be a nyelvtudásom?

18 Hírcsokor

- 22 20 éves a CEEPUS program
- 24 Rekordor éjszaka a tudománnyal
- 26 Versenyképesség nemzetközi együttműködéssel

27 Pályázatok

27 PROJEKTTÜKÖR

- 27 Fókuszban a gyakornokok – munkaalapú tanulás és gyakornokság Európában
- 31 Erasmus szakmai gyakorlat – Nagyon jó indítása volt ez a karrieremnek
- 32 A „fogyasztó-dagasztó” olvasástól az e-book írásig – Egy Comenius projekt az olvasás megszerettetéséért
- 34 „Olvasónapló”: a könyvektől a képzőművészetig
- 35 Irodalom kicsiknek és nagyoknak a Petőfi Irodalmi Múzeumban
- 37 Gyógynövények az eTwinningben
- 39 Egy Comenius tanárasszisztens kalandjai Norvégiában
- 40 Valóban hipnotizál minket a média? A választ egy ACES projekt adta meg...
- 41 Várostervezés előtt helyismeret
- 42 Diákélet diplomataszemmel. Teadélután a párizsi nagykövetségen
- 43 Erasmus diákok vendégségben a Spanyol Nagykövetségen
- 44 Az Erasmus hatásai az európai identitásra

- 46 Leonardós tapasztalatok ihlették a 2013-as Magyarország Tortáját
- 48 Vállalkozói készségek fejlesztése – projekt tapasztalatok, jó gyakorlatok
- 50 Leonardo karriertörténetek
- 52 Cigánytelepről egyetemre – és még tovább
- 54 Leonardo partnerségek egy tanulmány tükrében
- 55 „Együtt egymásért”

TUDÁSKÖZPONT 56

- 56 A lengyel példa – A Leonardo és Comenius programok társfinanszírozása az Európai Szociális Alapból
- 58 QALL: Qualification for ALL
- 60 Módszertani ötletek pedagógusoknak
- 61 Kiadványajánló
- 62 Pierre motorbiciklijé és a szerszámosládájá – Hogyan segíthet az Europass egy fiatal európainak karrierje első éveiben?
- 64 Sikerrel zajlanak a Campus Hungary képzések
- 65 Angol szaknyelvi, szakmai képzés esélyegyenlőségi koordinátoroknak

66 KÉPZÉSI AJÁNLÓ

- 67 EU-ANGOL – Miért? Kinek? Hogyan?
- 68 EU-ANGOL SZAKNYELVI KÉPZÉS – Mit mondanak azok, akik már elvégezték az EU-angol szaknyelvi képzést?

VENDÉGOLDAL 69

- 69 Együttműködés a szak-és felnőttképzés európai programjaiban

ERASMUS+ 70

Kedves Olvasó!

Manapság sok szó esik Európáról, de csak ritkán igazán pozitív ösz-szefüggésben. A politikai hírek az euroszeptikus erők erősödéséről számolnak be Európa-szerte, és nemcsak a politikai spektrum szélein. Európa népszerűsége kétségtelenül drámai gyorsasággal kopott meg az elmúlt 10 évben – ma már egyre több országban inkább lehet szava-zatokat remélni az Unióval szemben erősen kritikus hangoktól, mint az Unió-párti megközelítéstől. Aligha a pénzügyi válság az oka mindennek, azonban az eurózóna nehézségei és az elhúzódo kilábalás felgyorsította ezt a folyamatot.

A bírálatok homlokterében leggyakrabban az EU működésének nehezen átlátható volta és drágasága áll, együtt az ún. *demokrácia deficit* kérdésével. Bonyolult és lassú a döntéshozatal, és olyan szereplők is jelentős hatalommal bírnak, akik mögött nem áll közvetlen választói felhatalmazás. A döntések túl messze születnek az állampolgároktól, nehezen érthető eljárásrendek mentén, és gyakran olyan ügyekben, amit az átlagos tájékozottságú újságolvasó nehezen tud értelmezni. Sokan állítják, hogy a baj ennél is nagyobb. Elveszett az integráció fókusza, nem világosak a közös célok, növekednek a tagállamok közötti törésvonalak. Mind többen szorgalmazzák az Unió alapértékeire építve egy új, hosszú távú vízió megfogalmazását.

A problémát természetesen az uniós szervek is látják, ezt mutatja az EU ideai tematikus évének a témaválasztása is: *Polgárok Európai Éve*. A kezdeményezés célja az volt, hogy segítsen tudatosítani az emberekben, hogy milyen előnyökkel jár az Európai Unió a mindennapi életük során, illetve, hogy az EU sikeréhez nélkülözhetetlen az ő személyes részvételük is. Az állampolgári jogok kérdése mellett dominánsan megjelenik az egyén felelőssége, kötelezettségvállalása és aktív szerepvállalása is.

Természetesen nem vadonatúj felvetésről van szó, hiszen ez áll az EU *Európa a polgárokért együttműködési programjának* a középpontjában is. A program olyan nemzetközi együttműködések megvalósításához ad támogatást, amelyek különböző országok szervezeteinek és állampolgárainak az együttműködését, találkozásait és közös cselekvését segíti elő. A projektek hozzájárulnak a közös értékeken, történelmen és kultúrán alapuló európai identitás erősítéséhez civil szervezetek, önkormányzatok együttműködése által. A támogatásban részesülő testvérvárosi találkozók, tematikus hálózatok, civil projektek, az aktív történelmi emlékezetet erősítő projektek igazi „*alulról induló*” kezdeményezések. Olyan témákban és olyan partnerekkel valósulnak meg, amelyek az adott település vagy civil szervezet számára fontosak – lehet az környezetvédelem, helyi idegenforgalom és városmarketing vagy a szociális ellátórendszer. A projektek volumene többszörösen meghaladja az elnyert támogatás értékét, hiszen

önkéntesek munkája, vállalkozók és támogatók segítségével áll valamennyi együttműködés mögött. A bevezetőben felvetett probléma Európa elbizonytalanodó identitásáról a projektek keretében szervezett nemzetközi együttműködések résztvevői számára valószínűleg kevésbé tűnik érthetőnek – hiszen ők európai keretben keresik a választ az ipari katasztrófák megelőzésének problémájára, a szegénység elleni küzdelemre, a hátrányos helyzetű területek társadalmi és gazdasági fejlődésére. A közös művészeti táborok, kulturális programok és testvérvárosi programok sem azt sugallják, hogy már alulnézetből is definíciós problémát jelentene Európa.

Az oktatási és képzési programok ehhez nagyon hasonló szerepet töltenek be, hiszen lehetővé teszik az oktatási intézmények nemzetközi együttműködését, a tanulók, hallgatók és tanárok külföldi tapasztalatszerzését. A konkrét pedagógiai haszon mögött valamennyi esetben ott áll a közös európai értékek megismerése. A gyakran arctalan globalizációval szemben itt a saját értékek tudatosítását, megerősödését és megismertetését is látjuk, nemcsak átvevők vagyunk, hanem átadók is.

Ez is az Európai Unió – hiszen ezek az együttműködési programok az Európai Parlament és az Európai Tanács döntése alapján, az Európai Bizottság koordinálása mellett valósulnak meg, az EU központi költségvetésének forrásaiból. Az évente megjelentetett pályázati felhívások a közösen elfogadott európai célok megvalósítását segítik elő. Az együttműködést rendkívül megkönnyíti a közös határok schengeni rendszere, és az euró előnyeit is sokan élvezik – az eurózóonán kívül is. A térség országai valamennyien egy szövetségi rendszer tagjai. Nem lenne szabad megfeledkeznünk arról, hogy mindez nem evidens, mindössze néhány évtizeddel ezelőtt csak álmodhattunk minderről, és nincs garancia arra, hogy a jövőben ne veszíthetnénk mindezt újra el. Reméljük, hogy a tematikus év hozzájárult ahhoz, hogy egyrészt tisztábban lássuk európaiságunkat, jobban megbecsüljük értékeit, másrészt a felismert gyengeségek orvoslása révén Európa is olyanná váljon, amilyennek sokan látni szeretnénk. Ahol igaz az októberi konferenciánk mottója: *Európa a polgárokért – a polgárok Európáért*. Mert ez Európa legszebb arca. Vigyázzunk rá.

TORDAI PÉTER
igazgató, Tempus Közalapítvány

Nyelvi sokszínűség

FÓKUSZBAN

Keverhetünk Önnek egy nyelvi koktélt?

A legfrissebb kutatások alapján széles körű egyetértés övezi az EU-nak azt az elképzelését, hogy az uniós állampolgároknak az anyanyelvükön kívül még két idegen nyelvet kellene beszélniük (*Eurobarometer 2012*). Magyarországon az első idegen nyelvnek

legszívesebben az angol és német nyelvet választják, sajnos azonban ezen kívül minden más kevésbé gyakran oktatott és tanult nyelvnek számít, beleértve a kisebbségi és nemzetiségi nyelveket is. A ritka nyelvek így a második vagy harmadik helyre szo-

HAJÓS ANDRÁS – az Európai Nyelvi Koktéltár házigazdája

- *Kerültél már életedben olyan helyzetbe, ahol jól jött az idegennyelv-tudás?*

Szüleim tudományos munkájuk révén nemzetközi egyetemi kapcsolatokban mozogtak, az életük folyamatos külföldre járással, külföldiekkel való találkozással telt. Én ebből kisgyerekként annyit láttam, hogy állandóan külföldi vendégeink voltak. Így nekem az, hogy egy idegen nyelvű emberrel kell boldogulnom, elég korán természetessé vált. 14 éves koromban egyszer elkísértem az apámat Liverpoolba, ahol egy kutatást végezett, és ott árulták el a szüleim, hogy a helyi iskolába kell járnom, amiért ma elmondhatatlanul hálás vagyok. Ez a tapasztalat komolyan megalapozta a nyelvtudásom exponenciális növekedését. Nagyon sokat segített az első pár kínos napban az, hogy akkor már elsajátítottam azt a képességet – és ez az én legfontosabb üzenetem –, hogy valamilyen szinten kommunikálni tudjak angolul.

- *Beszélsz valamilyen ritka nyelvet?*

Egyelőre nem, de azt tervezem, hogy elkezdek horvátul tanulni. Részben azért, mert van egy olyan üzleti elképzelésem, amit Horvátországban tudnék megvalósítani. De nem csak ezért akarom megtanulni a nyelvet, ugyanis mindenkiel tudnék ott angolul és németül is beszélni, hanem azért is, mert rá akarom venni magam, hogy valami egészen mást, valami egészen újat csináljak. A gyerekeimnek is szeretnék példát mutatni, mert ők is annak a fiatal generációnak a tagjai, akik nehezen találják a helyüket ebben a látszólag nyitott Európában, amit nem a szabályok és a határok, mint inkább a tradíciók és egyéb kulturális adottságok tesznek mégiscsak nehezen átjárhatóvá.

DR. SZABÓ DEZSŐ – Balassi Intézet, Nemzetközi Igazgatóság, igazgató

- *Volt az életében olyan helyzet, ahol különösen hasznos volt az idegennyelv-tudás?*

Munkámnál fogva folyamatosan ilyen helyzetben vagyok, napi szinten jól jön, hogy idegen nyelveket beszélek. De tudok olvasni olyan nyelveken (francia, spanyol, olasz), amelyeket egyébként nem beszélek, és származásom okán jól értem a sváb dialektusok egy részét is. Egyetemista koromban történt meg velem a következő eset. Természetesen utazáskor az olcsóbb megoldásokat kerestük, így a szállásköltség megspórolása érdekében gyakran utaztunk éjszakai járatokkal. Egy ilyen alkalommal éjszakai hajóval hajnalban érkeztünk Krétára, ahol abban az időpontban semmi nem volt nyitva. Így beültünk egy kiskocsmába, ahol olasz fiatalokkal ismerkedtünk meg. Én nem beszéltem olaszul, ők pedig angolul nem tudtak, de kiderült, hogy ők is német származásúak, ettől kezdve sváb dialektusban elég jól elboldogultunk egymással.

rulnak, ha valaki egyáltalán rászánja magát, hogy ilyet tanuljon. Tekintettel arra, hogy az EU-nak 24 hivatalos munkanyelve és mintegy 500 millió lakosa van, idegennyelv-tudásra manapság sokkal nagyobb szüksége van mindenkinek, mint korábban, hiszen a külföldi utazások, barátságok, tanulmányok vagy munkalehetőségek révén a kultúrák közötti kapcsolatok észrevétlenül életünk részévé váltak.

Európa nyelvi és kulturális sokszínűségét minden évben a *Nyelvek Európai Napján* (szeptember 26.) ünnepeljük. Ezen a napon rendezték meg Budapesten az *Európai Nyelvi koktélbárt*, amelynek a Tempus Közalapítvány is társszervezője volt. Az esemény célja, hogy felhívja a figyelmet az idegennyelv-tanulás előnyeire és Európa nyelvi sokféleségre. A rendezvényen a koktélhoz valókat a különféle idegen nyelvek szolgáltatták. Ennek kapcsán több résztvevőt is megszólaltattunk, vajon milyen nyelveken beszélnek, illetve adódott-e olyan helyzet az életükben, amikor hasznukra vált az idegennyelv-tudás?

A Tempus Közalapítvány TANDEM című projektjében kiemelten foglalkozik a ritka nyelvek tanulásának népszerűsítésével.

<http://oktataskepzes.tka.hu>

© Markus Kalljonen, Helsinki (Flickr)

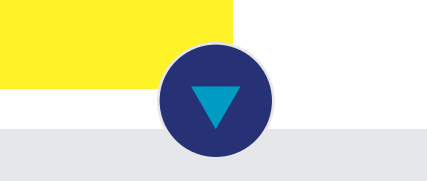

HAJDU ANDREA, FEDOSZEJEV LILLA – egyetemi hallgatók

• Volt az életetekben olyan helyzet, ahol különösen jól jött az idegennyelv-tudás?

Andrea: A barátságunkat is ennek köszönhetjük, hiszen mi Hollandiában ismerkedtünk meg: én *Erasmus ösztöndíjjal* tanultam kint, Lilla pedig *Erasmus szakmai gyakorlatát* töltötte Hollandiában. Az oktatás angolul folyt, de amíg ott voltunk, én megpróbáltam elsajátítani a holland nyelv alapjait. Ez persze nem volt elég, szeretnék a hollanddal tovább foglalkozni, mert látam a gyakorlati hasznát annak, ha valakit az anyanyelvén tudok megszólítani.

Lilla: Én azért kaptam meg azt a gyakorlati helyet Hollandiában, mert jól beszélek angolul. Így az akkori főnököm és én is jól jártunk, mivel ő tudta velem gyakorolni az angolt, én pedig rengeteg szakmai tapasztalatot szereztem. Én is tanultam kint hollandul, és az volt a tapasztalatom, ha a hollandok látják, hogy beszélünk pár szót, vagy megpróbálunk beilleszkedni, azt nagyra értékelik, és ez segít a kapcsolatok kialakításában is.

SZILÁGYI DORKA, CZÉGÉNY KATA – általános iskolás tanulók

• Ti különleges helyzetben vagytok, hiszen szlovák iskolába jártok. Volt az életetekben olyan helyzet, amikor szükségetek is volt az idegennyelv-tudásra?

Dorka: Amikor Olaszországba mentünk nyaralni, és fagyit vettünk, akkor használtam a szlovákot, a magyart és az angolt is. Ezen kívül voltunk Szlovákiában nyári táborban, ahol iskolába is jártunk egy héttig. A gyerekek csak szlovákul tudtak, így ezen a nyelven barátkoztunk velük.

Kata: Amikor Bulgáriában jártunk és vettünk valamit, a szlovákot használtuk, és az eladó tudott velünk beszélni ezen a nyelven, ami sokszor nagyon hasznos volt. Elsőtől pedig volt egy cseh osztálytársunk, akivel nagyon jó barátok lettünk, és bár harmadikban visszament Csehországba, még most is levelezünk vele.

JAKUS NATÁLIA, MURVAI NIKOLETTA, BOCACIU GÁBOR – középiskolás tanulók

• Volt az életetekben olyan helyzet, amikor hasznát vettétek az idegennyelv-tudásnak?

Natália: Nekem akkor jött jól az idegennyelv-tudás, amikor egy évet külföldön jártam iskolába. Nyelvtudás nélkül nem tudtam volna beilleszkedni, és tanulnom is idegen nyelven kellett.

Nikoletta: Nekem akkor jön jól az angol, amikor olyan sztárhíreket böngészek az interneten, amelyek nem jelennek meg magyar oldalakon.

Gábor: Mi a sulival Strasbourgban jártunk az Európai Parlamentben. Akkor nagyon fontos volt, hogy megértsük, mi zajlik ott, és beszélünk is kellett, amihez elengedhetetlen a nyelvtudás. Én Romániában születtem, ezért románul is beszélek, amit egyelőre csak akkor használok, ha hazamegyek a családomhoz. •

CSERNOVITZ ADÉL és KOVÁCS ESZTER

Nyelvtudás az Európai Unióban és Magyarországon

Nyelvtudás az EU-ban

A legfrissebb, 2012. évi *Az európaiak és nyelveik* című Eurobarometer felmérés szerint¹, amelynek során csaknem 27 000 embert kérdeztek meg az EU (akkori) 27 tagállamból, az európai polgárok 54%-a vallotta magáról, hogy képes társalgást folytatni legalább 1 idegen nyelven, és csak 25%-uk tud kommunikálni legalább 2 idegen nyelven.

A legszélesebb körben beszélt anyanyelv a német (16%), az olasz és az angol (13-13%), a francia (12%), valamint a spanyol és a lengyel (8-8%).

A legszélesebb körben beszélt öt idegen nyelv az angol (38%), a francia (12%), a német (11%), a spanyol (7%) és az orosz (5%).

2011-ben az Európai Bizottság megbízásából végeztek egy európai szintű felmérést többségében 14–15 éves tanulók körében, amely nem önbevalláson, hanem a nyelvi kompetenciák mérésén alapult. A nyelvi kompetenciákat vizsgáló európai felmérésben, amelyet a vizsgálatot végző szakemberek a PISA vizsgálathoz hasonlítanak az idegen nyelvi kompetenciák terén, 14 európai országból csaknem 54 000 diák vett részt. A vizsgálat eredménye alapján az alsó középfokú oktatás (a magyar iskolarendszerben az általános iskola felső tagozata) végén első idegen nyelvből csak a tanulók 42%-a éri el a független nyelvhasználó (minimum B1) szintjét, második idegen nyelvből pedig a tanulók 25%-a. A felmérésben a nyelvtudásra vonatkozó adatok mellett információkat gyűjtöttek az adott országban jellemző nyelvtanulási és nyelvtanítási módszerekről, valamint a nyelvtanítás és a nyelvi környezet jellemzőiről is².

A magyar lakosság nyelvtudása

Köztudott, hogy itthon kevesen beszélnek idegen nyelveket. A 2012. évi Eurobarometer felmérés szerint a magyaroknak csupán 35%-a vallotta magáról, hogy anyanyelvén kívül beszél még legalább egy idegen nyelvet, és 13%-uk, hogy legalább két idegen nyelvet. Magyarország ezzel (a felmérés idején) a 27 EU-tagállam közül az utolsó helyen szerepel. A vizsgálat szerint a magyarok 20%-a vallotta magáról, hogy társalgási szinten képes kommunikálni angolul, 18%-uk németül, 3-3%-uk franciául és oroszul.

Bár a hazai népszámlálások adatait tekintve a rendszerváltás óta javuló tendencia figyelhető meg a magyar lakosság idegennyelv-tudása terén, az idegen nyelvet beszélők aránya még mindig alacsony: az

1990-es népszámláláskor önbevallás alapján a lakosság 9%-a, tíz évvel később 15%-a, a 2011-es népszámláláskor pedig 22,3%-a vallotta magáról³, hogy anyanyelvén kívül még legalább egy idegen nyelvet beszél.

Az utóbbi évek EU-s kezdeményezései a nyelvtanítás fejlesztése érdekében

Az Európai Unió egyik alapelve más kultúrák, szokások tisztelete, a soknemzetiségű Európában a nemzetek kulturális identitásának megőrzése. Ennek megfelelően nyelvpolitikájában is a nyelvi sokszínűség támogatása az Unió egyik legfontosabb célkitűzése⁴. A másik, máig érvényes alapvető célkitűzést 2002-ben az Európai Tanács barcelonai találkozóján fogalmazták meg az állam- és kormányfők, mégpedig azt, hogy minden uniós polgár fiatal korától kezdve legalább két idegen nyelvet sajátítson el az anyanyelvén kívül.

Napjainkban a kulturális és a nyelvi sokszínűség fontosságának kiemelése mellett a nyelvek szerepe és a nyelvtanítás fejlesztése kapcsán egyre inkább a gazdasági szempont kerül előtérbe, vagyis annak hangsúlyozása, hogy a nyelvtudás nagymértékben elősegíti a munkaerő-piaci elhelyezkedési lehetőségek javulását, az idegen nyelvet jól beszélők számának növekedése pedig hozzájárul a foglalkoztatottság emelkedéséhez és a versenyképesség növeléséhez.

Ezt a szemléletet tükrözi az a két európai uniós dokumentum is, amelyek a közelmúltban jelentek meg:

A Tanács 2011. novemberi következtetései a mobilitást növelő nyelvi kompetenciákról⁵ többek között a következő területek fontosságára és fejlesztésére hívja fel a tagállamok figyelmét: a nyelvtanulási lehetőségek és a nyelvtanítás minőségének növelése, a nyelvtanulók alap- és továbbképzésének fejlesztése, innovatív nyelvtanulási módszerek támogatása, a tartalomalapú nyelvtanítás és a mobilitás ösztönzése, az információs és kommunikációs technológiák szélesebb körű alkalmazása, a nyelvek választékának bővítése, a munkaerőpiac nyelvismereti igényeinek nagyobb mértékű figyelembevétele.

A másik fontos dokumentum az Európai Bizottság 2012 novemberében megjelent közleménye, a *Gondoljuk újra az oktatást: beruházás a készségekbe a jobb társadalmi-gazdasági eredmé-*

*„...a másik alapvető cél-
kitűzés, hogy minden uniós
polgár fiatal korától kezdve
legalább két idegen nyelvet
sajátítson el az anyanyelvén
kívül...”*

nyek érdekében. A közleménnyel az Európai Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy hozzanak intézkedéseket annak érdekében, hogy a fiatalok elsajátíthassák a munkaerőpiacon szükséges készségeket és kompetenciákat. A dokumentum meghatározza az oktatás, nevelés fejlesztésének legfontosabb területeit, lehetséges eszközeit.⁶

Az egyik kiemelt terület a nyelvi kompetenciák fejlesztése a foglalkoztathatóság, a mobilitás és a növekedés érdekében.⁷

A közlemény megállapítja, hogy az Európai Unióban a nyelvtudás szintje nem elég magas, ezért további erőfeszítések szükségesek a nyelvtanítás hatékonyságának növelése érdekében, a következő szempontok mentén:

- **A mennyiség növelése:** az óraszám növelése és a nyelvtanulás korábbi kezdése révén, legalább két idegen nyelv tanulásával a kötelező oktatás keretében, a tartalomalapú nyelvtanítás és a nem formális és informális nyelvtanulás ösztönzésével.
- **A minőség emelése:** innovatív módszerek alkalmazása, a nyelvtanárképzés és továbbképzés fejlesztése, az IKT alapú taneszközök használata és fejlesztése révén.
- **A nyelvtanítás fókusza:** a mobilitás, a foglalkoztathatósági szempont kerüljön előtérbe, fontos a tanulói és munkáltatói igények fokozottabb figyelembevétel.
- A nyelvtanulás eredményességét tekintve jelentős különbségek vannak a tagállamok között, a tagállamoknak saját eredményeiket és az igényeket figyelembe véve stratégiát kell kidolgozniuk a nyelvtanítás hatékonyságának növelése érdekében, továbbá célzottabb, költséghatékony beruházások, és az eredmények monitoringja szükségesek.

Az Európai Unió a tagállamok szakpolitikájának fejlesztését elősegítő dokumentumok elfogadásán túl más eszközökkel is lehetőséget teremt a tagállamok európai szintű együttműködésére, például bizonyos témák mentén tematikus munkacsoportokat állít fel, amelyek tagjai a tagállamok oktatásért felelős minisztériumainak képviselői.

A nyelvtanítás terén az elmúlt években három munkacsoport működött:

- **A kisgyerekkori nyelvtanítással foglalkozó munkacsoport (Early Language Learning):**

A munkacsoport egyik feladata volt a tagállamok kisgyerekkori nyelvtanítással kapcsolatos gyakorlatának és az ezzel kapcsolatos fejlesztéseknek a feltérképezése⁸, valamint a jó gyakorlatok azonosítása⁹. A munkacsoport tevékenységének eredményét összegzi az iskola előtti nyelvtanulásról és annak hatékonnyá tételéről szóló szakpolitikai kézikönyv¹⁰.

- **A Nyelvtudás és foglalkoztatás munkacsoport (Languages for jobs):**

A munkacsoport munkájának eredményét egy jelentésben¹¹ összegezte, amelyben szakpolitikai ajánlásokat is megfogalmazott a nyelvtanításnak a foglalkoztathatóság esélyeit javító tényezőként való megerősítése érdekében, adatokat gyűjtött a tagállamokban zajló folyamatokról, és jó gyakorlatokat azonosított.

- **A nyelvek az oktatásban és képzésben munkacsoport (Languages in Education and Training)**

A munkacsoport 2012–2014-ig működik, és az előző munkacsoportoktól eltérően a nyelvtanításnak nem egy specifikus területével foglalkozik, hanem tevékenysége magában foglalja a nyelvtanítás teljes spektrumát az alapfokú oktatástól a felnőttoktatásig. A munkacsoport tevékenységének keretében összehasonlító elemzés készül a nyelvtanítás helyzetéről és a fejlesztésekről a tagállamokban. A közös kihívások azonosítása után a munkacsoport megoldási javaslatokat fog kidolgozni.

Az Európai Unió fenti kezdeményezéseinek célja az európai együttműködés elősegítése és ösztönzése a nyelvtanítás fejlesztése érdekében, az információcsere, a közös kihívások és célok azonosítása és a bevált gyakorlatok cseréje révén. •

KOLOSYNÉ BENE KRISZTINA
osztályvezető, Emberi Erőforrások Minisztériuma,
Oktatási Nemzetközi Főosztály,
Idegennyelv-oktatás Fejlesztési Osztály

¹ A felmérés rövid ismertetője, teljes szövege és az egyes tagállamok adatlapjai megtalálhatók a következő honlapon:

http://ec.europa.eu/languages/languages-of-europe/eurobarometer-survey_hu.htm

² Magyarország a felmérés első körében nem vett részt. A felmérés honlapja, ahol megtalálható a záró beszámoló és minden kapcsolódó dokumentum: www.surveylang.org

³ Népszámlálás, 1990, 2001, 2011 KSH

⁴ Az Európai Unióban beszélt nyelvekről és az EU nyelvpolitikájáról további információk találhatóak az Európai Bizottság honlapján: http://ec.europa.eu/languages/index_hu.htm

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:372:0027:0030:HU:PDF>

⁶ A dokumentum és mellékletei a következő linken érhetők el:

http://ec.europa.eu/education/news/rethinking_en.htm

⁷ http://ec.europa.eu/education/news/rethinking/sw372_en.pdf

⁸ Az egyes tagállamok gyakorlatát bemutató dokumentumok a következő honlapon érhetők el: http://ec.europa.eu/languages/orphans/ellp-summaries_en.htm

⁹ A tagállamok jó gyakorlatai a következő honlapon találhatóak:

http://ec.europa.eu/languages/orphans/ellp-handbook_en.htm

¹⁰ A szakpolitikai kézikönyv a következő honlapon érhető el:

http://ec.europa.eu/languages/pdf/ellpw_en.pdf

¹¹ A munkacsoport jelentése a következő honlapon található:

http://ec.europa.eu/languages/pdf/languages-for-jobs-report_en.pdf

„Nem mindegy, milyen nyelven fordulunk egymáshoz”

Az Európai Unióban intézményi szintre emelt nyelvi kavalkád olyan, mint a demokrácia: sok hátulütője ellenére ennél jobbat még nem találtak ki. Azért persze nyelveket tudni kell, teszi hozzá BABOS GÁBOR, az Európai Bizottság Fordítási Főigazgatóságának magyarországi nyelvi tisztviselője, akivel a soknyelvűségről beszélgettünk.

- Az Európai Bizottságnál kb. 1500, a Parlamentben kb. 750, míg a Tanácsban kb. 650 fordító dolgozik. Az Európai Bizottság Fordítási Főigazgatósága (DGT) a világ egyik legnagyobb fordítószolgálat. Mért van szükség ekkora fordítói apparátusra?

Az EU-ban most 24 hivatalos nyelv van, és gyakran felmerül a kérdés, hogy miért ilyen sok. Ez a róka fogta csuka játék: egyik oldalról kicsit lassú és bürokratikus, mert minden folyamatba bele kell kalkulálni a fordítást is, miközben persze nincs olyan politikus, aki a reptéren leszállva bejelentené, hogy „Brüsszelben megszavaz-

tuk, máától kezdve a mi nyelvünk nem tartozik a hivatalos nyelvek közé”. Ehhez jön még egy másik szempont is, ami pár napja egy konferencián merült föl. Egy svéd hölgy

„...ha valaki az anyanyelvén szólal meg, azt mondja el, amit akar, ha idegen nyelven, azt, amit el tud...”

mesélte, hogy hiába tud valaki akár több nyelven, kimutathatóan több időt tölt olyan honlapokon, amelyek az anyanyelvén készültek. Emellett ha valaki az anyanyelvén szólal meg, azt mondja el, amit akar, ha idegen nyelven, azt, amit el tud. Vagyis ez olyan, mint Churchill mondása a demokráciáról: rettentő sok hátulütője van, de még senki sem talált ki jobbat.

- A DGT-ben a legtöbb fordítás angol nyelvről készül; a forrásnyelveket összehasonlítva az eredeti szövegek csaknem háromnegyede angolul íródik. Ez azért valami általános tendenciát jelez.

Valóban, a Bizottságnál készülő dokumentumok első változata nagy valószínűséggel angolul íródik. 2005 óta, mióta itt dolgozom, látványosan lecsökkent például a francia nyelvű anyagok száma. Aminek az is magyarázata, hogy a szövegeket nemzetközi csoportok dolgozzák ki, ahol a közös nyelv nagy valószínűséggel az angol.

Az Európai Parlament valamivel izgalmasabb, mivel a képviselők az anyanyelvüket nagyon szeretik őrizni. Ott előfordul, hogy a lett képviselő lettül nyújtja be a módosító indítványt, ezzel pedig a fordítókat elég jelentős kihívások elé tudja állítani. A Bíróság inkább franciául működik, az Európai Számvevőszék inkább angolul, a Beruházási Bank szintén. A többnyelvűség nyilván fontos, de van egy praktikus oldala is: mindenki jusson hozzá az információhoz, miközben nem lehet elvárni senkitől, hogy 24 nyelven kiválóan fejezze ki magát. Még akkor sem, ha vannak olyan fordítók, akik 8-10 nyelvből képesek fordítani, sőt, van egy kollégánk, aki harminc- valahány nyelven tud beszélni (és ebben benne van a szanszkrit, az arab, kínai és más hasonló izgalmas nyelvek is).

- Az Európai Unióban ez a nyelvi kavalkád akadály vagy inkább potenciál, lehetőség?

Sok olvasata van a kérdésnek. Az EU-s állam- és kormányfők a híres barcelonai nyilatkozatukban kimondták, hogy az anyanyelv mellett mindenkinek legalább még két nyelven kellene tudnia. Ezt nem sok ország valósította meg eddig. Ami biztos, hogy angolul tudni kell. Tekinthezünk rá egyfajta *lingua franca*ként, közvetítő nyelvként. Ilyen mindig volt, a középkorban a latin, a Mediterráneumban a görög, majd később a francia, itt Európának ezen a részén pedig mindenkinek németül kellett tudnia. Ha valaki száz évvel ezelőtti könyveket olvas, akkor például a német idézetek nem voltak lábjegyzetelve. Én kicsit radikálisan azt szoktam mondani, hogy az angol nem idegen nyelv manapság, hanem egy készség, olyan, mint az, hogy valaki tud úszni vagy késsel-villával enni. És emellett jó tudni még egy-két nyelvet. Ennek egészen konkrét üzleti előnye is lehet. Volt egy barátom, aki egy amerikai cégnél dolgozott Esztergomban. Az európai központ Németországban volt, és általában hosszadalmas angol nyelvű procedúrára volt szükség, ha egy alkatrészből az előre meghatározottnál többet akartak legyártani. Ismerősöm jól tud németül, és arra gondolt, hogy a németországi központban dolgozó német mérnökök talán szívesebben beszélnek az anyanyelvükön, mint angolul. A kísérlet bejött: felhívta a központot és németül mondta el, mi a helyzet. Ennek a kinti kollégák úgy megörültek, hogy öt perc alatt el tudta intézni azt, ami másoknak félnapos papírtologató, faxolós munkájába került. Nyilván utána elrendezték a bürokratikus részt is, de ez szép példája annak, hogy nem egészen mindegy, milyen nyelven fordulunk egymáshoz. Úgyhogy tudni kell más nyelveket is. •

PLÁNTEK LEA

Nyelvek a mobilitás, a foglalkoztatás és az aktív polgárság szolgálatában

A szeptember végén Vilniusban, a litván EU-elnökség égisze alatt megrendezett konferencia három fő témát járt körül: **nyelvtanulás a mobilitás és a foglalkoztatás szempontjából, a fordítás-tolmácsolás szerepe az aktív polgárság gyakorlásában, illetve a nyelvek szerepe, lehetőségei a digitális világban.**

www.openeducationeuropa.eu

Az Európa számos országából érkező, különböző szakterületeket képviselő előadók többsége hangsúlyozta, hogy a nyelvi sokszínűség ma már a mindennapi életünk része. Az angol vitathatatlanul egyfajta közvetítő nyelvvé vált, de éppen ezért további nyelvek ismerete biztosíthat csak valódi előnyt. A nyelvi sokszínűség egyben kulturális sokszínűséget is jelent. A nyelvi új gazdasági tényezővé vált a globális versenyben. A többnyelvűség újfajta, korábban nem létező szakmákat generál, és új üzleti lehetőségeket hoz a nyelvi szolgáltatásokat kínáló vállalkozásoknak, elsősorban a digitális tartalmak és szolgáltatások terén.

A nyelv az identitásunk meghatározó része. Ha valaki több nyelven beszél, az többszörös identitást adhat számára, ami rugalmassá teszi, és így könnyebben tudja kibontakoztatni a tehetségét. A nyelv összetett jelenség, ami konkrét gazdasági előnyt is jelentő kreatív potenciált hordoz.

Globális világban élünk, és globális a verseny is. A fiatalok többsége nemzetközi cégnél fog dolgozni, akár otthon marad, akár külföldre megy. A vállalkozások tevékenysége is egyre inkább nemzetközivé válik, így az üzleti világ igényei is megváltoztak a nyelvek tekintetében. Az angol nyelv ismerete már nem előny, hanem alapelvárás, ezen felül további nyelvek ismerete az, ami által egy munkavállaló vagy egy vállalkozás kitűnhet a többiek közül.

Újra kell gondolni az oktatást, hogy jobban illeszkedjen a munkaerő-piaci igényekhez. A nyelvtudás olyan tényező, ami jelentősen növelheti a fiatalok foglalkoztatási esélyeit, ezért is nagyon fontos a Barcelonában megfogalmazott célkitűzés: mindenki beszéljen még két másik nyelven az anyanyelvén kívül. Ez a két további nyelv jelentheti majd azt a különbséget, ami a munkaerőpiacon és a vállalkozások versenyképességében is komoly előnnyel járhat.

Az új Erasmus+ programban a többnyelvűség és a nyelvtanítás a kiemelt célok között szerepel. Ide tartozik az innovatív nyelvtanítási módszerek kidolgozása vagy az új tanárgeneráció képzése, de a mobilitásban résztvevők nyelvi felkészítése is.

Az Európai Nyelvi Tanács által készített *Languages for Jobs* jelentés két legfontosabb tanulsága, hogy a szakképzésben is nagyobb hangsúlyt kell helyezni a nyelvtanításra, illetve többféle nyelvet kell oktatni, tanulni. Figyelembe kell venni egyrészt a cégek igényeit, másrészt a tanulók motivációját, felvértezve őket a tanulás készségével. A nyelvtudás igazolásához sztetenderdizált bizonyítványokra van szükség, ebben az ajánlás szerint nagy szerepe lehet az Európai Nyelvi Portfóliónak. A nyelvi készségek mellett a kapcsolódó készségekre – pl. a kommunikációs készségekre – is hangsúlyt kell fektetni, és igénybe kell

venni a nyelvtanulást segítő technológiai eszközöket is.

A többnyelvűség és a nyelvtanulás szempontjából érdemes kiemelni a közösségi média két nagy érdemét: egyrészt a megosztás kultúráját erősíti, másrészt nyelvi játékok és más érdekes tartalmak segítségével szórakoztatóvá, élvezetessé teszi a nyelvtanulást.

Az Európai Bizottság *Opening Up Education* stratégiájának célja, hogy több tanuló férjen hozzá a tudáshoz és fejlesztesse készségeit a jobb foglalkoztathatóság érdekében, mindezt költséghatékonyan. Ennek érdekében egyrészt fejleszteni kell a tanárok IKT készségeit, másrészt biztosítani kell, hogy minden EU támogatással kifejlesztett tananyag nyitott oktatási forrásként hozzáférhető, elérhető legyen. A frissen megnyitott *Open Education Europa* portál online tanfolyamok és forrásanyagok, megosztások, kutatások és elemzések gazdag tárházát kínálja az érdeklődőknek. •

KARDOS ANITA

Mihez képest nehéz egy nyelv?

Interjú Michal Černývel, a budapesti Cseh Centrum igazgatójával

- *Ön született cseh, és már egyetemi évei alatt kiválóan megtanult magyarul. Miért érezte azt, hogy épp egy ilyen kis, és a csehek számára nehezen elsajátítható nyelvet érdemes megtanulnia?*

Amikor első ízben látogattam el Magyarországra, egy dolog ötlött a szemembe: íme egy nép, amelynek a kultúrája, életstílusa, történelme annyira közel áll a csehekéhez, mégis számunkra teljesen érthetetlen, egzotikus nyelvet beszél. Ez az ellentmondás, a közelség és távolság közötti feszültség az, ami engem akkor igazán megfogott.

- *Egyetért azzal, hogy a magyarok számára a cseh nyelvet elsajátítani hasonlóan nehéz, mint egy cseh számára a magyart?*

Hogy mennyire nehéz egy nyelv, az igen relatív fogalom. Inkább úgy mondanám, hogy a cseh, akárcsak a magyar, azon nyelvek közé tartozik, amelyek már alapszinten, a legegyszerűbb mondatok megalkotásához is elég komoly nyelvtani tudást igényelnek. Aki angolul tanul, már néhány hét után érzi, hogy bátran beszélhet – s csak később jön rá, hogy milyen hihetetlenül gazdag és összetett nyelvvél áll szemben. A cseh vagy a magyar nyelvtanulás esetében a nehézségek leginkább kezdetben jelentkeznek, s ez sokakat elriaszt. Pedig tapasztalatom szerint éppen a magyarok, ha kitartanak, képesek nagyon tisztán megtanulni csehül. Miért? Mert a két nyelv fonetikája meglepően közel áll egymáshoz: mindkét nyelvben az első szótagon van az állandó hangsúly, s mindkét nyelv megkülönböztet a hangsúlytól függetlenül rövid és hosszú magánhangzókat.

- *Miért érdemes ma csehül tanulni? Hiszen gyakorlatilag mindenütt elboldogul az ember angol, esetleg német nyelvtudással.*

Az angol nyelv ismerete ma már sok helyütt alapkövetelménynek számít, ezért valami mást is fel kell tudnunk mutatni, hogy fölfigyeljenek ránk. Olyasmit, amivel kevesen bírnak, s amely ugyanakkor szemmel láthatóan konkrét érvényesülési lehetőségekhez kötődik – pl. a régióban tevékenykedő cégekhez, intézményekhez,

letelepedéshez. Mindennapi tapasztalatom az, hogy a cseh nyelvtudás ma nem csak afféle értelmiségi flanc, hanem – természetesen más képességekkel párosítva – versenyképes munkaerő-piaci stratégia lehet.

- *Mit tesz a budapesti Cseh Centrum a cseh nyelv oktatásáért és népszerűsítéséért?*

A Cseh Centrum tanfolyamokat szervez minden szinten, tapasztalt nyelvtanárok, egyetemi oktatók vezetésével. Minden trimeszterben átlagosan negyven-ötven hallgató iratkozik be hozzánk. Érdeklődés esetén európai vizsgalehetőséget is tudunk biztosítani. De a legfontosabb természetesen az egyetemi nyelvtanítás. Cseh szak működik az ELTE Bölcsészkarán, és cseh lektor dolgozik a Szegedi Tudományegyetemen is. Évente lehet pályázni csehországi nyári egyetemekre, ami megnyithatja az utat a cseh főiskolákra, egyetemekre, ahol a magyarok cseh állampolgárokkal azonos feltételek mellett tanulhatnak tovább (egyes egyetemi szakok angolul is hallgathatók, az viszont tandíjköteles). Egyes speciális szakok hagyományosan vonzóak a magyar diákok számára, mint pl. a Prágai Filmművészeti Akadémia képzései.

- *A nyelvtanításon kívül mivel foglalkozik a Cseh Centrum?*

Kulturális és ún. *public diplomacy*-val, amely napjainkban a hagyományos diplomáciával szemben egyre nagyobb teret nyer. A budapesti Cseh Centrum segíti a kapcsolatépítést magyar és hazai partnerek között, támogatja a cseh kultúra magyarországi bemutatását, a két nép közötti párbeszédet a kultúra s a művelődés területén, de partnereinkkel együtt az idegenforgalom és a kereskedelem terén egyaránt.

- *Végül mondana néhány cseh nyelvtörőt?*

Olyan mássalhangzó-torlódásokat? Nem mondom, mert nem akarom elvenni senki kedvét a cseh tanulástól. •

BEKE MÁRTON

Az Egész életen át tartó tanulás program keretében a legalább két éves tanítási gyakorlattal rendelkező tanárok tanártovábbképzésre jelentkezhetnek, és olyan kurzusokon vehettek részt, amelyek Magyarországon még kevésbé elérhetőek.

A külföldi tanártovábbképzésnek nem ez az egyetlen motivációja, a módszertani ismeretek megszerzése mellett lehetőség van a nyelvtudás felfrissítésére vagy elmélyítésére, illetve kulturális élményekre és nemzetközi kapcsolatok kialakítására. A program jelenlegi formájában már nem pályázható, 2014-től azonban az Erasmus+ program keretében elérhető marad ez a továbbképzési forma.

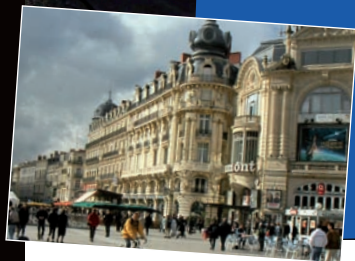
Kuremszki Mariann a soproni Széchenyi István Gimnáziumban francia nyelvet tanít. Sopronban az osztrák határ közelsége miatt régi hagyományai vannak a német nyelv tanításának, ráadásul az angol népszerűségével is számolni kell, így más nyelvet tanítani és tanulni sokszor nem egyszerű. Arra voltunk kíváncsiak, hogy miképp próbálja megszerettetni a francia nyelvet diákjaival.

• *Mi volt az a személyes motiváció, amiért a francia nyelvet választotta?*

1991-ben kezdtem a középiskolát, egy környékbeli gimnáziumba mentem, ahol a beiratkozáskor megkérdezték, hogy milyen nyelvet szeretnék az orosz mellett tanulni. Mint akkoriban mindenki, én is az angolt jelöltem meg, meglepetésemre azonban szeptemberben a francia csoportban találtam magam. Akkori franciatanárnőm olyan hatással volt rám, hogy egy percig sem bántódtam emiatt. Úgy hiszem, hogy nekem ez az út volt kijelölve.

• *Milyen többletet hozott az életébe a francia nyelv?*

Középiskolában volt először lehetőségem arra, hogy külföldre utazzak, Franciaországba. Ez az utazás volt az, amikor véglegesen eldöntöttem, hogy franciatanár szeretnék lenni: a kultúra, a táj, a gasztronómia elvárásolt. Hazatérve tudatosan kezdtem olvasni a francia irodalmat, francia filmeket néztem

(gimnáziumi éveim meghatározó filmélménye volt Catherine Deneuve és Vincent Perez főszereplésével az *Indokína*, amit diákjaimmal is mindig megnézünk), minden hétvégén a miskolci Alliance Francaise kurzusaira jártam.

Franciaországi utazásaim száma természetesen gyarapodott, főiskolai éveim alatt kijutottam ösztöndíjjal egy évre Marseille-be, illetve szinte minden nyáron *fille au-pair-ként* dolgoztam valamelyik franciaországi városban, hogy minél jobban el tudjam sajátítani a nyelvet. A nyelvismereten túl igaz barátságok is kötődtek, természetesen nemcsak francia emberekkel, hanem sok-sok más nemzetiségű fiatallal is, és a közösségi oldalnak köszönhetően ma is napi kapcsolatban állunk egymással.

• *Milyen kurzust választott a Comenius szakmai továbbképzés programban? Miben jelentett ez a képzés többet, mint egy hasonló hazai képzés?*

A Comenius szakmai továbbképzéssel akkor kerültem először kapcsolatba, amikor gyermekeim megszületése után újra munkába álltam. Ekkor szerettem volna a tudásomat felfrissíteni, mert az otthon eltöltött két év bizony nyomokat hagyott. Egyik kolléganőmtől hallottam először a Tempus Közalapítványról, és még abban a tanévben meg is pályáztam egy ösztöndíjat Montpellier-be, ami nagyon-nagyon hasznos volt. Ezzel a kurzussal új lendületet is kaptam, és már akkor tudtam, hogy amint egy újabb lehetőség adódik, ismét pályázni fogok.

Idén nyáron ez ismét sikerült, így eljutottam Vichy-be. A Cavilam tovább-

Franciául az osztrák határ mellett

képző központban töltöttem két hetet, ahol megismerkedtem a digitális tábla használatával a nyelvoktatásban. Ezt a franciaországi kurzust azért kerestem, mert gimnáziumunk egy TÁMOP pályázat keretében több digitális táblához és tanulói laptopoztatóhoz jutott, így lehetőség adódott ezek nyelvórai felhasználására. A Comenius/Grundtvig katalógusban találtam a Cavilam kurzusát. Elmondhatom, hogy nagyon hasznos továbbképzést tartottak a témában. A technikai ismereteken túl, sok olyan internetes anyagot, oldalt is megismertünk, amelyek felkeltik a diákok érdeklődését, és további ismereteket nyújtanak a francia kultúráról. Természetesen annál nagyobb örömem nem is lehet, mint amikor azt látom, hogy diákjaim a francia nyelv nehézségei ellenére örömmel jönnek a francia órákra, hiszen mindig törekszem arra, hogy egy dallal, filmrészlettel, verssel, kilépjünk a szigorú nyelvtani szabályok világából.

• *Mit gondol, miért választják manapság a diákok a francia nyelvet?*

Sopronban a francia nyelv helyzete nagyon speciális, kevés diák választja, mert az osztrák határ mentén értelemszerűen az angol mellett mindenki németül szeretne megtanulni. A franciások számára ez legtöbbször a harmadik nyelv, mert a gimnáziumban tanulnak angolul, különórán pedig németül. Természetesen vannak olyan tanulók is, akik kifejezetten a francia kultúra iránti érdeklődésük miatt választják a franciát, vagy testvérük nálam tanult és ő javasolja a nyelvet. A jó hangulatú, tartalmas órák kárpótolják őket a nehéz nyelvtanért. •

HORVÁTH KATALIN

Nyelvet, hatékonyan – Európai Nyelvi Díjak 2013-ban

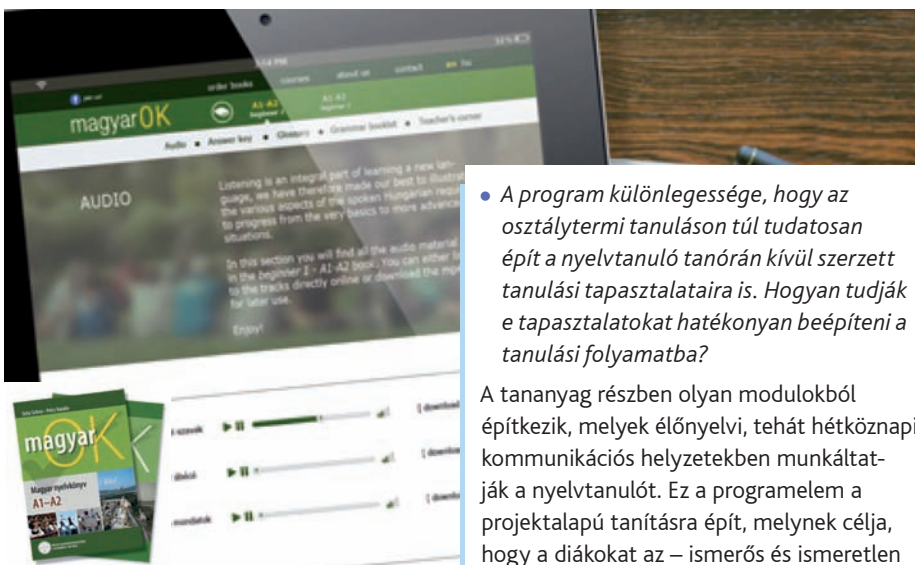

Az Európai Nyelvi Díj az Európai Bizottság által indított és az Emberi Erőforrások Minisztériuma által támogatott kezdeményezés, az innovatív nyelvtanítási programok kidolgozóinak elismerése, amelynek célja, hogy hozzájáruljon a nyelvtanítás színvonalának javításához Európa országaiban. Idén két igazán különleges felsőoktatási projekt kapott Európai Nyelvi Díjat, melynek átadására szeptember 26-án, a Nyelvek Európai Napján került sor.

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Nemzetközi Oktatási Központ MAGYAROK programjának célja, hogy a magyart mint idegen nyelvet tanuló külföldieket kompetens nyelvhasználóvá tegye. A program módszertani vezérfonala az élményalapú és kooperatív nyelvtanulás, melyhez új infokommunikációs technológiákat is alkalmaz. Az osztálytermi és órán kívüli tanulás kiegészíti egymást, hatékony nyelvelsajátítást tesz lehetővé, és segít a tanulói autonómia kialakításában. A program több modulból áll: egy új tankönyvcsaládból és a ráépülő, a célnyelvi környezetben való bemelegítést segítő összetevőkből. A program részleteiről **Dr. Pelcz Katalint** kérdeztük.

- *Mennyiben jelent újdonságot a MAGYAROK tankönyvcsalád a magyar mint idegen nyelv oktatásában korábban hozzáférhető tananyagokhoz képest?*

Meggyőződésünk, hogy a hatékony és élvezetes nyelvtanulás egyik kulcsa, ha az idegen nyelvet elsajátításának minden fázisában úgy használjuk, mint bármely másik nyelvet: új információ megszerzésére és továbbadására, valamint a másokkal való értelmes és eredményes kommunikációra. A program hatékony és jól strukturált oktatási anyagot, módszertani megközelítést és nyelvi környezetet biztosít, valamint valós nyelvhasználati lehetőségeket teremt. Vezeti a nyelvtanulót, hogy számos kultu-

rális tapasztalattal gazdagodva, tudatosan legyen képes összegyűjteni és feldolgozni a célnyelvi közeg nyújtotta inputokat.

A tankönyvcsalád szerves része az interneten ingyenesen elérhető, az oktatói munkát megkönnyítő és az önálló tanulást is lehetővé tevő eszköztár a www.magyar-ok.hu címen érhető el. Az on-line gyűjtemény hanganyagot, hasznos kifejezések listáját, szöveget, tanári kézikönyvet bocsát a felhasználók rendelkezésére, valamint olyan eszközöket, melyek segítik a hallgatókat az alapvetően egynyelvű tananyagban való eligazodásban. A magyart mint idegen nyelvet tanító könyvek közül a MAGYAROK az első olyan oktatáscsomag, amely tudatosan alkalmazkodik a Közös Európai Referenciakeret definiálta célokhoz és elvárásokhoz: szökin- csében, tartalmában, és nyelvtanában is annak követelményeit tartja szem előtt.¹

- *A program különlegessége, hogy az osztálytermi tanuláson túl tudatosan épít a nyelvtanuló tanórán kívül szerzett tanulási tapasztalataira is. Hogyan tudják e tapasztalatokat hatékonyan beépíteni a tanulási folyamatba?*

A tananyag részben olyan modulokból építkezik, melyek élőnyelvi, tehát hétköznapi kommunikációs helyzetekben munkáltatják a nyelvtanulót. Ez a programelem a projektalapú tanításra épít, melynek célja, hogy a diákokat az – ismerős és ismeretlen – anyanyelvi beszélőkkel való kommunikációra bátorítsa, ezzel gyakorlási lehetőségeket teremtsen, és a diákok kulturális ismereteit is bővítse.

- *Milyen módszertani alapelvek mentén dolgozták ki a programot?*

A program változatos nyelvi inputot biztosít, középpontba állítva a pár- és csoportmunkát. Elsősorban a kooperatív módszerre épít, vagyis versengés helyett az együttműködést helyezi előtérbe. Ismeretes, hogy minél több úton jut el hozzánk egy bizonyos információ, annál valószínűbb, hogy megjegyezzük. A kooperatív módszer nagy előnye, hogy ezt az elvet is megvalósítja, vagyis egyszerre a lehető legtöbb érzékszervet és készséget vonja be a tanulási folyamatba.

¹ A tankönyvcsalád tervezett négy kötete B2 szintig vezet el a tanulókat, jelenleg az A1-A2-es szintre is hozzáférhető.

A **Budapesti Gazdasági Főiskola Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Kara FÓKUSZBAN A XXI. SZÁZADI KÉSZSÉGEK – VIRTUÁLIS SZAKNYELVI MŰHELY** című programja szintén Európai Nyelvi Díjban részesült. A közelmúltban az intézményben felmérés készült annak feltérképezésére, hogy milyen készségeket várnak el a potenciális munkaadók az egyes szakokról kikerülő diákoktól. A felmérés eredményei alapján a Turizmus-Vendéglátás Szaknyelvi Intézeti Tanszék oktatói górcső alá vették a tanszék kurzuskínálatát, és a meglévő oktatási gyakorlatot új kezdeményezésekkel egészítették ki. Ennek eredményeképpen jött létre a FÓKUSZBAN A XXI. SZÁZADI KÉSZSÉGEK című program, és ennek keretében az Európai Nyelvi Díjjal kitüntetett VIRTUÁLIS SZAKNYELVI MŰHELY, melyek részleteiről **Dr. Pál Ágnes**t kérdeztük.

• *Mi a program sikerének titka?*

Sajnos ma Magyarországon sok olyan egyetem és főiskola van, ahol a nyelvoktatás másodlagos szerepet kap. A Budapesti Gazdasági Főiskolán a szaknyelvoktatás jelentőségét az intézményi struktúra is tükrözi, hiszen valamennyi karon szaknyelvi tanszék működnek. Így lehetőség nyílik a tudásmegosztásra, közös kutatási és egyéb projektekre, valódi értékekkel bíró programok kidolgozására és megvalósítására.

• *A program a hallgatók mely készségeit fejleszti?*

Mostanában sok szó esik a XXI. századi elvárásoknak megfelelő készségekről, de kevesebb arról, hogy ezek valójában a tanórák szintjén, a mindennapi tanítási gyakorlatban hogyan fejleszthetőek. A programunk célja, hogy ezeket a készségeket a szaknyelvoktatáson keresztül fejlesszük a diákoknál. Pályázatunkban a VIRTUÁLIS SZAKNYELVI MŰHELY projektet emeltük ki, de kitértünk olyan kurzusainkra is, mint az ÜZLETI ÉLET – AZ ANGOL NYELVŰ HANGZÓ MÉDIÁBAN, ahol a szaktárgyi

ismeretek és szaknyelvi beszédértési készségek együttes fejlesztése történik, és amely egyben fejleszti az infokommunikációs eszközök gyakorlati alkalmazására vonatkozó affinitást is. Itt nincs előre rögzített tematika a kurzus elején, hanem folyamatában alakul, mégpedig a hallgatók igényei és szükségletei szerint. Az INTERKULTURÁLIS KOMMUNIKÁCIÓS TRÉNING angol nyelven, vegyes anyanyelvű tanulócsoporthoz kerül meghirdetésre. Itt a társas készségek közül a kezdeményező-készség, az alkalmazkodási készség és a csapatmunkára való alkalmasság fejlesztése kerül a fókuszba, a kurzus erősíti továbbá az önreflexióra való képességet és a más kultúrák iránti fogékonyságot. A német nyelvű KARRIERÉPÍTÉS című kurzus során fejlődik a hallgatók szervező-készsége, valamint az önreflexióra való képessége. Emellett a kurzus során a hallgatók gyakorlati szituációk kezelését is megtapasztalhatják. A kurzus lehetőséget teremt arra, hogy a hallgatók közvetlenül kapcsolatba kerüljenek a munkaerőpiac szereplőivel.

• *A VIRTUÁLIS SZAKNYELVI MŰHELY keretében minden szaknyelvi csoport saját virtuális osztályteremként működő wiki oldalon dolgozik. Ennek mi a jelentősége?*

Az oktatást kiegészítő virtuális terek gyakran olyanok, mintha a frontális oktatást szimbolizálnák, azaz a tanár a diákokkal

kommunikál, és mindenki egyénileg old meg, illetve nyújt be feladatokat. A VIRTUÁLIS SZAKNYELVI MŰHELY-ben azonban ez nem így van: a tanár által kijelölt gyakorló feladatok megoldásán túl együttműködést igénylő irányított projektek valósulnak meg. Ilyenek például a virtuális utazástervezés, vagy a projektbe bevont, a BGF-en tanuló külföldi diákok számára létrehozandó információs oldalak, mindez természetesen idegen nyelven. A diákok egymás munkáit is olvassák, adott esetben javítják, kiegészítik a virtuális térben.

• *Mi a műhelyek titka? Miért kedvelik a hallgatók a virtuális műhelymunkát?*

A műhely ösztönzi a diákok közötti valós kommunikációt és információ-megosztást, és ezért rendkívül motiváló mind a diákok, mind pedig a tanár számára. •

KOVÁCS ESZTER

A díjazott programokról további részletek és elérhetőségek hozzáférhetők a **Tempus Közalapítvány honlapján**, ahol elérhető a jövő évre szóló pályázati felhívás is. A díjra az oktatás és képzés minden területéről várjuk a pályázatokat.
A pályázati határidő: 2014. január 31.

Elindult a Nyelvpalánta!

– csatlakozz te is a kisgyermekkor
nyelvi nevelés területén dolgozó
pedagógusok közösségéhez!

MI AZ A NYELVPALÁNTA?

A Nyelvpalánta honlapot néhány, a kisgyermekkor nyelvi nevelés területén tevékenykedő pedagógus és szülő hozta létre, akik a Tempus Közalapítvány 30 tanórás pedagógus-továbbképzésén találkoztak 2013 tavaszán, és úgy gondolták, hogy a tanfolyam vége után is van még dolguk egymással.

MIRŐL OLVASHAT ITT?

Személyes történeteket a kisgyermekkor anyanyelvi és idegen nyelvi neveléséről. Beszámolókat izgalmas nyelvtanulási, pedagógiai módszerekről, szakmai kutatási eredményekről, konferenciákról. Pro és kontra érvekről hype, rózsaszín köd és szemellenző mentesen.

A NYELVPALÁNTA KÖZÖSSÉGBEN

- van olyan, aki felsős nyelvtanárként megkapta azt a feladatot, hogy tanítsa angolul az iskola alsó tagozatos diákjait is, és most a korosztály életkori sajátosságaival, a hozzájuk illő módszerekkel akar jobban megismerkedni;
- van köztük óvodapedagógus, aki jól ismeri ugyan a kisgyerekek tanulási igényeit, de angol nyelven is szeretne foglalkozásokat vezetni, így a nyelvi váltásban kér segítséget;
- és vannak olyan szülők is, akik gyerekeiket otthon kétnyelvűen nevelik.

Mindannyian részben vagy egészben a kisgyermekkor nyelvi nevelésből élnek, angolos (játászó)csoportokat, foglalkozásokat vezetnek óvodában, iskolában vagy otthon, így a hazai kisgyermekkor nyelvi nevelés egy kicsit az ő történetük is. Ahogy rengeteg pedagógusé, szülőé is, akik részt vesznek a gyermekek anyanyelvi és idegen nyelvi fejlesztésében, legyen az bármilyen nyelv, és mindehhez szakmai tanácsokra, ötletekre, egy bizalommal teli, nyílt térre, társakra van szükségük.

CSATLAKOZZON A NYELVPALÁNTA KÖZÖSSÉGHEZ!

Keresse fel a www.nyelvpalanta.hu honlapot, böngéssze át a már feltöltött cikkeket, óravázlatokat, játékleírásokat, emellett pedig lájkolja a nyelvpalánta csoportot a Facebookon. Ha szívesen megosztaná a saját játékait vagy van olyan kérdése, dilemmája, mondanivalója a kisgyermekkor nyelvi neveléssel kapcsolatban, amelyet cikk formájában is megfogalmazna más pedagógusok, szülők számára, küldje el az info@nyelvpalanta.hu címre. •

A már
összegyűjtött
tudásunkat meg-
osztani ér!

www.nyelvpalanta.hu

www.facebook.com/nyelvpalanta

KÉTHELYI ESZTER

Az idegen nyelvi fejlesztés lehetőségei nemzetközi projektekben

Nyelvi jártasságot szerezni idegen nyelv esetében nagyon nehéz. A folyamat frusztráló lehet és néha fájdalmas, éppen ezért az idegen nyelvet tanuló diákoknak annyi nyelvi támogatásra van szükségük, amennyi csak lehetséges. Jó lehetőség erre a nemzetközi iskolai projektekben való részvétel, mert számos diák profitál belőlük.

A Comenius iskolai együttműködési projektek sikerét komoly mértékben befolyásolja a kommunikáció gyakorisága és minősége. Ennek több csatornája lehet: az olcsó és elérhető e-mail, a manapság divatos Facebook, a Skype, az egyszerű és gyors chat. A tanulóknak szükségük van különböző nyelvtanulással kapcsolatos élményekre, ezért a legjobb megközelítésnek az tűnik, ha a fejlesztést a jól ismert négy nyelvi alapkészségre bontjuk: olvasás, írás, beszéd, hallás utáni szövegértés, kiegészítve egy ötödikkel, a mediatív készséggel.

Az olvasásértés fejlesztése

Érdemes a fokozatosság elvét követni, azaz célszerű az egyszerűbb és rövidebb szövegektől haladni a hosszabbak és bonyolultabbak felé, a tanulók szintjét figyelembe véve. A Comenius projektekben előszeretettel alkalmaznak kérdőíveket, hogy kellő információt gyűjtsenek meglehetősen gyorsan és olcsón, nagyszámú vizsgálati személy bevonásával. Ezek kitöltése is fejleszti az olvasásértést, mint ahogyan az is, hogy a partnerektől érkezett, diákokat is érintő információkat (pl. a heti program), kérdéseket (pl. kinek mi az e-mail címe), kéréseket (pl. mit hozzanak a mobilitásra magukkal) idegen nyelven továbbítják a diákoknak.

Az írás fejlesztése

Már a mobilitást megelőzően célszerű a vendégek és a vendéglátók közötti címcseré, hogy elkezdődjön köztük a kapcsolatépítés. Ehhez szükség van egy bemutatkozó levél megírására. Alacsonyabb nyelvi szinten lévőknek adhatunk mintaleveleket, néhány ötletet, közösen megbeszélhetjük az első levelek tartalmát és a felmerülő nyelvi kérdéseket, az ügyesebbek pedig megírhatják

a szövegüket saját maguk. A mobilitásokat követően adható feladatként a beszámoló elkészítése, amelyben szerepelhetnek a résztvevők tapasztalatai, benyomásai, tevékenységeik összefoglalása. Ehhez is adhatunk mintát vagy tanácsokat.

Izgalmas feladat a plakátkészítés, amely sokszor része a projektmunkának. A műfaj jellegéből adódóan ehhez kevés, de „ütős” szövegre van szükség, és azon múlik a siker, hogy megvan-e a megfelelő alapötlet.

A beszéd fejlesztése

Egy-egy rövid, a projekthez kapcsolódó prezentáció megtartására a diákokat is fel lehet kérni. Jóval nehezebb a spontán beszédet fejleszteni, mégis szükség van rá, hogy vendégként vagy vendéglátóként ne okozzon gondot az alapvető kommunikáció. Nyelvórán a szerepjátékokat hívhatjuk segítségül, amelyek során a diákokat próbáljuk felkészíteni minél több lehetséges helyzetre, hogy azokban helyt tudjanak állni.

A hallás utáni szövegértés fejlesztése

Nem kétséges, hogy nagy szerepet kap a megértés, akár a beszélgetések során, akár a mobilitások alatt gyakran elhangzó prezentációk és előadások megértésében. Jóllehet sok diák gyakran hall idegen nyelvű szöveget a tanórán, néz idegen nyelvű filmeket, élő beszédhez csak keveseknek szokott a füle. Fejlesztési lehetőséget nyújt a szakmai témájú videók megtekintése és feldolgozása.

A mediatív készség fejlesztése

A mediatív készség nem más, mint a nyelvek közötti írásbeli és szóbeli nyelvi közvetítés. Ez a képesség nem automatikus következménye az idegen nyelv tudásának, hanem olyan

komplex készség, melyet tudatosan lehet és kell fejleszteni (Burján, 2010). Számos alkalommal lehet rá szükség, például a családdal vagy barátokkal való találkozásokor, a vendéggel történő vásárláskor, helyi vagy helyközi közlekedéskor, stb. Felhasználhatók az iskola honlapján megjelenő projektanyagok, szakmai szövegek, az iskolát és magukat a diákokat bemutató prezentációk, a kitöltendő kérdőívek idegen nyelvre való fordíttatásával.

A nemzetközi pályázatokon való részvétel egyedülálló alkalmat biztosít az idegen nyelvek fejlesztésére és a nemzetközi kapcsolatok kiépítésére.

Fontos megjegyezni, hogy nem feltétlen a legjobb nyelvtudású emberek boldogulnak jobban a nemzetközi társaságban, a személyiségjegyek is komoly hatással vannak a kommunikációra és a kapcsolatok alakulására. Ha egy alaptudással bíró egyén olyan személyiségjegyekkel rendelkezik, amelyek segítik a sikeres kommunikációt (bátorság, nyitottság), akkor ez pótolhatja a magasabb szintű nyelvtudást is.

Sokan a mobilitások alkalmával találkoznak először külföldi diákokkal, így csak ekkor fedezik fel, hogy mindenki máshogy beszél az adott idegen nyelvet, és mindenki más nyelvi szinten van. Általában pozitív a tanulók reakciója, mivel ráeszmélnék, hogy képesek megérteni másokat és megértetni magukat. Bátorságot szereznek a jövőbeli beszélgetések kezdeményezésére és fenntartására.

A pályázatokon való részvétel ideális esetben egy hosszabb (nyelvtanulási, tanulási, ismeretszerzési) folyamat kezdetét jelenti, és a legtöbb esetben hosszú távú hatással van a diákok életére. •

BATÁR LEVENTE és BATÁR ANIKÓ

Irodalom

- Burján, Mónika. 2010. Fordítástechnikák. www.jgypk.u-szeged.hu/tamop
- Lewis, P. 1997. Using productivity software for beginning language learning. Part 1. The word processor. In: Learning and Leading with Technology, XXIV. évf.: 8. 14–17.
- Ybarra, Renee – Green, Tim. Using Technology to Help ESL/EFL Students Develop Language Skills. In: The Internet TESL Journal, IX. évf. 3. 2003. 111–116.

A soknyelvű Európáért

Intenzív nyelvi kurzusok Erasmus ösztöndíjjal

Azzal mindenki egyetért, hogy a külföldön eltöltött tanulmányi, illetve szakmai gyakorlatos időszak akkor lesz igazán eredményes, ha a kiutazást alapos felkészülés előzi meg. Különösen igaz ez a nyelvi készségekre, hiszen kulcsfontosságú, hogy az ösztöndíjas hallgató nyelvtudása megfelelő szintű legyen ahhoz, hogy a kurzusokat követni tudja. A legkíváncsibbak azonban nemcsak az egyetemen használatos munkanyelv minél alaposabb elsajátítását tartják fontosnak, hanem a fogadó ország nyelvét is szeretnék – legálább alapfokon – megtanulni.

Szerencsére az Erasmus ösztöndíjat nyert hallgatóknak erre is van lehetőségük, hiszen az ösztöndíjas időszakot megelőzően Erasmus intenzív nyelvi tanfolyamon vehetnek részt. Habár a legtöbb egyetemen a kurzusokat angol, német, francia vagy spanyol nyelven hirdetik meg, az Európai Bizottság mégis a kevésbé használt nyelvek elsajátítását támogatja intenzív nyelvtanfolyam keretén belül, hiszen a fogadó ország nyelvének ismerete nagyban segíti a hallgatók külföldi boldogulását.

Az intenzív nyelvi kurzusok hatalmas sikerét mi sem bizonyítja jobban, hogy a tanfolyamokra állandó túljelentkezés van. Nemcsak az érdeklődés hatalmas; a résztvevők a nyelvkurzus elvégzését követően kizárólag pozitívan nyilatkoztak a néhány hetes időszakról.

• Miért döntött úgy, hogy részt vesz a nyelvtanfolyamon?

Egyrészt szerettem volna megtanulni az ész nyelv alapjait, ha már egy fél évet Észtországban töltök el, úgy gondoltam, ez segítséget jelent majd a mindennapokban. Az is vonzó volt, hogy a kurzusok nemcsak a nyelvtanulásról szólnak, hanem az ország kultúrájáról is, ami szintén nagyon érdekelt. Személyes ismerőseim között is van olyan, aki részt vett már ilyen kurzuson, és tőlük nagyon jókat hallottam.

BARTHA ZSUZSANNA • *Észtország, Tartu*

• Hasznosnak találta a kurzust?

Igen, nagyon tanulságos és hasznos volt, a nyelvet és a kultúrát tekintve is. A többi külföldi hallgatóval való megismerkedés is sok élménnyel gazdagított.

BERBIK OTTÓ • *Lengyelország, Varsó*

• Hogyan használta a nyelvet az ösztöndíjas időszaka alatt?

Angol nyelvűek voltak az óráim, de a mindennapi életben csak az olasszal volt lehetőségem boldogulni. Olaszul kellett kommunikálnom az Erasmus Irodában, bevásárlás, közlekedés során. A különböző Erasmus diákok számára szervezett programok is jórészt olasz nyelvűek voltak, mint például a mozi, városnézés, kirándulás.

ORBÁN VERONIKA • *Olaszország, Perugia*

• Hazatérés után hogyan hasznosította a tanfolyamon tanultakat?

Ha lehetőségem adódik rá, akkor tovább folytatom a dán nyelv tanulását, mivel a későbbiekben szeretnék visszamenni Dániába.

HORVÁTH MIKLÓS • *Dánia, Grenå*

• A nyelven kívül mit tanultak a tanfolyamon?

Megismerkedtünk a holland kultúra, történelem és szokások egyes elemeivel, és emellett rengeteg érdekes programot is szerveztek nekünk, kezdve a múzeumlátogatástól a városnézésen keresztül a helyi ételek, italok kóstolójáig.

JAKAB ZSÓFIA • *Hollandia, Nijmegen*

Oroszul tudni érdeemes!

Egyszer egy diák megkérdezte a tanárától: „Tanár úr, melyik nyelvet érdeemes tanulnom, az orosz vagy az olaszt?” A tanár így válaszolt: „Kedves tanítványom, neked kell meghatároznod, hogy mit szeretnél elérni a tanult nyelv segítségével. Ha például egy tengerparti üdülés során vásárlásra akarsz használni, akkor tanuld az olaszt, ám, ha eladni akarsz és sok pénzt keresni, akkor válaszd az orosz!” Bár az utóbbi időben megnőtt az érdeklődés az orosz nyelv iránt, a fiatalok között még mindig egzotikus nyelvnek számít, amelyet az angol és egy második európai nyelv elsajátítása után választanak a tanulni vágyók.

Az *Alfavit Alapítvány* fő feladatának tekinti az orosz nyelv és irodalom oktatását és az orosz kultúra átadását, megőrzését. Az alapkurzust 6 és 16 év közötti gyerekeknek tartjuk. Növendékeink számára számos szolgáltatás áll rendelkezésre, úgy mint könyvtár, filmtár, tankönyvek, munkafüzetek, egyéb különböző oktatói és metodikai segédanyagok. Célcsoportunk a Magyarországon ideiglenesen dolgozó orosz szülők gyermekei, állandóan itt élő kétnyelvű vegyes családokból származó gyerekek, továbbá olyan magyar fiatalok, akiknek a szüleik kint tanultak vagy dolgoztak

HLAVATY ILDIKÓ

Sprechen Sie Deutsch? Do you speak English? Hogyan mutassam be a nyelvtudásom?

Oroszországban. Ezek a gyerekek főleg szombatonként négyórás kurzusokon ismerik meg a kultúrát és a nyelvet. Az első két óra orosz nyelvtan és olvasás, a harmadik hagyományőrző kör és a negyedik óra rajz. Természetesen minden óra orosz nyelven folyik. Az Alfavit Alapítvány munkatársai és önkéntes orosz anyanyelvű tanárai szakképzett okleveles oktatók.

A következő célcsoport azok a tudatos felnőtt tanulók, akik második vagy harmadik idegen nyelvként oroszul szeretnének tanulni. Érthető, hiszen az orosz nyelv ismeretével a diploma és a szakképesítés megszerzése után nagyobb lehetőségük nyílik egy érdekes, jól fizető állás elnyerésére. Oroszország gazdasága intenzíven fejlődik, és az európai piacon egyre nagyobb igény van oroszul beszélő szakemberekre.

Az Alfavit Alapítvány felnőtt tanulói részt vettek az *Orosz nyelvoktatás felnőtt tanulók részére az európai orosz kulturális örökség alapján* című két éves Grundtvig projektben, amelynek célja a sokoldalú európai orosz kulturális jelenlét tanulmányozása és oktatási anyagokba történő beépítése volt. A tanárok és a felnőtt tanulók olyan oktatási anyagot fejlesztettek ki, amely nemcsak a nyelvtanulást motiválja, hanem hozzájárul az orosz kultúra megismeréséhez is.

A projekt 2013-ban Nemzetközi együttműködési kultúráért dívját kapott a Tempus Közalapítványtól. Az eredményeket a <http://parus.russchool.eu> honlapon lehet megismerni. Reméljük, hogy sok érdekes anyagot találnak ott, amely hasznos lehet mind a tanulók, mind a tanárok részére. •

DR. HASZANOVA RITA
a kuratórium elnöke
www.alfavit.hu

Hova kerüljön az önéletrajzban a silkeborgi nagynéninél töltött nyarak során szerzett dán vagy a madridi munkatárs révén szerzett spanyol nyelvtudás? Az Europass Nyelvi útlevél használatával könnyen feloldható ez a dilemma. Célja, hogy – a nyelvvizsga-bizonyítványokon túl – egységes formában, szintrendszerben és mindig a gyakorlati nyelvtudásnak megfelelően írassuk le vele nyelvismeretünket.

A sikeres munkakereséshez a megfelelő szakmai ismereteken és tapasztalatokon túl elengedhetetlen bizonyos szociális és nyelvi készségek megléte. Ezt az igényt felismerve került bele az öt dokumentumból álló *Europass portfólióba* már a kezdetektől a nyelvi útlevél is. Az Europass nyelvi útlevelet – csakúgy, mint az önéletrajzot – a pályázó maga tölti ki.

A nyelvi útlevél egyfajta kiegészítése a szakmai önéletrajznak, ám az abban foglaltaknál differenciáltabban mutatja be idegennyelv-ismeretünket, a tényleges tudásra és tapasztalatokra helyezve a hangsúlyt. Természetesen lehetőségünk van feltüntetni a megszerzett nyelvvizsga-bizonyítványainkat is, ám a dokumentumban ennél árnyaltabb képet adhatunk nyelvtudásunkról. Az útlevél az általánosan elterjedt *Közös Európai Referenciakeret* hatszintű skáláján alapszik, vagyis öt kategórián belül (hallás utáni értés, olvasás, társalgás, folyamatos beszéd, írás) három tudásszintet jelölhetünk meg:

- *Alapszintű nyelvhasználó (A1 és A2 szint);*
- *Önálló nyelvhasználó (B1 és B2 szint) és*
- *Mesterfokú nyelvhasználó (C1 és C2 szint).*

Amennyiben nem lenne egyértelmű, mit jelent egy-egy kategória, a kitöltéshez segítséget nyújt a dokumentumhoz mellékelt táblázat, amelyben példákon keresztül magyarázzák el, melyik szint milyen készségeket takar.

Amivel pedig a nyelvi útlevél teljesebb képet ad a pályázó készségeiről, az az a lehetőség, hogy feltüntesse nyelvi és kulturális tapasztalatait is. Ebben a részben a kitöltő részletesen bemutathatja, hogyan jutott el bizonyos nyelvtudási szintre vagy hogyan fejlesztette azt tovább. Itt lehet megemlíteni családi kapcsolatokat, hosszabb külföldi tartózkodást, idegennyelv-használatot munkavégzés során, csereprogramokat, külföldi képzéseket, vagyis bármit, amit a pályázó relevánsnak és fontosnak gondol.

Az Europass Nyelvi útlevél 26 nyelven ingyenesen letölthető az internetről, vagy online kitölthető. Az útlevélről és a dokumentumcsaládról részletesebb információ, kitöltési segédlet az Europass honlapján érhető el. •

PLÁNTEK LEA

www.europass.hu

Hírcsokor

HÍRCSOKOR

EURÓPAI FELSŐOKTATÁS A VILÁGBAN: a Tempus és az Erasmus Mundus program jövője 2014-től

A Tempus és az Erasmus Mundus program igen jól ismert a hazai felsőoktatási pályázók körében, hiszen az előbbi már 1990 óta működik hazánkban, míg az utóbbi közel 10 éve kínál jelentős támogatási forrást a felsőoktatás modernizálásához és az európai felsőoktatás népszerűsítéséhez a világban. A Tempus program célja, hogy az Európai Unióban és a szomszédos régiókban működő intézmények közösen tevékenykedjenek a partnerországok felsőoktatásának jobbításán. Az Erasmus Mundus program pedig közös egyetemi képzések, hallgatói és oktatói ösztöndíjak, partneri együttműködések révén törekszik az európai felsőoktatás színvonalát emelni, illetve a harmadik országokkal való együttműködések elősegítését.

2014-ben, az *Erasmus+* indulásával párhuzamosan a két fenti program átalakul, hiszen mindkettő része lesz a legnagyobb európai felsőoktatási programnak. Mindez azonban távolról sem jelenti a fent leírt tevékenységek végét. Egyrészt, mert a kiválasztott programok még éveken keresztül futnak majd, másrészt pedig, mert az *Erasmus+* is kínál hasonló támogatási forrásokat.

Igen fontos, hogy a jelenleg is futó közös Erasmus Mundus mesteri és doktori képzések (*Action 1*) valamint a partnerségek (*Action 2*) által kínált ösztöndíjakra ez év végén, illetve 2014 elején még lehet pályázni – a pontos feltételekről és a határidőkről az érintett konzorciumok honlapján lehet olvasni. 2013 utolsó negyedében pedig még sor kerül egy *Erasmus Mundus partnerségek (Action 2)* felhívásra, amelynek során a világ számos térségével lesz mód együttműködést kialakítani.

Az *Erasmus+* program keretében továbbra is lehetőség nyílik majd EU-n kívüli intézményekkel közös képzések működtetésére pályázni, de az Erasmus Mundus elnevezést várhatóan a *Joint Masters' Degree (Közös Mesterdiploma)* váltja majd fel. Az első új rendszerű pályázati felhívás 2014 első negyedévére várható, és a tervek szerint a 2020-ig terjedő időszakban az Európai Bizottság több mint 350 mesterprogramot támogat és 30 000-nél is több ösztöndíjat ítélt majd meg. A közös doktori képzések támogatása a *Marie Curie-Skłodowska programon* keresztül valósul meg.

A Tempus program eddigi tevékenységeinek jelentős része szintén beépül majd az *Erasmus+* programba, bár az elnevezés *Kapacitásbővítésre (Capacity Building)* változik, és ezzel párhuzamosan jelentősen bővül majd a bevonható partnerországok köre: az eddigi Tempus-országokon túl Ázsia, Közel-Kelet, Dél-Afrika, Latin-Amerika és a Csendes-óceáni térség is bekapcsolódhat a projektekbe, ami így összesen kb. 150 államot jelent. Fontos újdonság még, hogy a szomszédos országok és Nyugat-Balkán esetében egy új, mobilitási komponens is bevezetésre kerül.

A Tempus Közalapítvány hírlevelében és honlapján továbbra is közzé teszi a friss információkat, és a fentiekkel kapcsolatban is állunk pályázóink szíves rendelkezésére. •

BEKE MÁRTON

Jubileumi rendezvényen, a 25. EAIE konferencián vett részt a Tempus Közalapítvány 2013. szeptember 10–13. között Isztambulban, ahol a Campus Hungary standon 11 egyetemmel közösen népszerűsítette a magyar felsőoktatást. Az Európai Egyesület a Nemzetközi Oktatásért (EAIE) rendezvényének célja, hogy segítse a felsőoktatás nemzetközivé válását. Magyarországról a Budapesti Gazdasági Főiskola, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, a Közép-európai Egyetem, a Dunaújvárosi Főiskola, az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Kaposvári Egyetem, a Nyugat-magyarországi Egyetem, az Óbudai Egyetem, a Pécsi Tudományegyetem, a Szent István Egyetem, és a Szegedi Tudományegyetem vett részt.

86 ország képviseltette magát a több, mint 4500 fős oktatási vásáron, mely lehetőséget biztosított a nemzetközi felsőoktatási szintéren való bemutatkozásra, elősegítve a hasonló területen dolgozó szakemberek tapasztalatcseréjét, illetve partnerkapcsolatok kiépítését és fejlesztését. Az intézmények mindegyike naponta két órában, váltásban tartott fogadó órát a Campus Hungary standon, amit a meglévő kapcsolatok továbbfejlesztésére és újak kiépítésére használtak igen komoly sikerrel. •

Isztambulban mutatkozott be a magyar felsőoktatás

„Számomra az EAIE Isztambul nagyon érdekes élményt és hasznos tapasztalatot nyújtott, mert volt lehetőségem találkozni végre olyan kollégákkal is több külföldi partneregyetemünkről, akikkel hosszabb vagy rövidebb ideje dolgozunk együtt úgy, hogy e-mailen és telefonon kommunikálunk a munkafeladatok megoldása során, de csak most először adódott lehetőség a személyes találkozóra. Tapasztalataim szerint ezek a személyes találkozások gördülékenyebbé, közvetlenebbé és hatékonyabbá teszik a közös munkát a külföldi munkatársakkal.”

VÁGÓ JÓZSEF, Dunaújvárosi Főiskola

„Szeptember 10-én részt vettem a konferencia által szervezett egyetemi látogatáson, az isztambuli székhelyű Yildiz Egyetemen, Törökország egyik legrégebbi műszaki egyetemén. A konferencia további három napján megbeszéléseket bonyolítottam le. A találkozók részben európai, részben pedig ázsiai – japán és koreai – intézmények képviselőivel zajlottak. Több új programban, lehetőségben sikerült megállapodnunk.”

DUDÁS MÁRIA, Óbudai Egyetem

NEUMAYER PETRA

Elindultak a Campus Hungary regionális hallgatói tréningjei

Már számos konvergencia régióbeli vidéki városban (Debrecenben, Győrött, Miskolcon, Nyíregyházán, Pécsen, Szegeden, Szombathelyen és Veszprémben) várjuk az érdeklődőket az alábbi ingyenes hallgatói tréningekre, melyek segítenek felkészülni a külföldi tartózkodásra és az ösztöndíjas létre. Elsősorban azoknak a BA, MA és PhD-hallgatóknak ajánljuk a képzéseinket, akik a jövőben tervezik, hogy külföldi tanulmányútra mennek, vagy már jelentkeztek valamely ösztöndíjra.

Interkulturális tréning

A háromórás tréningen tapasztalt trénerek készítik fel a jelentkezőket arra, hogyan kezeljék a kezdeti kulturális sokkot. Ráirányítják a figyelmet arra, hogy mindnyájan egy kulturális szemüvegen keresztül tekintünk a minket körülvevő világra. A tréner megtanítják kezelni a kulturális különbségekből adódó lehetséges konfliktusokat, ezenkívül játékos gyakorlatokon keresztül sok-sok új dologra is tanulhatunk a különböző népek kultúrájáról, és persze saját magunkról is.

Angol nyelvi készségek felmérése

Minden olyan hallgatót szeretettel várunk a tréningben, aki nyelvi szempontból is szeretne felkészülni a kiutazásra. Ehhez kiváló segítséget ad a felmérés, ahol a hallgatók szakértő nyelvtanároktól kaphatnak képet angol nyelvi szintjükéről.

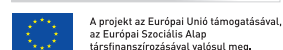
Motivációs „túlélő” tréning Elsősorban azoknak a hallgatóknak ajánljuk, akik tartanak a külföldi tanulmányút megpróbáltatásaitól, és szeretnének magabiztosan, határozottan nekivágni egy ösztöndíjnak. A közeljövőben kiutazók számára ad segítséget a kurzus a külföldi eligazodásban, tanulásban, „túlélésben”.

Személyes kompetenciát fejlesztő tréning elsősorban azoknak a hallgatóknak szól, akik fejleszteni szeretnék a kint tartózkodás során nélkülözhetetlen személyes készségeiket, kompetenciáikat. A tréning elvégzése megkönnyíti a beilleszkedést, segít a hallgatóknak jobban megismerni önmagukat. A résztvevők személyes készségeiről szakképzett oktatók adnak visszajelzést. A projekt az Európai Unió támogatásával és az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg. •

További információ és jelentkezés:

www.tka.hu

CSORDÁS KATA

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

EU Osztályfőnöki órák

Az EU Osztályfőnöki órák elnevezésű projekt a Tempus Közalapítvány szervezésében és a Magyarországi Erasmus Hallgatókért Alapítvány közreműködésével valósul meg. Célja, hogy az egyetemre készülő középiskolások már az egyetem megkezdésekor tudatosan készüljenek arra, hogy tanulmányaik alatt legalább egyszer részt vegyenek külföldi részképzésben.

A program különlegessége, hogy a középiskolákat felkereső előadók maguk is nemrég hazaérkezett ösztöndíjas egyetemisták, akik saját tapasztalataikat és élményeiket osztják meg a diákokkal.

Nagy örömünkre szolgált, hogy a programra több mint négyszeres volt a túljelentkezés, határidőre összesen 97 pályázat érkezett, melyek közül végül 21 lelkes előadót választottunk ki.

Az előadásokat október és november folyamán tartják meg az iskolákban. Szeptember 25-én a hallgatók egynapos képzésen vettek részt, ahol Kovács Vanda képző segítségével nem formális tanulási eszközökkel készültek fel az élménybeszámolókra. •

KILIN EMŐKE

Jean Monnet program

A Jean Monnet program az Európai Bizottság 1989-ben indított centralizált programja felsőoktatási intézmények számára. Célja az európai integráció kérdéseivel foglalkozó intézmények támogatása, illetve az oktatás, kutatás és közös gondolkodás ösztönzése az európai integráció témakörében. A program

világszerte támogatja azokat a felsőoktatási intézményeket, amelyek az Európai Unió történelmével, politikáival, gazdaságával és jogi rendszerével kapcsolatos kutatásokat végeznek, vagy ilyen témájú kurzusokat indítanak.

2001-től kezdve a program nem csupán európai országokban érhető el, jelenleg Jean Monnet projek-

tek 5 kontinens 72 országában vannak jelen. A program 2007–2013 között az Egész életen át tartó tanulás program részeként működik, 2014-től pedig továbbra is Jean Monnet program néven fog tovább élni az Erasmus+ programon belül.

A programot az Európai Bizottság Oktatási, Kulturális

és Audiovizuális Végrehajtó Ügynöksége (EACEA) kezeli, pályázni a minden évben megjelentetett pályázati felhívásban foglaltaknak megfelelően lehet. •

ERASMUS

KIKÜLDÖTT TUDÓSÍTÓKAT választottunk

Szeptemberben *Erasmus ösztöndíjjal Európában* Facebook-oldalunkon tettük közzé felhívásunkat, amelyre olyan Erasmus diákok jelentkezését vártuk, akik heti rendszerességgel küldenek helyszíni tudósítást Európa különböző városából, és kulturális, kulináris, szakmai vagy egyéb helyi érdekességekről számolnak be az oldal rajongóinak.

A színvonalas bemutatkozók és blogbejegyzések alapján a Tempus Közalapítvány munkatársaiból álló zsűri Nizza, Göteborg, Varsó és Párizs városának egy-egy ösztöndíjas hallgatóját választotta ki. A szeptembertől januárig tartó időszak alatt *Mórocz Zsuzsi*, *Horváth Dóri*, *Török Tamás* és *Szegedi Péter* osztja meg Erasmus élményeit az oldalon.

www.facebook.com »
Erasmus ösztöndíjjal Európában

ERASMUS =
Kaland + Karrier +
Közösség

Írtak már például arról, hogy a franciák Nizzában segítőkészek és kedvesek azokkal, akik beszélnek a nyelvükön. Minden második sarkon találni biciklikölcsönzőt, ráadásul a járgányok gyönyörű tengerkékek színben pompáznak. Északon, Göteborgban ugyanakkor könnyen előfordulhat, hogy az ember elindul kenyérért és tejért, de a végén kaláccsal és kefirrel tér haza. Megtudhatjuk, hogy Párizsban léteznek olcsó menzák, ahol kifejezetten ínycsiklandó desszertek sorakoznak a pultokon. Tudósítónk szerint a fény városában „nem lehet kizárni az életünkből a művészetet. Ott van mindenhol. Ha tanulás közben/után egy kis üdítő lelki csemegére vágynánk, csak elég kisétálnunk az utcára. Máris megcsodálhatjuk, ahogy két művész életnagyságú krétaképeket fest a járdára, esetleg koncertet is hallgathatunk, mert itt az sem szokatlan, hogy egy lelkes zenész kicipeli zongoráját az utca közepére, és játszani kezd...”

Varsói tudósítónk is sok érdekességgel szolgálhat, mivel egy katonai egyetemen tanul, ahol a tanórák mellett a rend, a fegyelem és a fizikai megpróbáltatás is ugyanúgy része az életnek, mint az állandó tanulás. •

SPANYÁR KRISZTINA

A szakképzés fejlődési iránya: konferencia az ECVET-ről

Az Európai Szakoktatási és Szakképzési Kreditrendszer (European Credit System for Vocational Education and Training, ECVET) hazai szakértői hálózata a Tempus Közalapítvány közreműködésével konferenciát szervez 2013. december elején.

A konferencia célja a szakképzésben részt vevő érintetteknek – intézményvezetők, projektkoordinátorok, szakképzési szakértők, vizsgaelnökök, és a kamarák képviselőinek – bepillantást nyújtani az ECVET külföldi és hazai fejlődésébe.

A konferencián megvitadjuk, mi is az ECVET és hogyan kapcsolódik a Magyar Képesítési Keretrendszerhez. Külföldi és hazai példákon keresztül az ECVET gazdaságra és oktatásra gyakorolt lehetséges – és néhány európai országban már valós – hatásait mutatjuk be.

A magyar ECVET szakértői hálózat kerekasztal-beszélgetéséből tájékozódhat az eddig megtett lépésekről, és felteheti kérdéseit a szakmai szekciókban. •

A konferencián a részvétel ingyenes, de előzetes regisztrációhoz kötött, melyet a www.tka.hu » **Rendezvények** aloldalon tud megtenni.

Erasmus+

Erasmus+ néven indul 2014-ben az Európai Bizottság új programja, mely az oktatást, az ifjúsági területet és a sportot is magában foglalva hét jelenlegi programot egyesít és vált fel. A programról szóló európai rendelet elfogadása, valamint a pályázati felhívás és az útmutató megjelenése az év végére várható.

A pályázók köre alapvetően nem változik: a formális és nem formális oktatás, képzés és ifjúsági munka területén működő szervezetek pályázhatnak munkatársaik és tanulóik részére támogatásra, és továbbra is nagy hangsúly lesz a szervezetek közötti partnerségek kialakításán. Az Erasmus+ program három pályázattípus köré épül: egyéni mobilitások; intézményi együttműködések; valamint szakpolitikai reformok támogatása.

További részletek a 80. oldalon, valamint folyamatosan frissülő információ a www.tka.hu honlapon.

Statisztika mindenkinek

www.statisticsforall.eu

Munkánk során akadhatnak olyan helyzetek, amikor az *Egész életen át tartó tanulás program (Lifelong Learning Programme – LLP)* elmúlt éveinek egy szegmenséből megbízható és könnyen átlátható statisztikai adatokra van szükség. Ezen szituációk megoldási kulcsa lehet a www.statisticsforall.eu honlap, amit kifejezetten az LLP eredményeinek statisztikai megjelenítésére hozott létre a francia Nemzeti Iroda (Agence Europe-Education-Formation France) további 12 nemzeti iroda közreműködésével.

A weboldal német, holland, angol, francia, olasz és lengyel nyelven olvasható, az oldalon megjelenő adatbázis folyamatosan frissül. Az érdeklődők a felsőoktatás, a szakképzés, a felnőttképzés területéről kérhetnek le országonkénti, regionális vagy intézményi szintű statisztikákat, vagy akár az egyes országok idősoros mobilitási költségvetéseit is tanulmányozhatják. Könnyen értelmezhető térképeken jeleníthetők meg az egyes programokban részt vevő intézmények, partnerségek, régiók, a különböző kimutatásokhoz, grafikonokhoz tartozó adatok pedig akár excelbe is exportálhatók. •

TÓTH TIBOR

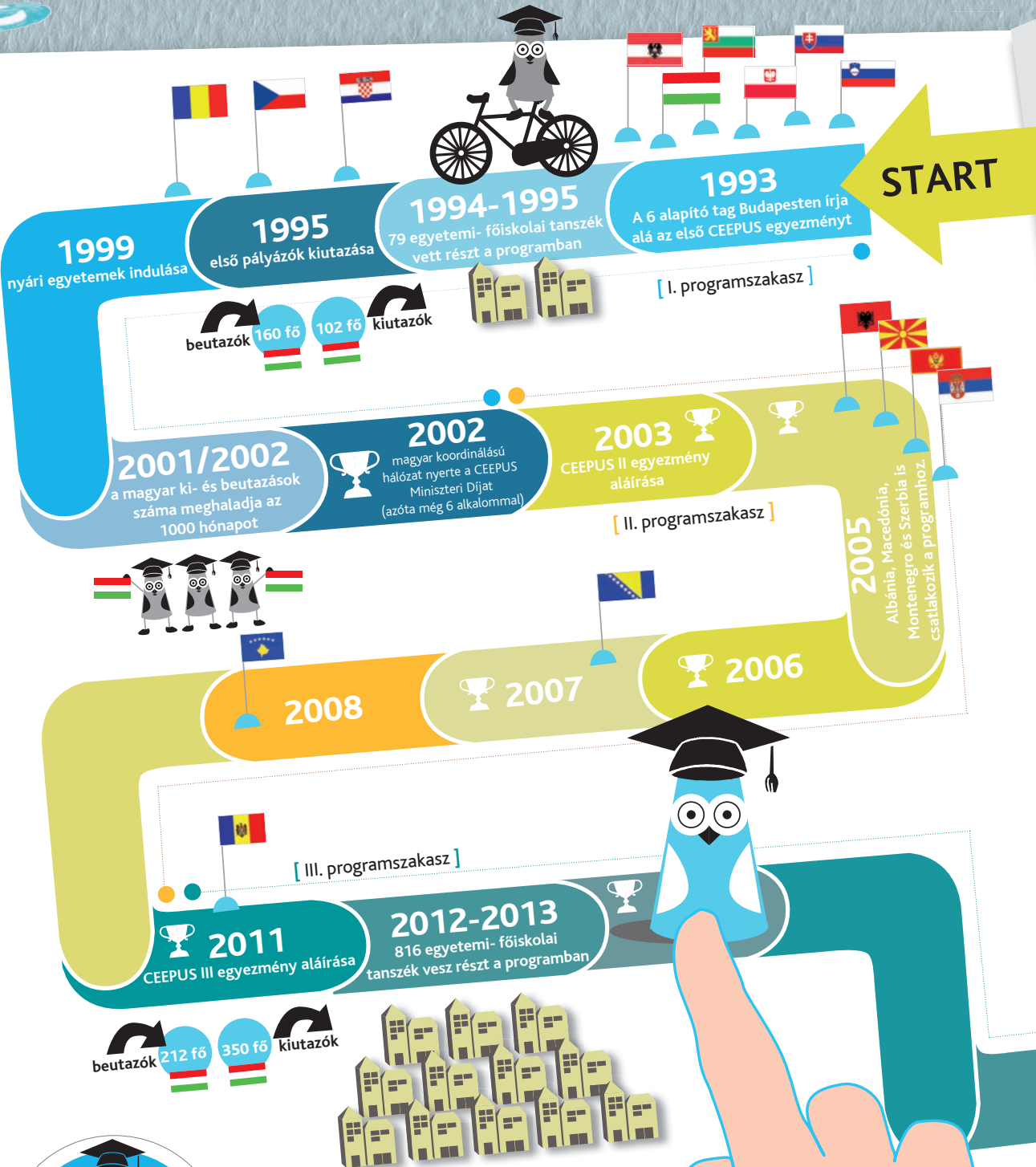

20 éves a CEEPUS PROGRAM

1993

2013

20 év alatt összesen 45 ezer egyéni pályázó

CEEPUS

20 éve a közép- és kelet-európai felsőoktatási együttműködésért

Idén december 8-án lesz 20 éve annak, hogy a Közép-Európai Felsőoktatási Csereprogramot (Central European Exchange Programme for University Studies) alapító országok oktatási miniszterei Budapesten aláírták az első CEEPUS megállapodást. Magyarországon kívül Ausztria, Bulgária, Lengyelország, Szlovákia és Szlovénia kötelezte el magát a régió belüli hallgatói és oktatói csere lebonyolítására. Az első mobilitások az 1994/95-ös tanév tavaszi szemeszterében valósulhattak meg.

„...magyar koordinálású hálózatok egyedülálló módon összesen hét alkalommal nyerték el a legjobb hálózatoknak járó rangos Miniszteri Díjat...”

Az elmúlt két évtized során a CEEPUS kétségtelenül a legsikeresebb regionális felsőoktatási mobilitási programmá nőtte ki magát, amit a számok is egyértelműen alátámasztanak. A részt vevő országok száma ötről tizenhatra nőtt, így mára Albánia, Ausztria, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Csehország, Horvátország, Koszovó, Lengyelország, Macedónia, Magyarország, Moldova, Montenegró, Románia, Szerbia, Szlovákia és Szlovénia felsőoktatási intézményei csatlakozhatnak a programhoz. Az első tanévben összesen 79 egyetemi vagy főiskolai tanszék, intézet, illetve kar vett részt a programban, ez a szám a 2012/13-as tanévre több mint tízszeresére, 816-ra emelkedett. Szintén jelentősen nőtt az érintett államok által felajánlott ösztöndíjhónapok száma: míg a kezdetekkor összesen 725 hónapot ajánlottak fel a forrást biztosító minisztériumok, a 2013/14-es tanévben a CEEPUS-ban részt vevő intézmények 6096 hónappal „gazdálkodhatnak”. Összesítve a 20 év alatt közel 70 000 ösztöndíjhónapról beszélhetünk, ami körülbelül 45 000 egyéni pályázót jelent.

A látványos adatok sorát hosszasan lehetne még folytatni, ám fontos röviden kitérni arra is, ami a számok mögött rejtőzik. A CEEPUS sajátossága, hogy nem kétoldalú megállapodások alapján működik, hanem hálózatokban, amelyek ily módon összetett kapcsolatrendszereket alakítanak ki, sok esetben nem csupán az oktatás szférájával, hanem cégekkel, kutatóintézetekkel, önkormányzatokkal, civil szervezetekkel is. 2011-től ugyanis ilyen szervezeteket (ún. társult tagokat, *Silent Partners*) is be lehet vonni a hálózatok munkájába.

A mobilitáson túl a program ösztönzőleg hat a felsőoktatási intézmények belső reformjaira, nemzetköziesítési stratégiájuk átgondolására és a nemzetközi környezet igényeinek megfelelő curriculum-fejlesztésre.

A CEEPUS 2005-ben indult második szakaszától kezdve a program kiemelt figyelmet fordít a nemzetközi közös képzésekre, a 2011-től napjainkig is tartó harmadik szakasz pedig a közös doktori képzések jelentőségét emeli ki, ily módon nyújtva lehetőséget a résztvevők számára a kreditmobilitáson túl a nemzetközi kutatási programokba való bekapcsolódásra is. A 2013/14-es tanév pályázati adatai alapján 211 olyan részt vevő tanszék nyújtott be pályázatot, ahol valamilyen formában közös képzés működik.

Magyarország és a hazai felsőoktatási intézmények a kezdetektől fogva meghatározó szerepet töltenek be a CEEPUS programban, amit mi sem példáz jobban, mint hogy magyar koordinálású hálózatok egyedülálló módon összesen hét alkalommal nyerték el a legjobb hálózatoknak járó rangos Miniszteri Díjat. Igen népszerűek a hazai részt vevő intézmények között a speciális kurzusok, nyári egyetemek is. A legnépszerűbb küldő és fogadó országok magyar viszonylatban Ausztria, Csehország, Lengyelország, Románia és Szlovákia. A kiutazások 70%-a a szomszédos országokba történik, a beérkezők 75%-a szintén ezekből az országokból érkezik. Mindezek az adatok rámutatnak arra, hogy a CEEPUS program révén a magyar felsőoktatás el tudja mélyíteni a közép-európai régió belüli kapcsolatait. Stratégiai jelentőségű továbbá, hogy a program fontos szerepet tölt be a határon túli magyar felsőoktatási intézményekkel való együttműködésben, valamint hozzájárul a Duna Stratégia célkitűzéseinek megvalósításához is.

A Tempus Közalapítvány a program igen korai szakasza óta nemzeti irodaként vesz részt a CEEPUS koordinálásában, és napjainkban is kiemelt feladatának tekinti a program fejlesztését, a pályázatás gördülékeny lebonyolítását, és a pályázók, érdeklődők teljes körű tájékoztatását. •

BEKE MÁRTON

Rekorder éjszaka a tudománnyal

Rekordszámú, összesen 2179 program között válogathattak országszerte a Kutatók Éjszakája látogatói, melyek több mint kétezer kutató és tudományos szakember vezetésével zajlottak. A becslések szerint országos szinten ismét nőtt a látogatók száma, idén több mint hetvenezren voltak kíváncsiak a tudományos programokra. Általában elmondható, hogy azok a programok vonzották a legtöbb látogatót, amelyek közelebbről érintik a mindennapjainkat.

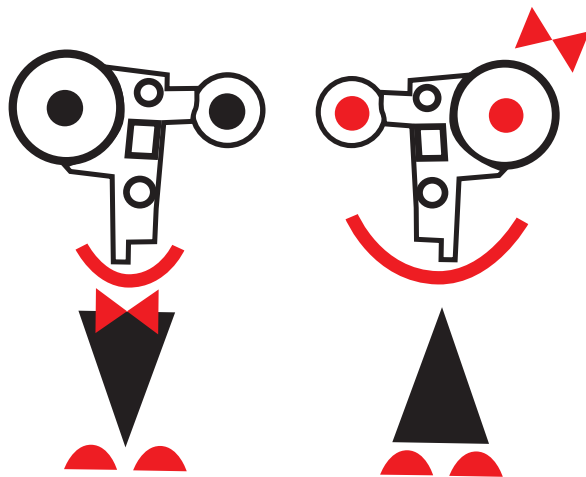
A Kutatók Éjszakája jelentőségét mutatja, hogy évről évre egyre több intézmény csatlakozik a programhoz. Az idei elsők között szerepel például a Kaposvári Egyetem, a Nemzeti Élelmiszerbiztonsági Hivatal, a szombathelyi Arborétum vagy a Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóközpont. Összesen 88 helyszín várta országszerte az érdeklődőket. A sikert látva kétségtelen, hogy jövőre még több labor tárja majd ki kapuit.

Ezen a különleges éjszakán a látogatók a tudomány segítségével ismét számos érdekességet tudhattak meg az őket körülvevő világról, de az is kiderült, hogy a gyakran rejtélyes munkát végző kutatók olyan emberek, akik közvetlen stílusban, segítőkész módon és humorral beszélnek választott szakmájukról.

A Kutatók Éjszakája az Európai Bizottság kezdeményezésére és támogatásával Európa-szerte megrendezett népszerű ismeretterjesztő fesztivál, amelyet 2005 óta minden év szeptemberének negyedik péntekén rendeznek meg. A 2013. szeptember 27-én tartott magyarországi eseménysorozatot nyertes pályázata eredményeként immár nyolcadik alkalommal koordinálta a *Tempus Közalapítvány* és az idén 20 éves *Bay Zoltán Nonprofit Kft.*

A Tempus Közalapítvány az eseményhez kapcsolódva rendezte meg a *Kutatói és Szakmai Gyakorlati Helyek Börzéjét*. Ennek célja, hogy lehetőséget biztosítson a kutatói pálya iránt érdeklődő fiatal hallgatóknak, hogy megismerkedhessenek a kínálkozó pályázati lehetőségekkel, a kutatói szakmai gyakorlati helyeket kínáló fogadó és képző intézményekkel. A Kutatói Börzén olyan kutatóintézetek, kutatói helyek, doktori iskolák és cégek mutatkozhattak be, melyek szívesen fogadnak magyar és külföldi kutatókat, doktoranduszokat szakmai gyakorlat teljesítésére.

Pécsett körülbelül ötezen voltak kíváncsiak a Kutatók Éjszakája programjaira a Zsolnay Negyedben. A kisebbek körében a legnépsze-

- A Google kereső toplistáját a szeptember 27-i héten a Kutatók Éjszakája vezette
- 72 intézmény 2231 kutatója 88 helyszínen, 29 városban összesen 2178 programot szervezett
- a Kutatók Éjszakája honlapot összesen 210 604-en látogatták meg 2013. július 1. és október 1. között.

rűbbnek a kvadkopter reptetés bizonyult, de sokan érdeklődtek a 3D nyomtatás vagy az állati szexről szóló előadás iránt is. A leglátványosabb a Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar hangot, fényt és füstöt is produkáló installációja volt, és a *Campus Hungary Program* Interkulturális tréningjére is minden hely elment.

A Tempus Közalapítvány által szervezett központi budapesti eseményeket a Dürer Rendezvényházban tartottuk, közel négyezer látogató részvételével. A program szervezésekor a játszva tanulás elve lebegett a szemünk előtt, így a látogatók számos izgalmas program közül válogathattak: megleshették a világháló rejtett arcait, elmerülhettek a vakcinák és a nanotechnológia kapcsolatának elemzésében, tűzhányókat bírhattak kitérésre, építhettek robotot körömkeféből, megismerkedhettek a fizika mókás arcával, és belefeledkezhetek az ördöglakatok kibogozásának feladatába.

Minden helyszínen látványos fizikai és kémiai kísérletekkel készültek a szervezők. A látogatók összetételében a fiatalok aránya ismét nőtt a tavalyihoz képest, de idén is érkeztek egész családok a rendezvényre. Sok diák iskolás csoporttal, szervezeten látogatott ki a budapesti és vidéki programokra, sokan immár visszatérő látogatóként. A regisztrációs programok szinte minden helyszínen 100%-os telítettséggel zajlottak.

Az esemény sajtóviesszhangja ismét rekordot döntött: júliustól szeptemberig több mint hatszáz cikk, interjú számolt be a Kutatók Éjszakájáról. Ebben az évben először minden nagy televízió csatorna híradója beszámolt a programról. Ugyanezen időszak alatt a reklámkampány is sokakat elért: rádiós hirdetések, online bannerkampány, járműreklám és nyomtatott hirdetések népszerűsítették a programot. Az esemény facebook oldalán a rajongók száma a kampányidőszak alatt 12 000-ről 16 000 főre emelkedett.

Köszönjük, hogy idén is velünk tartottak!
Vissztlátásra jövőre! – a látogatók többsége idén is így búcsúzott. •

www.kutatokejszakaja.hu

www.facebook.com/kutatokejszakaja

Versenyképesség nemzetközi együttműködéssel

- *Miért tartja fontosnak, hogy egy cég kapcsolatot építsen oktatási-képzési intézményekkel?*

A képzésben és kutatásban rejlő lehetőségek kihasználása a foglalkoztathatóság és a versenyképesség növelése miatt fontos. Minden cégnek érdeke, hogy az oktatásból potenciális munkavállalók kerüljenek ki, illetve hogy a végzetek tudása és képessége összhangban legyen a munkaerő-piaci elvárásokkal. Ehhez elengedhetetlen a cégek és az oktatási intézmények közötti kommunikáció és együttműködés, amelynek során a cég befolyással lehet a képzési tananyag kialakítására, tudomást szerezhet a legfrissebb egyetemi kutatásokról, és megismerhet olyan nemzetközi példákat, működő gyakorlatokat, amelyeket beépíthet a stratégiájába. Az oktatási-képzési intézményekkel való partnerség lehetőséget kínál arra is, hogy a cégek feltérképezzék a leendő munkaerő-kínálatot, és magukhoz vonzzák – először akár gyakornoki helyek biztosításával – a legtehetségesebb diákokat. Egyszóval, a szorosabb együttműködés javíthat a munkaerő-piaci helyzeten.

- *Nemzetközi szinten milyen kialakult formái vannak az együttműködéseknek?*

A piaci szereplők és az oktatási intézmények együttműködésének egyik legkézenfekvőbb módja a szakmai gyakorlat, amelyre az általunk kezelt uniós pályázati programok közül a *Leonardo* és az *Erasmus* nyújt lehetőséget. De a vállalatok és a felsőoktatási intézmények közös képzéseket is megvalósíthatnak, kihelyezett tanszékeket működtethetnek, vagy akár saját céges szakirány beindítása is lehetséges. Ezek a piaci szférához való közeledés különböző lépcsőfokait jelenthetik. De az együttműködések akár olyan innovatív, gyorsan fejlődő területeket is érinthetnek, amelyek esetében a hallgatóknak nincs lehetőségük az egyetemen belül elsajátítani a szükséges szaktudást. Az ilyen esetekben a szakemberek elméleti és gyakorlati tudással is hozzájárulhatnak a programhoz, illetve céges ösztöndíjat felajánló, vagy tanulmányi versenyeket támogató

A Tempus Közalapítvány igazgatója szerint a külföldi kitekintés a személyiségfejlődés és a karrierépítés szempontjából is fontos. A munkaerőpiac felől ugyanis egyre erősödik az elvárás a magas szintű nyelvtudás és a nemzetközi trendek ismerete irányába, amelynek remek eszköze az uniós ösztöndíjprogramokban való részvétel. A versenyképes tudás elérésének kulcsát Tordai Péter a felsőoktatási intézmények és a gazdasági szereplők szorosabb együttműködésében látja.

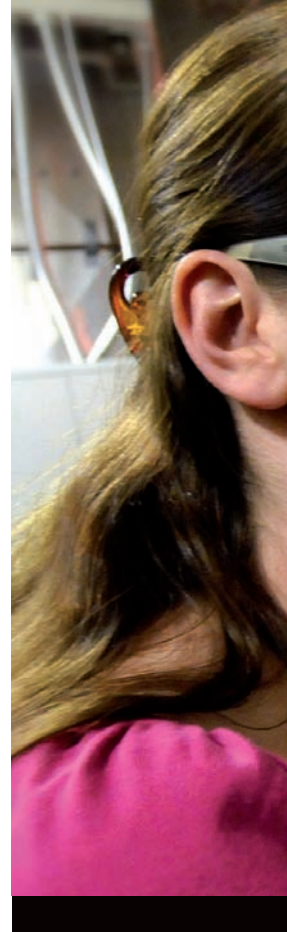
szponzorként is szívesen fogadják őket, hiszen ez is egy lehetőség számukra a tehetséges diákok felkutatására, a külső partnerek jelenléte pedig a projekt sikere és fenntarthatósága szempontjából is kulcsfontosságú.

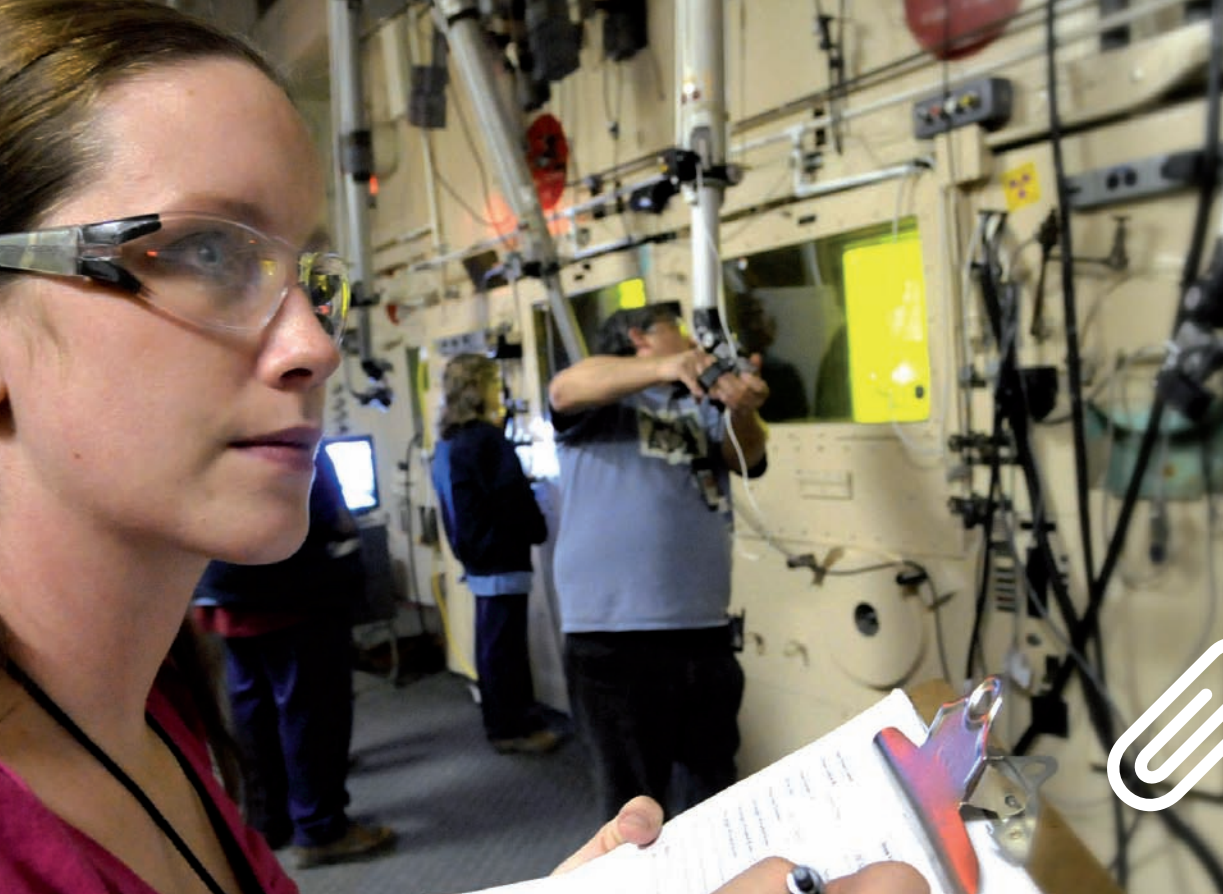
- *Milyen konkrét példát tudna erre mondani?*

Több száz cég fogad hazánkban külföldi gyakornokot. Például a Supra Vita Nyelviskola, a Kitchen Budapest, az Elmű Hálózati Kft. vagy az E.ON. Legtöbbjük évek óta rendszeresen dolgozik együtt a hallgatókkal, hiszen magas szintű idegennyelv-tudással rendelkeznek, és eltérő üzleti kultúrát hoznak a vállalkozás életébe, ezáltal nyithatnak a nemzetközi piac felé.

Egy más típusú együttműködésre példa az ELTE koordinálásával megvalósult nyári iskola, amelyet szoftvertechnológia területén szerveztek, és ahol előadást tartottak a Microsoft Research, a Google, a Morgan Stanley, illetve az Ericsson Magyarország munkatársai is. A hallgatók számára a vendégelőadók hitelessége mellett nagyon fontos tényező volt a kapcsolatépítés, amit a vállalati szakemberekkel történő találkozás és a céglátogatások is segítettek.

Vagy említhetem a Kisalföldi Vállalkozásfejlesztési Alapítványt. Ők olyan tananyagot vettek át olasz partnereiktől, amely támogatja a kis- és középvállalkozások nemzetközi stratégiáinak kidolgozását.

Szakmai gyakorlatra az általunk kezelt uniós pályázati programok közül a Leonardo és az Erasmus nyújt lehetőséget.

„A munkaerőpiacon folyamatosan erősödő elvárás a magas szintű nyelvtudás és a nemzetközi trendek ismerete.”

- *Hogy látja, a munkáltatók valóban értékelik, ha valaki külföldi tapasztalattal rendelkezik?*

A munkaerőpiacon folyamatosan erősödő elvárás a magas szintű nyelvtudás és a nemzetközi trendek ismerete. Ennek is szerepe van abban, hogy tavaly 4500 magyar felsőoktatási hallgató töltött legalább három hónapot Európa különböző országaiban az általunk kezelt pályázati programok segítségével. Tapasztalataink szerint a tanulmányútra vagy szakmai gyakorlatra utazó fiatalok nem véletlenül jelentkeznek a programra: céltudatosak, elhivatottak, tájékozottak. Olyan releváns nemzetközi szakmai tapasztalategyűjtés a céljuk, amellyel érvényesülni tudnak a hazai álláspiacon. A külföldön töltött időszak alatt vitathatatlanul sokat fejlődik az ösztöndíjasok nyelvtudása, és a multikulturális környezetnek köszönhetően rugalmasabbá, elfogadóbbá válnak, könnyebben kezelik a problémás helyzeteket. Ezek a tulajdonságok mindenképp értékeket képviselnek a munkáltatók szemében.

Fontos megemlíteni, hogy ezeknek a készségeknek a bemutatására kiválóan alkalmas az *Europass önéletrajzforma*, amely a cégek szempontjából megkönnyíti a kiválasztás és a toborzás folyamatát, a pályázó számára pedig lehetővé teszi a korábban tanultak és tapasztaltak pontos bemutatását, a külföldi tanulmányok és gyakorlatok részletezését.

- *Mit tud tenni a Tempus Közalapítvány az együttműködések ösztönzése érdekében?*

Az elmúlt 17 év alatt kiterjedt kapcsolatrendszert építettünk ki, különösen a felsőoktatás területén. Például ha egy cég külföldről fogadna gyakornokot, felhívását 32 ország nemzeti irodájához juttatjuk el, és természetesen a máshol meghirdetett gyakornoki pozíciókat mi is elérhetővé tesszük a magyar fiatalok számára. Ezen kívül rendezvényeinkkel és kiadványainkkal felhívjuk a cégek, vállalkozások figyelmét az együttműködési lehetőségekre. Olyan, már megvalósult jó gyakorlatokkal, innovatív kezdeményezésekkel ismertetjük meg a gazdasági és oktatási szféra képviselőit, amelyek segítségével új partnerségek alakulhatnak ki. Novemberben például nemzetközi példákat bemutató szakmai konferenciára és fórumra várjuk cégek és felsőoktatási intézmények képviselőit, akiknek egymásra találását segíti a www.gyakornokkereso.hu weboldalunk, illetve a hamarosan elérhetővé váló szakmai gyakorlati helyeket összegyűjtő adatbázisunk is. •

GYŐRPÁL ZSUZSANNA

www.gyakornokkereso.hu

Projektükör

PÁLYÁZATOK

Fókuszban a gyakornokok munkalapú tanulás és gyakornokság Európában

Az elmúlt évek viharos gazdasági-társadalmi változásai nagy rugalmasságot követelnek az oktatás területén is. Az ipari szereplők jól képzett, nyelveket beszélő, rugalmas munkaerőt igényelnek a képzőktől, akik sok esetben hosszú évtizedek alatt változatlan struktúrákban gondolkodnak. Nem kérdés tehát, hogy a képzések formáján gyökeresen változtatni kell. Mi lehet a megoldás?

A magyarországi helyzet igen nehéz, hiszen az alacsony foglalkoztatási ráta (különösen sok fiatal álláskeresővel), a szakképzés alacsony társadalmi presztízse, a szűk átjárási lehetőség az általános képzés és a felsőoktatás felé, valamint a „népszerűtlen” szakmákban fennálló munkaerőhiány további kihívásokat állít az oktatás-képzés szereplői elé. A helyzet megoldására irányuló hazai kezdeményezések megismerése (iskola- és pályaválasztási tanácsadás erősítése, START program, *SzakmaSztár verseny* a szakképzés népszerűsítésére stb.) mellett érdemes megvizsgálni, hogy európai szinten milyen kezdeményezések, törekvések indultak az elmúlt időszakban felmerült problémák orvoslására.

Európa számára új kihívásként jelent meg a nem Európából érkező, magasan képzett munkaerő számának világszerte tapasztalható növekedése, sokkal nagyobb a verseny. A korábbi években alacsony képzettséget igénylő munkát kínáló országokkal kellett felvenni a versenyt, ez azonban gyorsan megváltozott. Az oktatási és képzési rendszerek nem tudnak teljes mértékben alkalmazkodni a munkaerő-piaci igényekhez, különösen egy olyan gazdasági helyzetben, mely rendkívül gyorsan változik. Talán nem is kell teljes mértékben megfelelni ezen igényeknek, mivel a vállalatok sok esetben sajnos megfelelnek az „emberi faktorról”: olyan készségek, kompetenciák fejlesztéséről és tudástartalmak átadásáról, melyek egy adott munkakörben nem jelennek meg látványosan, de egy leendő munkavállaló számára rendkívül fontos az elsajátításuk. A két

oldalról jelentkező kereslet és kínálat közelítése tehát mindenképpen fontos cél, csakúgy, mint a gazdaság fejlődéséhez alkalmazkodva a magas fokú szakképzettséggel (ISCED 5 és 6) rendelkezők számának növelése (2020-ra 20%-kal több munkakörben lesz szükség rájuk).

További kihívás a vállalkozói készségek kiemelt fejlesztése, ugyanis az eddigi kutatások azt bizonyították, hogy a jelenlegi munkavállalói korosztály alacsony százaléka véli úgy, hogy megfelelő készségekkel rendelkezik egy vállalkozás elindításához.

A német, osztrák, dán és holland gyakorlat bebizonyította, hogy a munkahelyi környezetben történő tanulás, különösen a szakmai gyakorlatok és más duális modellek megkönnyítik a tanulás és a munka közötti átmenetet. Alacsonyabb a pályakezdők munkanélküliségi rátája, kisebb a különbség a kereslet és a kínálat között, jobb a foglalkoztatási arány, és a tanulók testközelből ismerhetik meg a vállalkozások működését, felépítését is. Ezek a képzési formák tehát megoldást jelenthetnek azokra a kihívásokra, melyekkel akár hazai, akár európai szinten találkozhatunk.

A fenti országok gyakorlatainak eredményeit felismerve az EU igyekezett gyorsan reagálni az új kihívásokra, problémákra, és kiemelt témaként foglalkozik a kérdéssel. Az Európai Bizottság *Gondoljuk újra az oktatást: beruházás a készségekbe a jobb társadalmi-gazdasági eredmények érdekében* című közleménye hangsúlyozza: „A munkahelyi környezetben történő tanulást, például a duális megközelítéseket az európai szakképzési rendszerek központi pillérjévé kell tenni a fiatalok munkanélküliség visszaszorítása, a tanulás és a foglalkoztatás közötti átmenet megkönnyítése, valamint a munkaerőpiacon elvárt készségek biztosítása érdekében.”

2013. július 2-án bejelentették az *Európai Szövetség a Vállalati Gyakorlati Képzésért (European Alliance for Apprenticeship)*

megalakulását. A szövetség célja egyrészt javítani a tanulószereződéses gyakorlati képzések minőségét, másrészt arra törekedni, hogy szerte az Európai Unióban több ilyen képzés álljon a fiatalok rendelkezésére, és ezáltal az ifjúsági munkanélküliség csökkenjen. Ennek eszközeként szükséges a széles körű partnerségek kialakítása a foglalkoztatási és az oktatási ágazat fő szereplői között, az együttműködés új formáinak megtalálása és a szemléletváltás.

Három fő tevékenységet határoztak meg:

- Európa-szerte fejleszteni, javítani a tanulószereződéses gyakorlati képzések rendszerét a célzott tudásmegosztás által;
- szemléletváltás elsősorban a tanulószereződéses gyakorlati képzések előnyeinek hangsúlyozásával;
- európai uniós források hatékonyabb felhasználása a gyakorlati képzések támogatására.

A szemléletváltást elsősorban a tanulószereződéses gyakorlati képzések előnyeinek hangsúlyozásában látják: a munkaadók potenciális munkavállalókat ismerhetnek meg, a gyakorlati képzésben részt vevők pedig közvetlenül hozzájárulhatnak a vállalatok eredményeihez. A fiatalok számára pedig könnyebb lesz az átmenet az iskolapadból a munka világába.

A témához kapcsolódó irodalom:

Gondoljuk újra az oktatást: beruházás a készségekbe a jobb társadalmi-gazdasági eredmények érdekében (*Rethinking education: investing in skills for better socio-economic outcomes*) – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, http://ec.europa.eu/education/news/rethinking/com669_hu.pdf

A tagállamok szakmai gyakorlata vonatkozó intézkedéseinek áttekintése – A hazai jelentés főbb megállapításai, <http://observatory.org.hu>

„A szövetség támogatni fogja azokat a tagállami reformokat, amelyek tanulószereződéses gyakorlati képzési rendszerek létrehozására vagy további kiépítésére törekednek. A Bizottság minden lehetséges partnert arra kér, hogy csatlakozzon a szövetséghez: így a hatóságokat, a vállalatokat, a szakszervezeteket, a kereskedelmi kamarákat, a szakképzést biztosító szervezeteket, az ifjúság képviselőit és a foglalkoztatási szolgáltatókat.

A Bizottság vállalásai:

- a tagállami reformok előmozdítása érdekében támogatja a társaktól való tanulást (*peer learning*) és a szakmai vizsgálatot (*peer review*), különösen azokban a tagállamokban, ahol az országspecifikus ajánlásokban szakképzésre vonatkozó intézkedések is szerepeltek,
- biztosítja az uniós pénzek optimális felhasználását a szövetség céljaihoz való hozzájárulás érdekében (a rendszerszintű továbbfejlesztés, a tananyag-kidolgozás, valamint a tanulók és a személyzet mobilitásának támogatása),
- körbejárja annak lehetőségét, hogy az EURES-hálózatot a tanulószereződéses gyakorlati képzésekre is kiterjesszék, szoros együttműködésben az érintettekkel,
- felkéri az európai kereskedelmi kamarák szövetségét (*Eurochambres*) és az egyéb érintett feleket, hogy konkrét intézkedésekkel hozzájáruljanak a szövetség célkitűzéseinek eléréséhez.” •

Forrás: LÉTREJÖTT A TANULÓSZEREZŐDÉSES GYAKORLATI KÉPZÉS EURÓPAI SZÖVETSÉGE http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-634_hu.htm

Az alábbi európai kezdeményezések, példák ezen folyamat eredményeképpen indultak el, mindenképpen hasznos tehát megismerkednünk velük.

MUNKAALAPÚ TANULÁS KONFERENCIA

A CEDEFOP szervezésében 2013. június 12–13-án Thessalonikiben rendezték meg *A szakképzés megújítása a képzési kínálat és a munkaerő-piaci kereslet összehangolásának érdekében: munkaalapú és tanulószereződéses gyakorlati képzés mindenkinek?* című a konferenciát.

A munkaalapú tanulás témában szervezett konferencia célja volt az Európai Unió által meghirdetett kezdeményezés végrehajtása, vagyis Európa-szerte olyan gyakorlati és egyéb munkaalapú tanulási formák létrehozása, amelyek csökkentik a fiatalokat érintő egyre növekvő munkanélküliséget.

A konferencián több mint 150 fő vett részt: különböző országok szakképzési és oktatási szakértői, az EB és az EU tagállamainak politikai döntéshozói, valamint a szociális partnerek képviselői.

Döntéshozók és jogalkotók tanácsoztak a képzési kínálat és a munkaerő-piaci kereslet összehangolásának lehetőségeiről, és arról, hogy a gyakorlati képzések különböző formái és modelljei

hogyan adnak választ a fiatalok munkanélküliség megszüntetésére.

A gyakorlati képzés sikeressége nagymértékben függ a megfelelő számú és minőségű gyakorlólhelyek számától, amelyben különösképpen a kis- és középvállalkozásoknak lenne nagy szerepük. Bár a kkv-k részvétele a duális képzésben a technikai feltételek hiánya miatt sok esetben nehéz, szerepük rendkívül fontos, hisz az EU egészének szintjén ők adják a foglalkoztatás jelentős részét.

A cégek, vállalatok a jelen gazdasági helyzetben nem tudnak mit kezdeni a gyakorlati képzéssel, nem látják annak előnyeit, csak a nehézségeket, a sok feladatot. Jó példával szolgálhatnak a németországi kézműves cégek, amelyek üzleti szemlélettel igyekeznek megközelíteni a gyakorlati képzést, és hajlandók investálni is bele. A megközelítés lényege egy 3 éves képzést alapul véve röviden a következő: az első évben a gyakorlati foglalkoztatása veszteséges a cég számára, a második évre a befektetésük megtérül, majd a harmadik évre már profitot is termel a vállalkozásnak.

A duális képzésben való részvétel lehetősége az EU egyes térségeiben jelentősen eltérő. A konferencia résztvevői szerint a sikeres duális képzési rendszer előfeltételei:

- a szociális partnerek bevonása a folyamatba,
- a kormányok hajlandósága a szakképzés reformjára,
- folyamatos és teljes körű konzultáció a duális képzésbe bevont vállalatokkal.

Ezek mentén a konferencia záró üzenete:

- a vállalatok és a szociális partnerek aktív bevonása a duális képzési rendszer kialakításába és fenntartásába alapvető fontosságú;
- mára eljött a cselekvés ideje, papírok gyártása helyett valós lépések megtételére van szükség;
- a középfokú és felsőfokú szakképzést egységes egészként, nem egymástól külön választva kell kezelni a nemzeti képzési rendszerekben.

WE MEAN BUSINESS

Az Európai Bizottság 2012-ben *We mean business* (*Komolyan gondoljuk az üzletet*) elnevezéssel indította útjára kampányát, melynek az volt a célja, hogy ösztönözze a vállalatokat külföldi gyakornokok fogadására a Leonardo és az Erasmus programok keretében. A kezdeményezés jól mutatja, hogy a munka-alapú tanulás nemcsak egy országon belül, hanem nemzetközi szinten is megvalósulhat, melynek további pozitív hozadékai is lehetnek akár nyelvtudás szintjén, akár nyitottság szintjén, a cégek számára pedig akár új, nemzetközi piaci lehetőség is nyílt.

Idén, 2013-ban a kezdeményezés hangsúlyai az információnyújtásról és meggyőzéstől áttevődtek a minőségi megvalósításra, illetve a hálózatok szerepére a nemzetközi szakmai gyakorlatok megszervezésében.

we-mean-business.europa.eu

Az **INTERNSHIP 2 INDUSTRY (I2I)** című Leonardo projekt célja a munkahelyi képzések minőségének növelése volt az európai iparágakban. A svéd, osztrák, spanyol és belga intézmények a genti Volvo Cars céggel építettek ki szoros együttműködést.

Abból indultak ki a projekt során, hogy a szakmai gyakorlatok minőségének növelése hatással van a szakképzés minőségének növelésére is. Azonosították, hogy mit profitálhat egy sikeres együttműködésből egy diák, és mit egy cég. Az előbbi munkatapasztalatot szerezhet, javul a problémamegoldó képessége, fejlődnek nyelvi készségei, nemzetközi kapcsolatokra tehet szert, megismerheti a nemzetközi piacot, valamint személyes fejlődéséhez is hozzájárulhat a gyakorlat. A vállalatok marketing célokra használhatják fel a kapcsolatot (vonzó munkáltatóként tűnhetnek fel), az alkalmazottak gyakorolhatják az idegen nyelvet, egyéb interkulturális készségeket is szerezhetnek, és nem utolsósorban új, külföldi piac nyílt meg a cég előtt.

A projekt honlapján gyakorlati segítséget nyújtanak a hasonló együttműködésben gondolkodó feleknek, letölthető kézikönyvbe gyűjtötték össze a partnerek teendőit a gyakorlat megkezdése előtt, alatt és után, hogy az minél sikeresebb lehessen.

internship2industry.eu

A **Q-PLACEMENTS** hálózat európai intézmények hálózataként jött létre a nemzetközi szakmai gyakorlatok előmozdítására. Összekapcsolja a küldő intézmények hálózatait a fogadó intézmények hálózataival. A projekt keretében minőségbiztosítási rendszert dolgoztak ki a gyakornokok, a fogadó intézmények és a mentorok felkészítésére. Ezzel a folyamattal ki tudják küszöbözni azokat a gyakori problémákat (pl. téves kezdeti elvárások, elégtelen kommunikációból adódó félreértések, a folyamat koordinációjának és utókövetésének hiánya), melyek megnehezíthetnek vagy ellehetetleníthetnek egy együttműködést. Így mindkét fél – a gyakornok is és a fogadó cég is – profitálhat a szakmai gyakorlatból.

q-placements.eu

Az összeállítást készítette:
BENKŐ-NAGY ADRIENN,
BETHLENI ZSUZSANNA, CSEKE BETTINA
és TÓTH CSENGE

A **EUROPEMOBILITY** közép- és felsőoktatási intézmények, informális és nem formális oktatást nyújtó oktatási intézmények, valamint vállalkozások, cégek képviselőit összefogó nemzetközi hálózat, melynek célja a külföldi szakmai gyakorlatok népszerűsítése, számának növelése, minőségének javítása.

A hálózaton belül tematikus együttműködések keretében törekednek a közösség tagjai a mobilitási programok minőségének javítására. A tagok a *Europemobility Network* honlapján (www.europemobility.eu) megtalálható fórumokon keresztül, valamint saját szervezésű nemzetközi konferenciák alkalmával oszthatják meg egymással a nemzetközi mobilitási programokkal kapcsolatos tapasztalatokat, kérdéseiket, jó gyakorlataikat, ötleteiket, továbbá a külföldi gyakorlaton részt vevő diákok által készített kisvideós élménybeszámolókkal (www.europemobility.tv) népszerűsíthetik a mobilitási programokat.

A jelenleg 180 taggal büszkélkedő hálózat nyitott a csatlakozni kívánó nemzetközi mobilitási programok kulcsszereplő (küldő és fogadó intézmények, közvetítő szervezetek) számára. Az érdeklődők a hálózat honlapján keresztül kérhetik felvételüket a közösségbe, illetve a honlapon elérhető partnerkereső adatbázis segítségével bővíthetik nemzetközi kapcsolati hálójukat.

A *Europemobility Network* összegyűjtötte a mobilitási programok szereplői, koordinátorai által hasznosítható dokumentumokat, illetve útmutatókat dolgozott ki, melyek segítséget nyújthatnak a külföldi szakmai gyakorlatok szervezésében és lebonyolításában, ezáltal elősegítve a minőségi mobilitást. A kidolgozott dokumentumok egy része előzetes regisztráció után, más részük pedig anélkül letölthető a hálózat honlapjáról.

europemobility.eu

EUROAPPRENTICESHIP HÁLÓZAT

Az Európai Bizottság támogatásával nemzetközi projekt indult el *EuroApprenticeship* néven, melynek célja a nemzetközi szakmai gyakorlatok elősegítése, minél több külföldi gyakornok mobilizálása Európában. Ennek érdekében a mobilitásokhoz szükséges kulcsszereplők (kamarák, szakmai szövetségek, képző intézmények, stb.) építettek ki egy hálózatot, mely jelenleg közel 270 taggal büszkélkedhet. A partnerséghez meghívásos alapon lehetett csatlakozni, ezzel próbálták a partnerek jól bevált, megbízható intézményekkel kapcsolatot kialakítani. A legjobb gyakorlati helyek minőségi védjegyet kaptak, a 3 éves együttműködés során a tagok a folyamatos fejlesztést szolgáló szakmai szemináriumokon vehettek részt, a projekt keretében kialakított honlapon pedig közösen használható mobilitási dokumentumcsomagokat és országspecifikus információkat helyeztek el. A hálózat keretében közel 3000 gyakornok vett részt szakmai gyakorlaton különböző támogatási források segítségével. A partnerek a további együttműködést tervezik, és csatlakozni vágyó intézmények jelentkezéseit is fogadják a projekt új szakaszához.

euroapprenticeship.eu

Erasmus szakmai gyakorlat

Nagyon jó indítása volt ez a karrieremnek

Szabó Dániel még meg sem kapta a diplomáját, mégis tárt karokkal várják a tanácsadó cégek. Erre meg is van minden okuk: kitartó, több nemzetközi cég esettanulmány versenyét megnyerte, és többféle külföldi munkatapasztalattal is rendelkezik. Ezek közül az első az Erasmus szakmai gyakorlat volt.

• Miért jelentkeztél Erasmus szakmai gyakorlatra?

Mivel a Budapesti Corvinus Egyetem nemzetközi gazdálkodás szakára jártam, természetes volt számomra, hogy külföldön keressék kötelező szakmai gyakorlati lehetőséget. Könnyen el tudtam magam képzelni nemzetközi munkakörnyezetben, úgy éreztem, illik hozzám a dolog, és biztos voltam benne, hogy érdemes belevágni.

• A pályázással kapcsolatban milyen tapasztalataid vannak?

Ez a kitartó emberek „játéka”. Időben el kell kezdeni a keresgélést, mert a megfelelő helyet megtalálni nagyon nehéz. Igaz, hogy az egyetemen is igénybe vehető segítség a pályázáshoz, de az ember saját maga a leginkább motivált abban, hogy jó helyet találjon. Mindenkinek magának kell rájönnie, hogy mi az, ami valóban érdekli, és ami neki a leghasznosabb. Ráadásul nagyon éles a verseny, én is sok elutasítást kaptam, mire sikerült bekerülnöm az ENSZ Nemzetközi Atomenergia Ügynökségéhez.

• Megérte várni erre a pozícióra?

Mindenképpen! Nagyon-nagyon jó volt a kint töltött időszak, talán túl is szárnyalta az elvárásaimat. Nagyon jó indítása volt ez a karrieremnek, olyan tapasztalat, amit később büszkén írtam be az önéletrajzomba, és a munkaadók érdeklődését is felkeltette. Tulajdonképpen az Erasmus szakmai gyakorlat csinált kedvet a további külföldi tapasztalatszerzéshez: egy év múlva már Párizsban voltam Erasmus tanulmányi ösztöndíjjal, azután pedig Washington D.C.-be is eljutottam egy másik programnak köszönhetően.

• Úgy gondolod, hogy a sikerhez feltétlenül szükséges a nemzetközi tapasztalat?

Az biztos, hogy közzgazdászok álláskeresőjénél nagyon nagy előny. A legtöbb évfolyamtársam olyan cégekhez megy dolgozni, amelyeknek van valamilyen külföldi kötődésük. Ráadásul a nagyobb cégeknél

a felsővezetők gyakran külföldiek, számukra pedig egyértelműen érték, ha világlátott pályázóval találkoznak.

• Szerinted mi az a plusz a munkaadók számára, amivel egy volt Erasmus ösztöndíjas rendelkezik?

Az Erasmusra való pályázat önmagában egyfajta elkötelezettséget feltételez, hiszen azt jelenti, hogy a diák nem csak a kötelező óráin jelent meg, hanem már egyetemistaként is kereste a szakmai fejlődés lehetőségét. Ezen túl bátorságra, tudatos pályatervezésre utal, ha valakinek van nemzetközi tapasztalata, és előre jelezheti az önálló munkavégzés képességét, az alkalmazkodó készséget, a munkahelyi környezetbe, illetve egy másik kultúrába való beilleszkedés képességét is. De nem elhanyagolható előny az sem, hogy az Erasmus egy jó téma az állásinterjújn, hiszen ha valaki tanult vagy dolgozott külföldön, arra szinte biztos, hogy rá fognak kérdezni. •

Az Erasmus program keretében európai vállalatokhoz, képzőközpontokba, kutatóintézetekbe vagy nonprofit szervezetekhez lehet jelentkezni 3–12 hónapos szakmai gyakorlatra, amelynek teljesítését a hazai intézmény beszámítja a tanulmányokba. Tavaly 4400 magyar Erasmus hallgató közül csaknem 900-an szereztek releváns munkatapasztalatot Európa különböző országaiban Erasmus szakmai gyakornokként.

A program hazai koordinálását a Tempus Közalapítvány végzi, amelynek honlapján folyamatosan frissülő lista áll a gyakornoki helyet keresők rendelkezésére.

A pályázati feltételekről és a beadási határidőkről az egyetemi és főiskolai Erasmus koordinátoroknál lehet érdeklődni.

A „fogyasztó-dagasztó” olvasástól az e-book írásig

Egy Comenius projekt az olvasás megszerettetéséért

„...Te csak várod a csodát, de nem teszel érte?
A boldogság nem jön el, menni kell érte.
Nézzed a tévét, ha jobb kedved lesz tőle,
De vigyázz, csak a szenny ragad rád belőle!

Hiába posztolod a fészen a kedvenc zenéidet,
Magányos vagy így is, vagy csak lelki beteg...
Menj ki a szabadba, a haverok várnak rád!
Nem a laptopod az egyetlen igaz barát.”

Részlet Daragó Zsolt: *Boldogság* című verséből

A nyertes költemény olaszországi premijere

COMENIUS
közoktatás

Ezek a sorok egy tizenéves diák verséből valók. A vers a boldogságról szól, és egy kis novaji iskola olvasási témájú Comenius projektjének keretén belül meghirdetett versíró versenyre íródott.

A sorokat magyarázni nem kell, elgondolkodni rajtuk érdemes. Különösen annak fényében, hogy egy olyan nemzetközi együttműködés apropóján születtek, melynek témája és fő célja az olvasás megszerettetése, vonzóvá és érdekessé tétele a tizenéves korosztály számára. Úgy tűnik, sikerrel jártak... a gyerekek olvasnak és verseket írnak. Örömmel. Tehetséggel.

A téma aktualitásáról, az olvasást megszerető módszerekről öt ország általános iskolás diákjainak bevonásával, *Benkéné Kovács Erzsébet*, a Noszvaji Figedy János Általános Iskola Gárdonyi Géza Tagiskolájának vezetőjét, a READ projekt koordinátorát kérdeztük.

- *Nagyon jó, beszédes az együttműködés címe: READ „Reading Eliminates All Difficulties”. Mi adta a téma aktualitását, hogyan indult a nemzetközi együttműködés?*

A törökországi iskola partnereket keresett projektötletéhez. Az olvasás volt a téma, ami nagyon megtetszett nekünk, mivel iskolánkban fontosnak tartjuk az olvasás megszerettetését, a gyerekek értő olvasóvá nevelését. A diákok többsége szívesebben tölti idejét a számítógép előtt, mint olvasással, de mi ennek ellenére szeretnénk elérni, hogy az olvasás ne unalmas, hanem élvezetes, szórakoztató tevékenység legyen a számukra.

- *Kiemelne néhányat a főbb tevékenységeik közül?*

A legtöbb tevékenységbe igyekszünk minden diákunkat bevonni, a kicsiket és nagyokat egyaránt. Összeállítottunk egy listát olyan, a diákok által ismert és kedvelt magyar könyvekről, amelyeket szívesen megismertetnénk más országbeli gyerekekkel. Ezek közül kiválasztottunk néhány művet, melyet e-book formájában mutattunk be partnereinknek. A történetet röviden összefoglaló szöveggel készítettünk, melyet a nagyobb diákjaink lefordítottak angol nyelvre, más diákok pedig illusztrációt készítenek a szöveghez. Ezután elkészül az e-book ppt és pdf formátumban, amit feltöltünk iskolánk honlapjára, Facebook oldalára és a projekt Facebook oldalára is. Eddig elkészítettük ilyen formában a *Ludas Matyit* és a *János vitézt*, valamint *Vuk* történetét, most pedig a *Már iskolás vagyok* című műre esett a választásunk.

Diákjaink terveztek könyvborítót az éppen aktuális e-bookhoz, készítettek könyvtárba hívogató plakátokat és könyvjelzőket. A festészet, rajzolás mellett a zenét is összekapcsoljuk az olvasással: alsó tagozatos diákjaink rövid koreográfia kíséretében előadták egyik kedvenc könyvük, a *Vuk* ismert dalát.

Nagyon népszerű volt a múlt tanévben megrendezett versíró verseny, a felső tagozatos diákjaink lelkesen vettek részt rajta. Az ötlet az olasz partnertől eredt, akik minden évben rendeznek hasonló versenyt saját iskolájukban. A téma a boldogság volt. Örömmel tapasztaltuk, hogy diákjaink nagy része ügyesen ír verset, amelyben többen komoly gondolatokat, mély érzelmeket is megfogalmaznak..

A beérkezett munkák közül a diákok és pedagógusok szavazatai alapján a legjobb öt művet választottuk ki. Ezeket angolra is lefordítottuk, és eljuttattuk partnereinknek, ahogy a többi partneriskola tette. Az olaszországi partnertalálkozóra szerveztük meg az eredményhirdetést egy nagyszabású műsor keretében, amikor minden partnerország 1-1 diákja felolvasta a saját iskolájában legjobbnak ítélt verset a saját anyanyelvén, miközben a háttérben kivetítették az angol fordítást.

- *Sikerült áttörni a nyelvi gátakat? Beszélgetnek, dolgoznak együtt a novaji diákok a külföldi társaikkal?*

A projekt Facebook oldalához csatlakoztak diákjaink, pedagógusaink is. Itt a bejegyzések angol nyelven készülnek.

Az igazi beszélgetésre, együtt dolgozásra azonban a projekt-találkozók adnak lehetőséget. A nyitó találkozó Törökországban volt a pedagógusok részvételével, a spanyolországi és az olaszországi találkozókra már diákok is jöttek velünk, akik családoKNál lettek elszállásolva. Ők a családokkal már az utazás előtt kapcsolatot tudtak létesíteni e-mailben és a közösségi oldalon. A családokkal töltött közös esték, a fogadó iskolában látogatott órák, foglalkozások, valamint a találkozó programjai mind lehetőséget adtak az aktív nyelvgyakorlásra.

- *Úgy tudom, a projekt keretein belül készítenek egy kiadványt kipróbált új olvasástanítási módszerekről. Mondana pár szót ezekről?*

Ennek elkészítése éppen folyamatban van. A téma kapcsán az alsós és a felsős kolléganők összegyűjtötték azokat a módszereket, tevékenységeket, játékokat, amelyeket a leghasznosabbnak tapasztaltak munkájuk során.

A cél az olvasás érdekessé tétele, az olvasási készség fejlesztése, az információkereső technikák javítása.

Ha a gyerek nem szeret olvasni, ennek fel kell tárni az okait: pl. olvasástechnikai problémái vannak, baj van a beszédértéssel is, gyenge a szókinccse. Első körben ezekre kell segítséget találni, adott esetben fejlesztő foglalkozások segítségével.

Gyakori, hogy a diákok azért nem szeretnek valamit elolvasni, mert nem érdekli őket a téma. Ilyenkor az érdeklődést kell először fölkelteni. Erre a leghatékonyabb módszerek közé tartozik az, ha személyesen érdekeltté tesszük a gyereket. Az irodalmi olvasmányok feltáráshoz több módszer is alkalmazható: ha a téma engedi, érdeklődni szülőknél, nagyszülőknél, így lehetőség nyílik a múlt és a jelen összehasonlítására. Kapcsolhatunk a témához önálló vagy csoportos anyaggyűjtést, prezentációkészítést is. Jó módszer még a vita: érvek és ellenérvek ütköztetése pl. a főhős személyével kapcsolatban, illetve a történet más befejezése is. A tanuló elmondhatja, hogy ő mit tett volna a szereplő helyében.

A kisebbeknél inkább a játékosabb feladatok alkalmazhatók. Ilyen például a fogyasztó-dagasztó olvasás, amikor az összes tanuló olvas, és minden mondat után valaki elhallgat. Addig folytatjuk, amíg egyedül olvas valaki. A másik ennek az ellentéte. A diákok szeretik a láncolvasást is, amikor mindenki csak 1-2 szót olvashat. Bevált módszer a hibás olvasás javítása a társak által. Ilyenkor a diákok javítják ki egymás tévesztéseit. Érdekes feladat az is, amikor meghatározott szavakat, kifejezéseket kell megtalálni a szövegben. Ez lehet akár rövid verseny is.

Készül az e-book illusztrációja

Játszhatunk zsbívásárt is, amikor a lefordított kártyákon képek és hozzájuk tartozó mondatok vannak. A feladat az, hogy megtaláljuk a kép-mondat párokat.

A kisebbek különösen kedvelik a dramatizálást, de nyitottabb csoport esetében a nagyobbak is szívesen csinálják. Esetleg pantomimjátékkal adják elő a gyerekek a történetet.

- *A tervek között szerepel, hogy a diákok szerveznek majd olvasási kampányt. Mikor és milyen formában?*

Munkánk során szoros kapcsolatban állunk a községi könyvtárral. Programokon veszünk részt, könyvtárlátogatásokat szervezünk és folyamatosan biztatjuk diákjainkat, hogy legyenek rendszeres könyvtárba járók. A projektben foglalt olvasási kampány több részből áll majd össze. Először egymás közt szeretnénk megvalósítani olyan formában, hogy a diákok egymásnak ajánlanak majd könyveket, elhozzák kedvenc olvasmányaikat és kicserélik egymás között, esetleg felajánlják régi könyveiket társaikkal. Később a diákok posztereket, figyelemfelhívó anyagokat készítenek majd az olvasással kapcsolatban.

Nagyon örülök, hogy sikerült részt vennünk egy ilyen projektben. Kis iskola lévén ezt különösen nagy eredménynek tartom. Kis létszámunk miatt a pedagógusok és a diákok is nagyon sokat dolgoznak a feladatok megvalósításán, de ezt szívesen és érdeklődéssel teszik. •

Az interjút készítette: FINTÁNÉ HIDY RÉKA

További információk:
<http://novajiskola.mindenkilapja.hu>

„Olvasó- napló”: a könyvektől a képzőművészetig

Jakatics-Szabó Veronika, szabad-
úszó képzőművész, harmadéves
művészeti doktorandusz, volt
Erasmus ösztöndíjas. Elsősorban
festéssel foglalkozik, ezen belül
is a figurális festészeti tradíció és
a kortárs vizuális kultúra összekap-
csolásának lehetősége foglalkoz-
tatja, a Molnár Ani galéria művésze.
Közel áll hozzá az irodalom, számos
művében megjelennek kortárs
irodalmi szövegek, leggyakrabban
Rónai-Balázs Zoltán költő versei,
versképregényekben. Illusztrálás-
sal is szívesen foglalkozik.

Zoltánnal együtt alapítottak egy
kis, nonprofit szépirodalmi kiadót,
a *hochroth Budapestet*, az itt meg-
jelenő illusztrációk nagy részét is
ő készíti.

© Fotó: Lugosi Lugo László

ERASMUS
felsőoktatás

• *Művészként mi a legfontosabb célod?*

Hogy munkáim eljussanak az emberekhez, és itt nemcsak a szakmabeliekre és a tipikus kiállításlátogatókra gondolok, hanem úgy általában az emberekre. Azt szeretném, ha a műveim megszólítanák a nézőket, hatnának rájuk.

• *Nemrég ért véget a Múcsarnokban az Olvasónapló című kiállításod. Miért ezt a címet kapta a tárlat?*

A kiállítás témája az alapján alakult ki, hogy engem abban az időszakban mi foglalkoztatott intenzíven: a könyv és az olvasás. Ez a fajta érdeklődés persze mindig is megvolt bennem, olvasó, könyvszerető embernek tartom magam, most azonban képzőművészként kezdett el foglalkoztatni ez a téma. A kiállításon az olvasás személyessége, az olvasás élménye, az emberre tett hatása jelenik meg, az olvasás atmoszférája, az olvasás mint képolvasás és mint szövegolvasás.

• *Az olvasásnak, a könyveknek milyen szerepe van a munkáidban?*

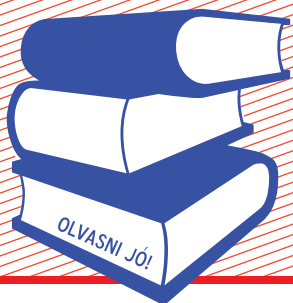
Az olvasás élménye gyerekkoromtól meghatározó számomra, és művészi indulásomra és fejlődésemre is nagy hatással volt, van. A könyvek világa fordította a figyelmemet a képzőművészet felé, „könyv-rajzoló” szerettem volna lenni. Később olvasmányélmények hatásai jelentek meg a rajzaimban, festményeimben. 2008 óta itt vannak a versképregények, amely közös projektünk Zoltánnal. Az ő alap gondolatából indult ez ki, hogy a kortárs verset kortárs módon, egy új kommunikációs csatornán kellene eljuttatni az olvasóhoz, így született meg a versképregény ideája. A versképregényeinknek olyan célja is van, hogy az olvasás felé fordítsa a figyelmet. Nem csak a fiatalokat szeretnénk ezzel megcélozni, hanem mindenkit, és nem csak általánosságban az olvasásra gondolunk, szeretnénk a kortárs versek olvasására, befogadására is felhívni a figyelmet.

• *Korábban Erasmus ösztöndíjprogrammal külföldön töltöttél fél évet. Hol jártál, és az ott töltött idő milyen hatással volt a munkáidra?*

2006-ban töltöttem 3 hónapot a Képzőművészeti Egyetem festő szakos hallgatójaként Spanyolországban, Cuencában, de emellett is sok időt töltöttem utazgatással. Vittem

Irodalom

kicsiknek és nagyoknak a Petőfi Irodalmi Múzeumban

magammal vásznakat, festékeket és gondtalanul, felszabadultan festettem. „A téma az utcán hevert”. Az utazás szabadsága és izgalma annyira inspirálólag hatott rám, hogy ebben az időszakban festettem meg azoknak a festményeknek a nagy részét, amikkel később diplomáztam. A diplomaképeimre jelest kaptam, ami sok lehetőséget, kapcsolatot hozott számomra, és óriási lendületet adott a művészi pályám további alakulásához.

- *Mit jelent számodra a nemzetköziség, a nemzetközi környezet?*

Fontos részét képezi szerintem minden mai ember életének, az enyémnek is: szerencsére természetes, hogy fiatal művészként vannak nemzetközi tapasztalataim, sok helyre eljutottam már. A képzőművészeti szakmában ma már megkerülhetetlen a nemzetközi kontextus, fontos ismerni a nemzetközi szcénát és a legújabb kiállításokat, kritikákat is. A személyes élmények, kapcsolatok is sokat jelentenek, szerencsésnek mondhatom magam, hogy ilyenek is vannak az életemben.

- *Nagyon fiatalon számos kiállításod volt már, és több díjat is kaptál. Mik a további terveid? A közeljövőben hol találkozhatunk majd a munkáiddal?*

A további terveim: úgy alkotni, mint eddig, műteremben dolgozni, művészileg fejlődni. Tagja vagyok egy művészetpedagógiai csoportnak, az *Óperenciásoknak*. Többen összefogtunk, hogy együtt találjunk új lehetőségeket, elsősorban művészeti gyermekműhelyeket, élménypedagógiát és felnőtt továbbképzést csinálunk. •

KARNUTS-TAKÁCS ZSUZSANNA

Az olvasási készség javítása, az olvasás megszerettetése kapcsán kerestük meg a Petőfi Irodalmi Múzeum operatív igazgatóját, Gulyás Gabriellát, hogy mondja el, milyen módszerekkel segítik megérteni az irodalmat a különböző korosztályok számára.

- *Van-e a Petőfi Irodalmi Múzeumnak olyan programja, ami az olvasási készség javítását célozza?*

A Petőfi Irodalmi Múzeum egész tevékenységével az olvasás megszerettetését, az olvasásra nevelést szolgálja, hiszen minden irodalmi kiállítás végső célja az, hogy új inspirációt nyújtson egy adott mű vagy életmű elolvasásához vagy újraolvasásához. A múzeum mindenki számára elérhető közművelődési programjában számos rendezvény és esemény (könyvbemutatók, konferenciák, írói beszélgetések, felolvasóestek, alkalmi olvasás-maratonok, fesztiválok) közvetlenül népszerűsíti az olvasást, de az egyes célcsoportoknak múzeumpedagógusaink és andragógusaink külön is terveznek speciális programokat.

- *A PIM részt vesz egy, a témát fókuszba állító nemzetközi projektben is, melynek címe Tanulási lehetőségek összevetése az irodalmi örökség területén. Kik vesznek részt ebben a projektben, és mik a tapasztalatok?*

A Grundtvig tanulási kapcsolat projektet az észt Irodalmi Emlékházak Szövetségével, a finn Irodalmi Egyesületek Ernyőszervezetével, a görög Nikos Kazantzakis Múzeummal és

GRUNDTVIG
felnőttoktatás

a luxemburgi Nemzeti Irodalmi Központtal valósítottuk meg. Misszióját tekintve minden résztvevő az olvasás népszerűsítéséért, az irodalmi örökség identitásképző erejének megtartásáért és megismeréséért dolgozik, de ennek a projektnek a célja most egymás jó gyakorlatainak, az irodalmi örökség területén (múzeumokban, intézményekben, szervezetekben, egyesületekben) folyó munka sokszínűségének megismerése és tapasztalataink, eredményeink megosztása volt.

A projektben részt vevők különböztek egymástól. A görög Nikos Kazantzakis Múzeum egyetlen író munkásságára koncentrált, a luxemburgi Nemzeti Irodalmi Központ és a Petőfi Irodalmi Múzeum országos irodalmi múzeumok, gyűjteményekkel, archívummal, és az ehhez tartozó feladatkörökkel, a finn ernyőszervezet (NIMIKOT) különböző írók munkásságát ápoló és népszerűsítő önkéntes alapon működő társaságok, míg az észt Irodalmi Emlékházak Szövetsége az írók múzeumainak többségét képviseli. A cél azonban közös volt: megőrizni és bemutatni irodalmi örökségünket. A módszerek és gyakorlati megközelítések megismerése minden résztvevő számára revelatív élmény volt.

Vállaltuk, hogy felmérést készítünk a jelen állapotokról, és egy közös kiállítást is

létrehozunk országaink irodalmának jobb megismerésére.

Az összetett tanulási folyamat részeként megismertük azokat a technikákat, amelyek segítenek bevonni a közönséget irodalmi tevékenységekbe, illetve biztosítják az irodalmi örökség sokszínű bemutatását. Majdnem minden projekt résztvevő egyben felnőtt tanuló is volt, egy olyan interkulturális tanulási folyamat résztvevője, amelyben rengeteg új ismeretet kapott múzeumi tradíciókról, kultúrákról és irodalmakról, miközben a különböző intézményekben bevált jó gyakorlatokat és azok módszertanát is megismerte. A kézzelfogható eredmények között a legjelentősebb a felmérésünkről készült kézikönyv, amelyet az együttműködés során tartott előadásainkból szerkesztettünk.

- *Az olvasási készség fejlesztése terén hasonló problémákkal küzdenek az egyes országokban?*

Az olvasási készség fejlesztése konkrétan nem volt a témáink között, most a projekt befejeztével gondoltunk egy újabb módszertani segédletet kifejlesztő projekt beadására, pontosan azért, mert a tapasztalatok megosztása során többször is szembekerültünk a megváltozott olvasási kultúra különböző jelenségeivel és problémáival. Nem igaz, hogy a fiatalok kevesebbet olvasnak, csak éppen mást olvasnak és máshogyan olvasnak, amit figyelembe kell vennünk módszertanilag is.

- *Milyen segédanyagok készülnek a projektben, ami esetleg más szervezeteknek is hasznos lehet?*

Létrejött egy, az irodalmi karakterekről szóló virtuális kiállítás, melynek célja az irodalom közvetlen és személyes elérésének biztosítása. A részt vevő országok öt legnépszerűbb irodalmi karakterét, a szerzőt és a mű létrejöttének kontextusát mutatjuk be. Új intézmények, országok meghívásával szeretnénk bővíteni a kiállítást, így a weboldalon egy bővülő adatbázist hozzuk létre az európai irodalmi karaktereknek, amely szórakoztató és informatív, széles körben használható, és sikeres belépő egy másik ország irodalmi kultúrájának megismeréséhez. A kiállítás már most is hasznos lehet iskolákban, kulturális intézményekben, könyvtárakban. Az eredmények megtekinthetők a projekt honlapján: www.literarycharacters.eu

Továbbá hasznos lehet a már említett kézikönyv, melynek címe a *Tanulási lehetősé-*

„Nem igaz, hogy a fiatalok kevesebbet olvasnak, csak éppen mást olvasnak és máshogyan olvasnak, amit figyelembe kell vennünk módszertanilag is.”

www.literarycharacters.eu

gek összevetése az irodalmi örökség területén. Témája egy felmérés a tanulási lehetőségekről az irodalmi örökség területén. Az előadásainkból szerkesztett kötet referenciapontként alkalmas további gyakorlatok összevetésére, tájékoztatásra, felnőttképzéssel foglalkozó szervezeteknek, kulturális intézményeknek, könyvtáraknak hasznos lehet.

A *Literary Grundtvig* blogon minden hasznos információ elérhető.

- *Intézményvezetői szemmel nézve mi volt a legnagyobb hozadéka a Grundtvig projektnek?*

Az irodalmi múzeumok és szervezetek európai együttműködésben korábban nem vettek részt. Nemzetközi munkájukat a bilaterális kapcsolatok jellemezték. Ennek a projektnek az egyik legnagyobb értéke az volt, hogy kapcsolatokat építettünk, és a kiváló és intenzív együttműködés során megtapasztaltuk, hogy mennyire közösek a sikereink és a problémáink, mennyire szükségünk van ennek megosztására és egymás segítségére. A projekt után is folytatni fogjuk az együttműködést. •

Az interjút készítette: VÁRTERÉSZ FLÓRA

literarygrundtvig.blogspot.com

A felnőttek írás- és olvasási készségének fejlesztésére nagy hangsúlyt fektet az Európai Bizottság. Az olvasási készség javítása a Bizottság 2002-ben indult oktatási és képzési munkaprogramjának egyik legelső célkitűzése közé tartozott; e célkitűzést a 2010–2020 közötti időszakra vonatkozóan ismételt prioritásként emelték ki. Az OECD a felnőttek kompetenciáinak vizsgálata érdekében nemzetközi programot indított, mely részletes képet nyújt majd a 16–65 év közöttiek készségeiről. Felméri az olvasási, szövegértési és számolási készségeket, valamint a problémamegoldó képességet a technológiailag fejlett környezetben. Emellett a munkahelyen használt készségeket is vizsgálja (forrás: *Európai Bizottság sajtóközlemény IP/11/115 és MEMO/12/646*).

Gyógynövények az eTwinningen

Néhány hétig, hónapig tartó nemzetközi projektet szeretne megvalósítani diákjaival? Partnereket keres iskolájának egy jövőbeni nemzetközi projektjéhez? Nem nyert *Comenius iskolai együttműködések* pályázata, de partnereikkel nagyon szeretnék annak néhány elemét megvalósítani? Comenius iskolai együttműködések projektjük támogatott lett, ezért a megvalósításához és a diákok on-line kommunikációjához egy biztonságos web felületet keresnek? Szeretné nyertes Comenius iskolai együttműködések projektjének dokumentációját egy a partnerek által is elérhető és szerkeszthető web felületen tárolni? A megoldást minden esetben az eTwinning jelenti.

COMENIUS
közoktatás

Egyre több *Comenius iskolai együttműködés* beszámolójában olvashatóak ilyen és ehhez hasonló mondatok: „*Comenius iskolai együttműködések* projektünkhöz a partnereket az eTwinning partnerkereső felületén találtuk.” vagy „Az eTwinning felület tanári szobájában osztottunk meg ötleteket, még chatre is sor került a pályázást megelőző időszakban.” Esetleg „...a tanulók a fórum és blog funkciókat használták, egy alkalommal közös chate-lésre is sor került.”

A fertői Győr-Moson-Sopron Megye Általános Művelődési Központ 2013-ban zárult két éves Comenius iskolai együttműködés szép példája annak, hogy egy projekt megvalósításában milyen többletet jelent az eTwinning felület használata. A projekt iskolai koordinátora, *Kalocsa Ibolya*, aki egyben régiója eTwinning nagykövete is, ma már alaposan ismeri a felületet, de valamikor ő is volt kezdő. Folyamatos gyakorlás, az egyes funkciók bátor kipróbálása és természetesen néhány továbbképzés, kollégák segítsége jutatta oda, hogy ma már ő segít másoknak. Az iskola minden projektjéhez eTwinningen keresik a partnereket, és ha valaki a nemzetközi partnerségen belül nem eléggé gyakorlott a felület

használatában, akkor a projekttalálkozó során külön továbbképzéseket tartanak számukra. Így tettek a *Zurück zur Natur – Entdecken wir gemeinsam unsere alte Kräuterwelt!* című projektjük esetében is, amiben észt, olasz és német partnereikkel közös testvér térben dolgozott együtt tanár és diák a projekt sikere érdekében.

A projekt a gyógy- és fűszernövények természetével és a hagyományos gyógyításban, illetve a szépségiparban való felhasználhatóságukkal foglalkozott. A témából adódóan nagyon sok gyakorlati tevékenység valósult meg, például gyógynövénykert tervezése, építése; gyógynövények ültetése, gondozása a partneriskolák saját kiskertjeiben; gyógynövények felhasználása natúrkozmetikumok, arckrémek, pakolások vagy éppen lekvárok, fűszerolajok, fűszerkoszorúk készítéséhez; virágmotívumok hímzése; gyógynövények szárítása és gyógyászatban történő használatuk kutatása; memóriajáték, falnaptár és kisfilmek készítése, amiket természetesen nem lehet egy webfelületen megvalósítani. Nem is az a cél, hogy minden egyes munkafolyamat az eTwinningen történjen, de az egyes munkafolyamatok előkészítő, kísérő

COMENIUS iskolai együttműködések projektek dióhéjban (2014-től Erasmus+)

Iskolák, óvodák nemzetközi együttműködésekkel valósítanak meg az Európai Bizottság anyagi támogatásával, személyes találkozókkal fűszerezve.

eTWINNING projektek dióhéjban

Iskolák, óvodák nemzetközi együttműködésekkel valósítanak meg az eTwinning weboldalán, kihasználva a felület kínálat összes biztonságos kommunikációs és megosztási lehetőséget, személyes találkozók nélkül.

eTWINNING nagykövet

Magyarországon minden régióban található egy eTwinning nagykövet, aki hosszú évek tapasztalatai alapján szakértője a felület használatának, és akihez az abban a régióban élő tanárok fordulhatnak kérdéseikkel és személyes segítségnyújtást is kapnak. Fontos feladatuk az eTwinning népszerűsítése saját régiójukban.

tanári szoba, testvér tér, chat, fórum, blog...

Az eTwinning felületen használható funkciók, melyek a projektmegvalósítás, kapcsolattartás eszközei lehetnek.

tevékenységei és dokumentálásuk igen. Így volt lehetséges az, hogy a projektben dolgozó diákok saját profilt készítettek és az eTwinningon ismerkedtek, egy számkura biztonságos web felületen. A diákok ugyanazon a felületen galériákba gyűjtötték a gyógynövényekről készült fotóikat, előadásanyagaikat, melyeket ezen a módon osztottak meg egymással, azaz ezen a felületen tudták megnézni, hogy társaik a többi országban milyen eredményre jutottak, majd szintén ezen a felületen tudták az egyes részeredményeket közös egészéssé dolgozni. Az eTwinning felületen tájékoztatták egymást a partnerek az általuk elvégzett munkáról, a projekttalálkozók során pedig a diákok nemzetközi csapatokban készítettek a közös testvér térbe feltöltött, az egyes partnerintézmények országaiban honos gyógynövényekről készített diákfotók felhasználásával memóriajátékot. A projekt minden eredménye gondosan dokumentálva van az eTwinningon így a projektet alaposan bemutató záróbeszámoló elkészítése az iskoláknak gyerekjáték volt.

„Az együttműködésben létrejött közös projektermékeink többsége jól példázza az IKT eszközök és hagyományos technikák egyensúlyát, mindez a sikeres eTwinning projektek talán legfontosabb jellemzője. Jó példa erre a kiskertekről elkészült film, ahol nem pusztán egymás mögé kerültek a négy országban készült felvételek, hanem munkafázisok szerint csoportosítva, valamelyik partner nyelvén és németül készítettek hozzá tanulóink közös narrációt” – mondja Kalocsa Ibolya, a projekt koordinátora.

Mint minden más Comenius iskolai együttműködésnek, így ennek is számos más hozadéka is volt a tervezettek mellett. Amellett, hogy a diákok és tanáraik a gyógy- és fűszernövényekről megszerzett tudásukat maguk és családjuk hasznára is fordítják, többen a partnerországbeli találkozó és ott a családnál töltött néhány nap hatására barátságokat kötöttek, újabb idegen nyelvek tanulásába kezdtek.

Köszönet Kalocsa Ibolya tanárnőnek a cikk megírásához nyújtott segítségéért.

SZABÓ CSILLA

Aki már holnap kipróbálná az eTwinning valamelyik funkcióját, az alábbi oldalon teheti meg: www.etwinning.net

Aktuális magyarországi eTwinning hírekről itt tájékozódhat: www.etwinning.hu

Huszka Andrea a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészstudományi Karán szerzett német nyelv- és irodalomtanári diplomát 2011-ben. Tanítási gyakorlatát egy norvég falucskában teljesítette a 2012–2013-as tanév első felében. A német és angol nyelvórákon túl számos más tevékenységben és területen is kiváló tapasztalatokat szerzett.

- *Hogyan kerültél kapcsolatba a Comenius tanárasszisztens programmal? Miért pályáztál külföldi tanítási gyakorlatra?*

Még az egyetemi tanulmányaim során hallottam erről a programról, de végzősként a szakdolgozatok és a záróvizsgára való felkészülés mellett nem tűnt jó ötletnek, hogy megpályazzam. Később azonban, a diploma megszerzése után már semmi akadálya nem volt annak, hogy jelentkezsek. Frissdiplomásként nagyszerű lehetőség volt, hogy kimehettem külföldre egy fél évre, és megismerhettem egy ilyen fejlett ország oktatási rendszerét és módszereit.

Az egyetem alatt Erasmus ösztöndíjjal Finnországban töltöttem egy fél évet, ahol szintén hallgattam pedagógiai tárgyakat. Érdekesnek találtam a finn oktatási rendszert, maga az ország és a kultúra is nagy hatással volt rám, így leginkább Finnországba szerettem volna visszamenni. A pályázati úrlapon azonban hat országot lehetett megjelölni, én többek között Norvégiát is megjelöltem, így kerültem végül ebbe a norvég faluba. Utólag egyáltalán nem bánom, hogy így alakult.

- *Hogyan sikerült beilleszkedned az idegen nyelvi környezetbe, és mennyire tudad hasznosítani előzetes nyelvi kompetenciáidat?*

Amikor kimentem, angolul és németül beszéltem, és mind a két nyelvet nagyon jól tudtam hasznosítani. Angolul szinte mindenki beszélt, és néhányan németül is. A felkészülés során próbáltam megismerkedni a norvég nyelvvel is, de ez persze kevés volt ahhoz, hogy kint pusztán norvégul kommunikáljak. Maga a felkészülés egyébként

Egy Comenius tanárasszisztens kalandjai Norvégiában

COMENIUS
közoktatás

nagyon izgalmas időszak volt, hiszen ez a tanítási gyakorlat több szempontból is sajátos volt. Ákra, ahol a gyakorlatot töltöttem, egy kb. 180 fős kis falu a fjordvidék kellős közepén, 50 km-re a legközelebbi településtől. Mivel tömegközlekedéssel a falu nem megközelíthető, már maga a kiutazás is komoly szervezést igényelt: a nagyjából 29 órás út során utaztam repülővel, vonattal, hajóval és autóval is.

Az iskolába összesen 32 gyerek járt, 1–10. osztályos korig, de csak 3 összetartozó osztály volt. Ez már eleve nagy kihívást jelentett, hiszen legtöbbször egyszerre többféle órát kellett tartanom. Persze soha nem voltam egyedül az órákon, és mindig sok segítséget kaptam, de így is nagyon gyorsan meg kellett tanulnom megosztani a figyelmemet, és jó leckét kaptam hatékony munkaszervezésből és differenciálásból is.

A másik nagy kihívást a kezdeti időszakban a tantárgyak sokfélesége jelentette. Eredetileg nyelvtanárként jelentkeztem erre a programra, de mivel ennyire kevés diák és osztály volt az iskolában, a nyelvórák önmagukban nem tették volna ki a szükséges óraszámot. Így a mentorom már a felkészülési időszakban szólta, hogy gondolkodjak el azon, milyen más tárgyak oktatásában vennék még részt szívesen. Így gyakran olyan órákon is részt vettem (például matematika, zene, testnevelés, háztartástan), ahol az oktatás norvégul folyt, amihez viszont célszerű volt a lehető leggyorsabban megtanulni a nyelvet. Ebben szerencsére nagyon sok segítséget kaptam mind a gyerekektől és tanároktól, mind pedig a helyi közösségtől.

• *A fogadó intézmény milyen módon támogatta munkádat?*

A gyakorlat során mindenkitől nagyon sok segítséget kaptam szakmailag és egyéb kérdésekben is. A mentorom már a kezdetektől nagyon sok szabad teret adott, és kíváncsian várta a tanórákkal kapcsolatos ötleteimet. Mivel az összevont osztályokban való oktatás sokkal több szervezést igényel, így a tanároknak sokkal szorosabban együtt kell működniük. Ez azért volt jó, mert így bármilyen kérdéssel szinte bármelyik tanárhoz fordulhattam.

Szerencsém volt, mert a gyerekek nagyon érdeklődőek voltak a személyem és a magyar kultúra iránt is. Nagyon kevés fegyelmzési problémával találkoztam, ami számomra szintén nagy segítséget jelentett, mert így sokkal jobban tudtam a tanításra koncentrálni.

Az iskola tágabb környezetébe is sikerült nagyon jól beilleszkednem. Egy ilyen kis faluban az emberek jobban egymásra vannak utalva (pl. utazás, bevásárlás, helyi közösségi események megszervezése szempontjából). A falu lakói mindent megtettek azért, hogy az elszigeteltség ellenére se szenvedjek hiányt semmiben, és hogy elkerüljön a téli sötétség és bezártság miatt gyakran előforduló depresszió.

• *Milyen hatást gyakoroltak rád a tanórai és tanórán kívüli tevékenységek?*

Túl azon, hogy megszerezhettem első valószínű tanítási élményeimet, nagyon sokat tudtam meg a norvég oktatási rendszerről.

Számomra az egyik legszembetűnőbb különbség a magyar és a norvég oktatási

rendszer között, hogy Norvégiában a gyerekek sokkal több szabad teret kapnak. Mindenki a saját tempójában halad a tananyaggal, és még abba is van némi beleszólasuk, hogy miről szeretnének tanulni. Norvégiában a tanrend kevésbé kötött, inkább célkitűzéseket tartalmaz, mint konkrét elsajátítandó ismereteket, így sokszor a tanárok a gyerekekkel együtt tervezik meg, hogyan szeretnék elérni a kitűzött célokat.

Nagyon sok tanórán kívüli programon is részt vettem. Nagyon izgalmasak voltak például az iskolai hegyi túrák. Érdekes, hogy ott már egészen kicsi korban megtanítják a gyerekeket a késsel bänni, tüzet rakni, illetve felkészítik őket arra, hogy mit tegyenek, ha eltévednek az erdőben, rájuk esteledik, vagy esetleg megsérülnek, és nem tudnak segítséget hívni. Számunkra ezek talán nem tűnnek valós fenyegetéseknek, de ott, ahol csak elvétve akad egy-egy ház, és nincs mindenhol télerő, ez tényleg reális veszély.

Ezen kívül részt vettem még több közösségi program megszervezésében is (pl. *julebord*, ami egy tradicionális norvég ünnepe a karácsonyt megelőző napokban, közösségi estek a kávézóban, főzések, stb.), ahol nagyon sokat tudhattam meg a norvég kultúráról és a helyi közösség életéről is. Nagyon izgalmas volt a karácsonyi műsor elkészítése, amibe sikerült egy-két magyar karácsonyi dalt is belecsempészni.

• *Melyik volt a legmeghatározottabb élmény, amit megemlítenél a tanítási gyakorlattal kapcsolatban?*

Nem tudnék egy élményt kiemelni. A legnagyobb talán az volt, hogy remek embereket és diákokat ismerhettem meg, akikkel még most is tartom a kapcsolatot. A gyakorlat ideje alatt a mentorom családjával éltem, ahol a kezdetektől fogva családtagnak tekintettek, és a falusi közösség is teljes jogú tagjaként kezelte, így egy fél évig szinte norvégként élhettem Norvégiában. •

SZILÁGYI RÓBERT

Valóban hipnotizál minket a média?

A választ egy ACES projekt adta meg...

Egy ideje már rendszeresen olvashatnak az ACES programról a magazin hasábjain, arról, hogy mi ez a program, kik pályázhatnak, milyen témában, milyen színekben pompázik az ACES nagy családja, és milyen táncot járnak a vidám résztvevők a több száz fős nemzetközi találkozókra, de eddig még sosem elevenedett meg egyetlen projekt sem ezeken az oldalakon. Most ezt a hiányt pótoljuk a baktalórántházai Vay Ádám Gimnázium Szakközépiskola Szakiskola és Kollégium projektjének bemutatásával.

Az ACES program minden évben más-más témát állít az az évi projektek fókuszába, amin belül a pályázó iskolák szabadon engedhetik fantáziájukat, és partnereikkel közösen kereshetik a választ a bennük, diákokban és tanároknál, megfogalmazódott kérdésekre.

A 2012-es év témája a *mediatudatosság* volt, ami szinte azonnal beindította a középiskola diákjainak és tanárainak a fantáziáját. Koszovói és montenegrói partnereiket nagyon könnyen, az ACES partnerkereső adatbázisában találták, de a partnerkeresésre kiváló alkalomnak tartják az évente szervezett ACES Academy találkozót is, ahol az adott évben megvalósult projektek képviselői vannak jelen, és ez bizony közel száz iskolát jelent a 15 partnerországból.

Az iskola projektje a média hipnotikus hatásával foglalkozott. Mind a három partner egyetértett abban, hogy országukban a fiatal generációra egyáltalán nem jellemző a mediatudatosság, ugyanakkor a média

jelentős hatással van mindennapjakra, gyakorlatilag egész életükre. A projekt célja ennek ismeretében az volt, hogy felhívják a diákok figyelmét arra, hogy van olyan tartalom, ami hasznos, de van olyan is, ami ártó lehet számukra. Ehhez a már tapasztalt, tanrendjében média tantárgyat is oktató montenegrói iskola szakértelmére támaszkodtak, és a diákokat aktívan bevonva elemzéseket végeztek négy fő témában: szappanoperák, futball, politika és reklámok. Egy másik fontos cél volt a diákok kritikai érzékének fejlesztése a médiában hallható, látható információk kapcsán, így az elemzések során arra összpontosítottak, hogy kérdéseket fogalmazzanak meg, találják meg egy-egy elemzett hír, film, reklám, felvétel hiányosságait, gyenge pontjait, fejlesszék (ki) kritikai érzéküket az őket elárasztó információdömpinggel szemben.

A diákok csoportokban dolgozva valósították meg ötleteiket, híreket elemeztek, interjúkat készítettek szakértőkkel és átlagos „mediafogyasztókkal”, összehasonlítottak, következtetéseket vontak le. Az eredmények alapján kisfilmeket készítettek, amik élesen rávilágítanak a média hipnotikus szerepére a vizsgált témák kapcsán, felhívva kortársaik figyelmét a veszélyekre.

Nincs ACES projekt találkozó nélkül. A baktalórántházai diákok Budvába és Durresbe utazhattak, ahol találkoztak kortársaikkal a partneriskolákból, majd kutató, elemző munkájukat közösen folytatva együtt készítették el a kisfilmeket. Annyira sikeres volt a projekt, és olyan kreatív, hasznos és mások által is kiválóan használható eredményei születtek, hogy ez másként nem is jöhetett volna létre, mint a partneriskolák gördülékeny, jól szervezett és harmonikus együttműködése révén. Ez a projektet értékelő zsűri tetszését is elnyerte, így gyakorlatilag első nekifutásra elnyerték a *Legjobb Nemzetközi Együttműködés* címet és a vele járó trófeát a 2012/2013-ban megvalósult projektek kö-

zött. A projekt sikere igazán nem is trófeával vagy oklevéllel mérhető, hanem, ahogyan a megvalósításban közreműködő tanárnő, *Cyórfi Judit* is fogalmazott: *„Legnagyobb siker? Talán az, hogy maga a megszerzett tudás maradandó, új szemléletet adott a tanulóknak, ezen túl máshogy olvassák az újságot, nézik a tévét vagy olvassák a hirdetések, mernek és akarnak kérdezni, és ez elengedhetetlen a jövőbeli sikereik érdekében.”* Ráadásul a tavaszi *Aces Academy* rendezvényen Magyarország nagykövete az iskola dákja, *Kubancsik István* lett, aki a projekt egyik lelkes és elhivatott résztvevője volt végig. •

Köszönet Cyórfi Judit Éva tanárnőnek a cikk megírásához nyújtott segítségéért.

SZABÓ CSILLA

Várostervezés előtt helyismeret

KOORDINÁTOR INTÉZMÉNY:
Budapesti Műszaki és Gazdaság-
tudományi Egyetem Építészmérnöki
Karának Urbanisztika Tanszéke
PARTNERINTÉZMÉNYEK:
Escuela Técnica Superior de
Arquitectura del Vallés (ETSAV),
Barcelona, Spanyolország
Politecnico di Milano, Milánó,
Olaszország

• Miről szól az intenzív program?

Az intenzív programot, amely lényegében egy várostervezési workshop, építészhallgatók számára hirdettük meg. A tanszéki tervezési feladatoknak mindig nagyon fontos része a városmegismerés, ami úgy zajlik, hogy a hallgatók bejárják a helyszínt, amivel foglalkozni fognak, különböző szempontból megismerik, elemzik és értékelik. Az IP-t úgy állítottuk össze, hogy nagy hangsúlyt helyezünk erre a folyamatra, amire egy átlagos szemeszter során sokkal kevesebb időt tudunk szánni. Az intenzív programnak nagy előnye volt egyrészt, hogy a hallgatók sokkal kötetlenebb formában tudták elvégezni a feladatot, másrészt lehetőségük nyílt arra, hogy kipróbálják a partnerországokban működő várostervezési módszereket. Kivételesen tehát nem a tervezés volt az elsődleges, hanem éppen a már említett megismerési folyamat.

• Mi volt a fő motivációja annak, hogy létrehozták ezt a nemzetközi együttműködést?

A nemzetközi együttműködés révén megpróbáltunk nyitni és a városfelfedezésnek új vonatkozásait megismerni. Olyan társintézmények kerültek ezáltal a programba, amelyek nem kifejezetten városépítészetre specializálódtak. A spanyol partner ugyan építészek képzésével foglalkozik, de a képzésükben nagy hangsúly kerül a turisztikára is, miközben ez nálunk csak egy felfutó ág. Az olaszokkal dolgoztunk már együtt korábban; ők „objektumtervező” építészek, azaz mindig a városból mint egészről indulnak ki, de rögtön ráközeleltének az épületre. Úgy éreztük tehát, hogy a két véglet között mi valahol nagyon szépen középen állunk, és ebből egy harmonikus partneri kapcsolatot tudunk kialakítani.

• Milyen pluszt adott a kurzus a hallgatóknak?

A várostervezési tárgyaknál mindig a városmegismerés az egyik legjobban kedvelt feladat, ezt valóban nagyon szokták szeretni a hallgatók. Egy épületet városi kontextusában kell kezelni, tehát nemcsak egy telek, egy terep adott, amire rá kell helyezni egy épü-

letet, hanem tervezés előtt meg kell ismerni az ottani viszonyokat, a környezet gazdasági és társadalmi, pszichológiai vonatkozásait, a városépítészeti adottságokat. A szokott tantárgyi keretek között erre viszonylag kevés idő jut, de most, az intenzív program keretein belül volt rá alkalom és lehetőség, hogy elmélyedjünk a témában.

Kevésbé közismert, hogy az Erasmus program nemcsak hallgatók és oktatók mobilitását segíti, hanem felsőoktatási intézmények projektalapú együttműködéseit is támogatja. Az Erasmus intenzív programok remek lehetőséget biztosítanak arra, hogy olyan kurzusok is megvalósulhassanak, amelyek nem részei a tantervnek. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészmérnöki Karának Urbanisztika Tanszéke egy ilyen hiánypótló kurzust szervezett. A tapasztalatokról a *Cities Revis(it)ed* című projekt koordinátorával, Dr. Kissfazekas Kornéliával beszélgettem.

letet, hanem tervezés előtt meg kell ismerni az ottani viszonyokat, a környezet gazdasági és társadalmi, pszichológiai vonatkozásait, a városépítészeti adottságokat. A szokott tantárgyi keretek között erre viszonylag kevés idő jut, de most, az intenzív program keretein belül volt rá alkalom és lehetőség, hogy elmélyedjünk a témában.

• Hogyan profitáltak a résztvevők a projektből?

A hallgatók számára egyértelműen nagyon pozitív élményt jelentett a kurzus, azóta is folyamatosan kapom az érdeklődő megkereséseket, hogy mikor jön a folytatás. Mi, a kurzuson oktató tanárok nagyon hiszünk a workshop műfajában. Azt gondoljuk, hogy emberi és szakmai szempontból is rendkívül hasznos: inspirálóan hat a hallgatókra, remek lehetőség a nyelvyakorlásra, a csoportmunkára, más szemléletek, eltérő vélemények megismerésére, a konszenzusteremtés gyakorlására. Az intézmény számára is nagy megmértetés, hiszen látjuk, hogy a partnerintézmények miben gyengébbek vagy jobbak, egyszóval nagyon érdekes behelyezni magunkat egy ilyen relációba. A projekt a 11. kerület számára is hozott pozitívumot. A kerületnek a Bartók Béla úton van néhány üres üzlet, amit kifejezetten kulturális célra szeretnének hasznosítani. A kerület megkeresésünkre szép gesztusként felkínált nekünk egy üzlethelyiséget, ahol több, mint egy héten keresztül dolgozhatunk. Szerencsére sikerült azt az üzletet megkapni, amelyik nagyon közel van az egyetemhez. Mozgás, nyüzsgés, élet volt itt a tíznapos workshop

ideje alatt, ami igen jót tesz a városnak és a kerületnek is. Nekünk pedig nagy előny volt a vizsgálati helyszín és az egyetem közelsége, kiválóan működött a helyiség „bázisként”, és azok a hallgatók is nap mint nap ott mentek el mellette, akik nem voltak részei a workshopnak. A helyi lakosok is gyakran betértek hozzánk.

• Mi volt a legpozitívabb tapasztalat a projekt megvalósítása során?

Egy szubjektív dolgot emelnék ki: a hallgatók és az oktatók mindvégig nagyon lelkesek voltak. Sikerült egy olyan témát, műfajt és tematikát kitalálni, amely tényleg inspiráló volt mindannyiunk számára. Annak ellenére, hogy a magyar hallgatóknak az IP mellett hivatalosan sok órájuk volt, folyamatosan jelen volt mindenki. Érezték, hogy jó, ha ott vannak, mert ha kihagynak egy alkalmat, akkor biztosan lemaradnak valamiről. •

Az Erasmus intenzív program (IP) olyan rövid tanulási program, amely bármelyik szakterülethez kapcsolódóan legalább három ország felsőoktatási intézményének részvételével jön létre. A részt vevő hallgatók tömbösített kurzus keretében legalább tíz napon keresztül nemzetközi környezetben együtt tanulnak. Az IP-nek tanulási lehetőségek, készségfejlesztés, információ hozzáférés szempontjából jelentősen újat kell nyújtania a részt vevő tanárok és diákok számára. Az intenzív programok hangsúlyosan interdiszciplináris módon közelítenek meg egy bizonyos szakterületet. Az IP lehet egyszeri tevékenység, de legfeljebb három éven keresztül ismétlődhet is. A kurzusok sikeres elvégzésért a hallgatók kreditpontokat kapnak, amelyeket küldő intézményük elfogad.

ERASMUS
felsőoktatás

Diákélet diplomataszemmel

Teadélután a párizsi nagykövetségen

2013. május 16-a délután bármelyik Franciaországban tanuló magyar diáknak lehetősége volt egy csésze teát elfogyasztani a párizsi magyar nagykövetségen. **Trócsányi László** nagykövet úr és **Ablonczy Balázs**, a Párizsi Magyar Intézet igazgatója ötórás teára invitálta a diplomáciai feladatok és a magyar nagykövetség munkája iránt érdeklődő fiatalokat.

„A mostani kollégáim között is van olyan, aki szegedi gimnazistaként vagy keszthelyi egyetemistaként még remélni sem merte, hogy egyszer diplomata lesz – most pedig már második alkalommal dolgozik Párizsban szakdiplomataként” – mondta Trócsányi László nagykövet, akit a kezdeményezés sikere kapcsán kérdeztünk.

• *Kinek az ötlete volt a Franciaországban tanuló magyar diákok számára hirdetett májusi teadélután?*

2000–2004 között Brüsszelben dolgoztam mint bilaterális nagykövet, és már akkor is rendszeresen meghívtuk az ott tanuló fiatalokat egy közös beszélgetésre. Párizsban először 2009 őszén került sor ilyen találkozóra, így megérkezésem után itt már egy megkezdett folyamatot kellett

hagyománnyá rögzíteni, ami sikerült is: elmondható, hogy e találkozóik különös fontossággal bírnak mind az érintett diplomaták, mind a fiatalok számára.

• *Mi a célja a magyar diákok meghívásával?*

A cél minden esetben az, hogy a diákokkal való kötetlen beszélgetés során megismerjük őket a nagykövetség munkájával, feladataival, meghallgassuk a hallgatók személyes, a franciaországi diákélettel kapcsolatos tapasztalatait, valamint lehetőséget adjunk számukra, hogy egymást megismerjék és meg tudják vitatni esetleges problémáikat. Sokat beszélgettünk Magyarország helyéről az Európai Unión belül, hogyan látnak bennünket Franciaországban, és mi hogyan tekintünk a fogadó országra.

• *Kik, hányan, honnan érkeztek a párizsi nagykövetségre?*

A részvétel nagysága minden szemeszterben változó, a legkevesebben körülbelül harmincan, a legtöbben közel százan voltak egyszerre. Érthető módon leginkább Párizsból és a Párizs városát is magában foglaló Ile-de-France régióból érkeznek, valamivel kevesebben az egy, legfeljebb két óra vonatra található kisebb-nagyobb egyetemi városokból. Ilyen szempontból a „rekorder” az a diáklány volt, aki Aix-en-Provence-ből utazott fel hozzánk.

• *Milyen benyomást szerzett az érdeklődő diákokról? Meglátta valakiben önmagát?*

Mindig nagy öröm számomra diákok között lenni, legyen szó a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán tartott óráimról vagy éppen a nagykövetségi egyetemi teadélutánokról. Minden diák más és más, még akkor is, ha ugyanazon szakterület iránt érdeklődnek, vagy éppen ugyanannak az egyetemnek, karnak, sőt évfolyamnak a hallgatói. Egy kicsit mindegyikükben ott látom hajdani önmagamot, és ahogy oktatói pályám során mindig is így éreztem, kíváncsian várom, mi lesz majd belőlük, ha befejezik tanulmányaikat, és kilépnek a nagybetűs életbe. Meggyőződésem, hogy mindegyikük előtt hatalmas lehetőségek állnak ebben a határok nélkülivé vált, ugyanakkor hihetetlen sebességgel globalizálódó világban, de sikert csak nagyon komoly kitartással, szorgalommal és hittel lehet remélni.

• *Ha összehasonlítja a fiatalkori helyzetét a fiatalok mostani helyzetével, mik a leglényegesebb hasonlóságok és különbségek?*

A hasonlóság egyértelmű: tanulni kell kitartóan, szorgalmasan, de nem csak a kötelező anyagra koncentrálni, hanem minél több „szorgalmi feladatot” is vállalva. Az érvényesülés legjobb útja ugyanis a becsületes munka és a másokénál lényegesen magasabb tudás, szakértelem. Amiben mégis más a mostani fiatalok helyzete, az a lehetőségek köre. Az én időmben egy külföldi ösztöndíj szinte elérhetetlen álmom volt még a legkiválóbbak számára is, ezért komoly kiváltságnak számított. A kilencvenes évek legelején, Magyarországon is elindult *Tempus program*, majd a mindennapjaink részévé lett *Erasmus program* viszont szinte tálcán kínálja a lehetőségeket a külföldi tanulásra,

amiből okos hozzáállással egy életre szóló tőkét lehet kovácsolni. Ehhez azonban elengedhetetlen az idegennyelv-tanulás. Ennek fontosságát leginkább az *Erasmus Mundus program* támasztja alá, ahol a két éves képzés során a hallgatók az egymást követő szemesztereket több országban teljesítik, legalább két nyelven sajátítva el a tananyagot – és ezek között, valljuk be, a magyar nyelv sajnos nem szerepel.

- *Az eddigi nagyköveti megbízatásai során mi volt a legszebb pillanat az életében?*

Nehéz erre válaszolni, inkább úgy fogalmaznék, nagykövetnek lenni megtisztelő és felemelő feladat, minden pillanata nagyon szép, igaz vannak könnyebb és nehezebb percei is. Mégis talán az egyik legfelelősebb az, amikor magyar állampolgársági okiratot adhatok át olyan határon túlról érkező személyeknek, akik soha nem remélték, hogy egykor magyar állampolgárok lehetnek.

- *Milyen teát fogyaszt legszívesebben a nagykövet?*

Mindenképpen az ízesítés nélküli teák mellett döntök, az már sokkal inkább hangulat kérdése, hogy egy erősebbre főzött, angol típusú fekete breakfast teát választok, egy teljesen más jellegű, de karakteres assam vagy éppen egy kifinomult ízvilágú darjeeling kerül végül a csészembe. Szívesen iszom zöld teát is, legyen szó erősebb gunpowder-ről vagy lágy japán zöld teákról, a harmonikus, de egyáltalán nem erős fehér teákat pedig leginkább egy kellemes estéhez ajánlom bárkinek. •

SPANYÁR KRISZTINA

Erasmus diákok vendégségben

a Spanyol Nagykövetségen

A Magyarországon Erasmus ösztöndíjjal tanuló spanyol diákokkal szoros kapcsolatot ápol Enrique Pastor de Gana, Spanyolország magyarországi nagykövete, aki minden évben szeretettel invitálja a nagykövetségre a fiatalokat egy találkozóra a spanyol nemzeti ünnepen.

az igazán érdekes országot, hogy ezáltal is fejlődjenek mint diákok és mint emberek. Meggyőződésem, hogy a jövőben minden hallgató, aki Erasmus ösztöndíjjal lehetőséget kapott, hogy Magyarországon tanuljon, nagyon pozitív érzésekkel fog emlékezni erre az időszakra, az élményekre, tanultak akár Budapesten, Pécsen vagy Szegeden...

- *Hány diák szokott részt venni a nagykövetség eseményein?*

A követségtől minden diák meghívást kap, akiről tudomásunk van, ez körülbelül évi 100 diák az itt tanuló 400-450-ből. Azt tapasztaljuk, hogy a spanyol nemzeti ünnep alkalmából rendezett ünnepségen részt vevő diákok száma évről évre nő.

- *Gondolta volna húsz évesen, hogy egy napon Spanyolország magyarországi nagykövete lesz?*

Bár húsz éves koromban, amikor a madridi Complutense Egyetemen jogot hallgattam, már azon gondolkodtam, hogy egy nap hazámnak és a diplomáciának szentelem az életem, természetesen nem gondoltam, hogy egy napon az a megtiszteltetés ér, hogy hazámat Magyarországon képviselhetem. Magyarországra mindig is jó szívvel gondoltak a spanyol emberek, szimpátiával és kedvességgel gondolnak Önökre. •

VELÉNYI RÉKA

- *Honnan jött az ötlet, hogy találkozóra hívja a Magyarországon Erasmus ösztöndíjjal tanuló spanyol diákokat?*

Az Erasmus program az egyik legnépszerűbb kezdeményezése az Európai Uniónak. Mind a spanyol diákok, mind szüleik tudatában vannak ennek, ezért a program indulásától kezdve fokozatosan bővült a résztvevők köre. Spanyolország élen jár az erasmusos diákok számát tekintve, akik fél vagy egy évig valamelyik európai egyetemen folytatják tanulmányaikat.

Magyarország egyre kedveltebb célpont az Európai Unióban, és ezért is választja évről évre több spanyol diák is országukat. A Spanyol Nagykövetségnek mindig is prioritás volt a Magyarországon tanuló spanyol egyetemistákkal való kapcsolattartás, az oktatási attasé felveszi velük a kapcsolatot, hogy tudják, bármilyen kérdéssel fordulhatnak a nagykövetséghez magyarországi tartózkodásuk alatt.

- *Mi volt a fő célja ezzel a gesztussal?*

A Spanyol Nagykövetség és az egyetemi hallgatók célja közös: legyen ez a magyarországi tartózkodás gyümölcsöző. Használják ki kapcsolataikat, és ismerjék meg ezt

„Nem államok közti koalíciókat hozunk létre, hanem szövetséget az emberek közt.”

Jean Monnet, 1952. április 30.

Az Erasmus hatásai

Albrow¹ a jelenkori ember életét egy „ál-landó Odüsszeiához” hasonlította, melyben minden folyamatosan változik. A mai globalizált világban a különböző kultúrák egyre közelebb kerülnek, s hatnak egymásra, olyannyira, hogy napjaink fiataljait egyesek „Erasmus-generációként” emlegetik, mások a kulturális turizmus nagyköveteiként utalnak rájuk.

A külföldön töltött Erasmus-szemeszter hatással van nem csak a résztvevők személyiségfejlődésére, interkulturális kompetenciáira és problémamegoldó készségére², de a volt Erasmus hallgatók később nagyobb valószínűséggel vállalnak munkát egy másik tagállamban³, javul a nyelvismeretük, mélyül a tudásuk a fogadó országról, és nem utolsósorban megváltozik az önmagukról mint európai polgárról alkotott véleményük.

Ahogy Stefan Wolff fogalmaz: „a történelem során először jelentek meg egy igazi európai identitás csírái... Várjunk még 15, 20 vagy 25 évet, és Európát olyan vezetők fogják kormányozni, akik teljesen másképp szocializálódtak, mint a mostaniak”⁴. Az Erasmus nem csupán egy csereprogram: egy-egy egyetemre Európa számos pontjáról érkeznek hallgatók, spanyolok, németek, lengyelek, törökök. Ezen hallgatók sokkal nagyobb valószínűséggel laknak, társulnak egyetemi csoportmunka esetén vagy töltik el szabadidejüket együtt, mint helyi fiatalokkal⁵. Ezáltal egyfajta „interkulturális

burokban” élnek a fogadó társadalomban, egy mini-Európában.

Az Erasmus diákok több szempontból is kiemelt helyzetben vannak a befogadó társadalomban. Nem turisták, és nem telepednek le hosszabb távon az országban. Mi több, komolyabb kapcsolat vagy kommunikáció a fogadó országban legkönnyebben a cserehallgatókkal alakulhat ki. Más „idegenekkel” ellentétben pedig alapvetően pozitív a róluk kialakult kép⁶. Gordon Allport négy feltételt azonosított, melyek teljesülése esetén valószínűbb a csoportközi találkozások pozitív kimenetele. Szerencsés, ha a különféle csoportok tagjai azonos státuszúak; közös céljaik vannak az egyes csoporttagoknak; közös érdeklődés és értékek a két (vagy több) csoport között; s ha valamilyen intézmény (szokás, törvény) szabályozza a találkozást. Hozzátennénk még a listához a kezdeti attitűdöket, várakozásokat a kiutazással kapcsolatban. Erasmus esetén a feltételek nagy része teljesül, hiszen egyöntetűen egyetemi hallgatókról van szó, akik ráadásul leggyakrabban közép-magas szocio-ekonomiai státuszú családokból kerülnek ki, s maga az Erasmus program mint szervezett forma adja az interkulturális találkozás kereteit.

az európai identitásra

Az európai identitás kényes kérdés mindaddig, míg magát Európát sem tudjuk egyértelműen körülírni. Mindazonáltal a folyton bővülő határokkal rendelkező Európai Unió kimondott célja az állampolgárok közti egységérzés, európai identitás megteremtése politikai eszközökkel. Amit eddig tudtunk – vagy gondoltunk – az identitásról és kultúráról, már egyre kevésbé állja meg a helyét: az egyének egyre inkább többszörös identitással rendelkeznek. A feladat pont ezért nehéz, hisz egy európai állampolgárnak egyszerre számtalan identitása lehet: európai, nemzeti vagy regionális, érezheti magát világpolgárnak vagy kötődésektől mentes, független személynek. Ahogy José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke fogalmazott: „Állampolgárainknak lehetőséget kell adnunk, hogy megtapasztalhassák az európai identitásukat a mindennapi életükben...” Hogyan lehet elérni ezt a célt?

Kutatásunkban az Erasmus-félév az európai identitásra és a nemzeti identitásra gyakorolt hatásait vizsgáltuk. A kérdőívet (mely egy Európára, egy Magyarországra vonatkozó érzelmi identitás skálát és egy identitásválasztó kérdést tartalmazott)

online töltötték ki résztvevőink. Mintánkban összesen 103 magyar állampolgár vett részt (közülük 51 hallgató vett részt az Erasmus programban), és 44 szerb-magyar kettős állampolgár (közülük 18-an utaztak külföldre a program keretében). Az eredmények alapján az Erasmus programban részt vevő hallgatók nem érzik magukat szignifikánsan európaiabbnak, mint otthon maradó társaik, és nem rendelkeznek erősebb magyar identitással. Azonban a kettős állampolgárok, akik részt vettek az Erasmus programban, szignifikánsan többször érezték magukat európainak, mint az otthon maradó kettős állampolgárok.

Érdekes eredmény, hogy míg a kizárólag magyar állampolgársággal rendelkező hallgatók esetében nem mutatkozott különbség a válaszokat tekintve, a magyar-szerb kettős állampolgárok válaszaik eltértek aszerint, hogy korábban töltöttek-e egy Erasmus-szemesztert külföldön. Azonban a következtetések levonására még szélesebb körű, más határon túli területekre is kiterjedő kutatások lefolytatására lenne szükség. •

FORGÁCS DALMA, MIKLÓS ÉVA

- 1 Dervin, Fred (2008): *The Erasmus experience: halycon days of hypermodernity?* <http://users.utu.fi/freder/general.pdf>
- 2 Krzaklewska, Ewa; Krupnik, Seweryn (2008): *The Role of the Erasmus Programme in Enhancing Intercultural Dialogue*. Presentation of the Results from the Erasmus Student Network Survey 2007. www.guni-rmies.net
- 3 King, Russel; Ruiz-Gelices, Enric (2003): *International Student Migration and the European "Year Abroad": Effects on European Identity and Subsequent Migration Behaviour*. International Journal of Population Geography, 229–252. old.
- 4 Bennhold, Katrin (2005): *Quietly sprouting, A European identity*. in The New York Times online. www.nytimes.com/2005/04/26/world/europe/26iht-enlarge2.html?pagewanted=all&_r=0
- 5 Bauwens, Simon; Bonifazi, Walter; Boomans, Verle; Krzaklewska, Ewa; Lopez, Nacho; Nikolic, Tajana; Pederiva, Danilo; Tokova, Marketa (2009): *Results of ESN Survey 2008, Exchanging Cultures*. www.esn.org/sites/default/files/ESNSurvey_2008_report_0.pdf
- 6 Sigalas, Emmanuel (2006): *Remaining Proud of Their National Identity, yet Uniting Ever More Closely?, The Erasmus students as the role model European citizens*. <http://web.uvic.ca/ecsac/biennial2006/pdf/Emmanuel-Sigalas.pdf>

Leonardós tapasztalatok ihlették a 2013-as Magyarország Tortáját

LEONARDO
szakképzés

A neves cukrázmesterekből álló szakmai zsűri döntése alapján 2013-ban a Major Cukrászda receptje alapján készült Magyarország Tortája. A milotai mézes grilláztorta egyik alkotója a cukrászda tulajdonosa, Kiss Károlyné Zsuzsi, akit a Leonardo program segítségével szerzett nemzetközi tapasztalatairól kérdeztünk.

A milotai mézes grilláztorta alkotói Kiss Károlyné és Nagyné Haán Bernadett tulajdonostársak, a kreatív tervező Bacskó Szilárd volt.

● *Hogy került kapcsolatba a Leonardo programmal?*

A csepeli vendéglátó szakiskolában tanítottam közel 20 évig. 2007-ben olvastam a Cukrázmester magazinban, hogy lehetőség van Dél-Olaszországban egy Leonardo mobilitási programban részt venni (a Magyar Cukrász Iparosok Országos Ipartestülete volt a pályázatíró) és a gyakorlatban is megismerni a helyi gasztronómiát, különös tekintettel a cukrászati készítményekre.

● *Milyen élményekkel tért haza?*

Ez az utazás indított el egy úton, melynek vége egy saját vállalkozás, mely együtt járt számos változással az életemben. Társammal, Bernivel hazautazásom után egy évvel már egy 40m²-es kis cukrászda eladósodott, de boldog tulajdonosai voltunk. A tanári jövedelmem megtakarításairól elég, ha annyit mondok, hogy eleinte biciklivel és hátizsákkal a vállunkon szállítottuk az alapanyagot. Eltelt jó pár év, mire mindent átalakítottunk és rendbe tettünk. A régi, vajkrémes süteményeket szép lassan kiiktattuk, és kezdtük behozni az új, könnyebb termékeket, amelyekhez a recepteket a külföldi tanulmányaim alatt gyűjtöttem össze.

● *Többször is volt lehetősége külföldön tapasztalatot szerezni?*

2010-ben egy újabb Leonardo szakértői tanulmányúton vettem részt (az Összefogás a Magyar Családokért Országos Egyesület szervezésében), ekkor Németország, Svájc és Franciaország cukrászatát volt szerencsém tanulmányozni. A külföldi programokon a cukrászkészítményeken túl megismertük az üzletpolitika, a marketing, a csomagolási és értékesítési eljárásokat. Hazatérve ezeket én mind felhasználtam a cukrászda üzemeltetésében és a termékválasztékunk kialakításában. Ezek a mobilitási programok több évre szóló hasznos információkkal láttak el. Olyan műhelyekben voltunk, amelyekbe másképp nem juthattunk volna el.

● *Említene néhány konkrét példát?*

A második alkalommal a 3 Relais desserts tagüzemét láthattuk, itt különösen a francia Thierry Mulhaupt és a svájci Eric Baumann volt nagy hatással rám. Látogatásunk a luzerni Richemond Fachschule-ban rávilágított arra, hogy milyen lemaradásban van a magyar szakoktatás – bármennyire is fájó ezt kimondani. A különbség elsősorban a rendelkezésre álló alapanyagokra, a technikai és szakirodalmi felszereltségre és a mentalitásra, a munka megbecsülésére vonatkozik. A tanultakat nem titokként kezeltem, hanem minden tapasztalatomat igyekszem átadni munkatársaimnak is. Az üzletem mint gyakorlati hely szakiskolai tanulókat is fogad, így a fiataloknak is lehetőségük van arra, hogy egy kis odafigyeléssel többet tanuljanak a szakmáról.

MISSIER LACTER Ferruques CONEIS

- A milotai mézes grilláztorta megalkotásában is volt szerepük ezeknek a tanulmányutaknak?

Természetesen. Külföldön azt láttam, hogy minden régió igyekszik a környék adta alapanyagokat megbecsülni és felhasználni termékeiben. Ilyen Olaszországban, az Amalfi környékén termő óriás citrom, ami a limoncello italuk alapanyaga, illetve hogy a cukrásztermékeknél maradjunk, a delizia al limone. Ez egy üdítően friss, citromos, tejszínes krém, piskótával. A német területen azt tapasztaltam, hogy kiváló minőségű meggyet termesztenek, és a cukrászok a saját készítésű konyakmeggyhez ezt használták fel. Az új francia cukrászati trend pedig azt mutatta meg, hogy minimum 3-4 textúrának és egymással harmonizáló íznek kell egy süteményben megjelennie. Nos, ezeket a tapasztalatokat felhasználva született meg közös munkánk eredményeképp a milotai mézes grilláztorta. A kiváló minőségű milotai diót a II. világháború előtt még a külföldi tőzsdéken is jegyezték, olyan híres volt, a magyar mézről hasonlókat tudnék mondani. A grillázsról tudjuk, hogy Beatrice királynő honosította meg Magyarországon, mára feléledni látszik ez a régen oly kedvelt csemege.

Remélem, reméljük, hogy a magyarok is rájönnek arra, hogy kiváló termékeket lehet hazai alapanyagból készíteni úgy, hogy egy más, modern technológiával és külföldön ellesett szaktudással innovatív sütemények készülhetnek a hazai ízvilágnak megfelelően.

A Leonardo program az idei Magyarország Cukormentes Tortájával is kapcsolatba hozható. A ribizlihabos-almás réteges tortát a Nándori Cukrászat receptje alapján készítették. A cukrászda termelővezetője **Horváth Zsolt**, aki az Összefogás a Magyar Családokért Országos Egyesület 2010-es, „Gourmandise Provancale” Leonardo mobilitási programjában vett részt Franciaországban.

„A külföldi gyakorlaton sok újdonsággal ismerkedtem meg, vonatkozik ez alapanyagra, készítési technológiára, a sütemények textúrájára, a tárolásra vagy az értékesítésre. A kint tapasztaltak egy új szakmai világot nyitottak meg előttem. Változatosság, minőség, innováció, de mindezt a tradíciók legmélyebb tisztelete jellemzi. A programok járulékos hasznaként mindenképpen megemlíteném, hogy a csoport tagjaival a közös élmények, a tapasztaltak napi elemzése, megvitatása olyan pluszt adott ezeknek a heteknek, amit nem felejtettek. A mai napig élő kapcsolatom van minden csapattársammal, pedig az ország különböző pontjain lakunk. Számos közös programunk volt már, és szakmailag is gyakran keressük egymást. Külön öröm számomra, hogy az ott látottak, a gyakorlatban elsajátított ismeretek beépítése a napi termékeinkbe vásárlóink meglepedésére szolgál.” ●

Köszönet az információért a Magyar Cukrász Iparosok Országos Ipartestületének és Vojtek Évának!

Vállalkozói készségek fejlesztése – projekt tapasztalatok, jó gyakorlatok

LEONARDO
szakképzés

1 START-UP-MODEL –

Új vállalkozások létrehozásának ösztönése

A Békés Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja és partnerei országosan is egyedülálló módon valósították meg a „START-UP-MODEL – Új vállalkozások létrehozásának ösztönzését és segítségét célzó rendszer kidolgozása a belga, portugál és francia modellek alapján” című Leonardo da Vinci innovációtranszfer projektet 2011. március 1. és 2013. március 31. közötti időszakban. A modell újszerűsége abban rejlik, hogy a vállalkozójelöltek számára lehetővé teszi, hogy jövőbeni vállalkozásukat védett környezetben, kockázatmentesen kipróbálják. Ennek eredményeként megalapozottan tudnak dönteni arról, hogy megalakítsák-e vállalkozásukat. E kreatív módszer lehetővé teszi azt is, hogy akik a program végén nem válnak vállalkozóvá, azok egy sikertelen vállalkozás hátrányos következményei nélkül elhelyezkedhetnek alkalmazottként.

A kiválasztás során 18 munkanélkülit vontak be a 12 hónapos programba. Vállalkozóvá válásuk elősegítése érdekében képzésben, egyénre szabott tanácsadásban, mentorálásban és vállalkozóvá válási támogatásban részesültek, és lehetőségük nyílt termékeik és szolgáltatásaik a lakosság mind szélesebb körében történő megismertetésére különböző vásárokon, fesztiválokon, kiállításokon.

A projekt eredményeként a résztvevők mindegyike vállalkozóvá vált, többen ma már saját alkalmazottat is foglalkoztatnak. Az újonnan alakult vállalkozások tevékenysége rendkívül széles körű, van közöttük egyedi alkalmi munka-készítő, méhészt, kárpitos, asztalos, gyógymasszőr, zöldség- és gyümölcsstermesztő egyaránt. Olyan új termékeket, szolgáltatásokat kínálnak, amelyek korábban a helyi lakosság számára nem voltak elérhetőek.

A kezdő vállalkozók a magyar kulturális örökség megőrzéséhez is hozzájárulnak, tradicionális és modern elemek ötvözésével egyedi

A versenyképesség megőrzése miatt a mai európai kis- és középvállalkozói politika egyik fontos irányelve a folyamatos képzés és az egész életen át tartó tanulás (mind a munkavállalók, mind a vezetők esetében) támogatása, a vállalkozási szellem, vállalkozási készségek ösztönzése. Számos európai és hazai tanulmány hangsúlyozza a kkv-k jelentőségét, fejlesztésük, támogatásuk szükségességét, a vállalkozói kedv növelésének jelentőségét.

Ilyen témájú projektekre számtalan jó példa akad a Leonardo program, azon belül is elsősorban az innovációtranszfer pályázatok esetében. Az itt bemutatott két projekt közül az első a vállalkozás elindításáról, a szükséges alap vállalkozói készségek fejlesztéséről szól, a második pedig a már működő vállalkozások nemzetközi piacra történő kilépéséhez nyújt hasznos információt és tudást.

kézműves termékeket alkotnak, így például modern esküvői ruhát kalocsai hímzéssel. A termékeik között található hungarikumok is: akácméz, selyemfűméz és a magyar sóvirág. A vállalkozók – a projekt során megszerzett környezettudatos szemléletükkel – olyan termékeket is előállítanak, amelyek 100%-ban újrahasznosított anyagokból készülnek.

A Békés Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja a Vállalkozás-keltető projektjével elnyerte a 2013. évi Európai Vállalkozások Ösztönzéséért díjat, és ezzel bekerült az európai fordulóba. A nemzeti díjat Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter 2013. július 4-én adta át.

A projekt eredményei azt igazolják, hogy a módszer sikeresen adaptálható hazánkban. A Békés Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja minden lehetőséget megragad a program fenntartására, annak Magyarország többi térségében történő bevezetésére. A TÁMOP 1.4.5-12/1-2012-0012 számú, „A jól meNŐ vállalkozásokért” elnevezésű program keretében európai uniós forrásból 2013. március 1-től ismételtel biztosított a lehetőség a vállalkozáskeltető módszer alkalmazásával történő vállalkozóvá válásra, összesen 60 fő bevonásával. A program gyakorlatorientált képzését 2013. augusztus 14-én 20 fő fejezte be, és szeptemberben újabb csoport képzése indul. A programba történő jelentkezés folyamatosan biztosított.

A projekt honlapján (www.vallalkozaskelteto.hu) a szakmai megvalósításon kívül a látogatók információkat találnak a projekt eredményeként immár sikeresen működő vállalkozókról is.

2 'GlobaliSME' Tréning Program a vállalkozások nemzetköziesedésének elősegítéséhez

A mikro- és kisvállalkozások jelentős szerepet játszanak az ország gazdasági életében, de sokszor kell szembesülniük olyan megoldhatatlannak tűnő problémákkal, amelyek külső segítség bevonásával pedig hatékonyan leküzdhetők. Ilyen terület a vállalkozások nemzetközi közegbe történő belépése, amely jelenthet pl. exportot, importot, bér munkát, többoldalú kooperációt vagy egyszerűen csak nemzetközi üzleti konzultációkon, szakmai kiállításokon-vásárokon való részvételt, nemzetköziesedést. A magyar képzési kínálatból hiányzott egy olyan program, amely fogódzót kínál ebben.

Ezt az űrt hivatott betölteni a 'GlobaliSME' Tréning Program, amely egy Leonardo innovációtranszfer eredményeként született meg, az olasz ISTUD Alapítvány hasonló programjának eredményeit, tanulságait is felhasználva, egy nemzetközi együttműködés eredményeként.

A program előkészítésébe, megvalósításába a projektpartnerek mellett bevonták a célcsoportot jelentő vállalkozói kör képviselőit, szakmai szervezeteket, tréner cégeket. A munka során kialakult és összecsiszolódott egy olyan tréner csapat, amelynek tagjai saját területük szakértői, és az együttműködés egy komplex képzési programot eredményezett. A legnagyobb kihívást az jelentette számukra, hogy a helyzetelemzést, igényfelmérést követően hogyan állíthatnak össze egy olyan programot, amely több mint egymást követő oktatási modulok halmaza.

A 'GlobaliSME' tréner csapat sokat dolgozott azon, hogy a modulok jól illeszkedjenek, kapcsolódjanak egymáshoz, és így a program komplex egységet alkosson. A programban részt vevőket háttér szaktanácsadás, konzultációs lehetőség is segíti, amely során a tréner a résztvevők személyes, illetve cégspecifikus problémáinak megoldására is javaslatokat tudnak tenni. A program azért hatékony, mert 9 modulban (menedzsment és vállalkozó szellem, projektmenedzsment, a működés folyamatai, marketing

és nemzetköziesedés, pénzügyi tervezés kicsit másként, a tervezési folyamatok emberi erőforrás vonatkozásai, nemzetközi stratégia, szervezet és változáskezelés, üzleti tervezés) foglalja össze, és ad választ a nemzetköziesedés kritikus kérdéseire.

Úgy gondolták, azok igényét is ki kell szolgálniuk, akiknek nincs lehetőségük egy hosszú programban való részvétellel, így megalkottak egy rövidebb, 2x2 napos programot is: 'GlobaliSME Compress' tréning program az üzleti tervezés szakterületeiről a nemzetköziesedés szemüvegén keresztül címmel.

A programok keretében mikro-, kis- és középvállalkozások, cégek tulajdonosai, vezető döntéshozói, menedzserei ismerhetik meg a nemzetköziesedés buktatóit és leküzdésük módját annak feltárásával, hogy a szervezet vagy rendelkezésre álló munkaerő mely területeken szorul képzésre, átszervezésre, megújításra.

A 'GlobaliSME' program tréning anyagai igény esetén hozzáférhetőek, mégis a komplex megoldást a tréner, tanácsadó közreműködése jelenti. Ez adja azt a pluszt, amelynek köszönhetően a tréning program rugalmas, figyelembe veszi a programban részt vevők előképzettségét, problémáik sokrétűségét, és lehetőséget nyújt az egymástól való tanulásra is. ●

BETHLENI ZSUZSANNA

» További információk a www.globalisme.hu portálon.

Gyógynövény-termesztési képzések indultak!

A „Gyógynövény-termesztési képzési anyag kis és közepes agrárvállalkozók számára” c. Leonardo innovációtranszfer projekt 2012 októberében zárult. A hat partnerből álló nemzetközi konzorcium modulrendszerű képzési anyagot készített. Az egyes partnerek a 15 gyógynövény-oktatási anyagában saját országukra leginkább jellemző termesztett gyógynövények kultiválására készített útmutatót. A képzés azoknak a kisebb mezőgazdasági vállalkozásoknak szól, akik új lehetőséggel akarják bővíteni a termékkört, illetve olyan munkanélkülieknek vagy útkereső gazdálkodóknak, aki új utakon akarnak elindulni, de a döntéshozatal előtt szeretnének jobban tájékozódni. A hagyományos tantermi képzést gyakorlati foglalkozás egészítette ki, illetve videóanyag is készült a gyógynövénytermesztés legfőbb tudnivalóiról. A nagy érdeklődésre való tekintettel az eredetileg tervezett két tesztképzést további 2 kurzus követte. A program nagy sikert aratott: mind a 3 magyar partner akkreditált képzésként regisztrálta a 40 órás képzést.

A projektről és képzési lehetőségekről további információ kérhető: andrea.kovess@trebag.hu email címen, ugyanitt lehet jelentkezni a képzésre is. A projekt honlapján: www.herb-education.eu az oktatási anyagok is megtekinthetők.

LEONARDO

karriertörténetek

LEONARDO
szakképzés

Ahány ház, annyi szokás

PÁLYÁZÓ INTÉZMÉNY: ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK ORSZÁGOS SZAKSZÖVETSÉGE

● *Hogyan kerültél kapcsolatba a Leonardo programmal?*

Egy barátom hallott egy interjút egy korábbi Leonardo gyakor-nokkal a Kossuth Rádióban, és rögtön rám gondolt, hogy ez a továbbképzés számomra is érdekes lehet. Valóban érdekelt, mert a Compagnon rendszerben lehetőségem nyílt arra, hogy miközben vállalkozásoknál dolgozom, esténként szervezett keretek között továbbképezzem magam, és mestervizsgát tegyek. Faipari techni-kusként végeztem, éppen elkezdtem dolgozni, amikor belevágtam a gyakorlatba.

● Nem tűnt nehéznek, hogy a továbbképzés egy másik országban van?

Vonzott, hogy új ismeretekre tegyek szert, új nyelvet tanuljak, világot lássak. Kihívás is volt ugyanakkor, mert francia nyelvi alapjaim egyáltalán nem voltak, de a Leonardo programban szervezett nyelvtanfolyam többé-kevésbé felkészített a kiutazásra. A beilleszkedést megkönnyítette, hogy ebben a képzési rendszerben évszázados hagyományai vannak a testvériesség, az adakozás és a nyitottság szellemiségének, ezáltal minden diák jószándékú és segítőkész. Olyan szakmunkás- és mesterképző rendszerről van szó, amelynek gyökerei a középkori céhes hagyományokhoz nyúlnak vissza, ahol a mesterlegények műhelyről műhelyre vándoroltak. Akármikor várost váltunk, új dolgokat, technológiákat, embereket ismerünk meg. A mondás, miszerint ahány ház, annyi szokás, a szakmai életben is igaz, minden műhelynek más a struktúrája, más a kliensköre, másféle anyagokkal dolgoznak, régióként és orszá-gonként változik a szakmai kultúra is.

● A Leonardo gyakornoki idő után hogyan alakult a szakmai karri-ered?

Először az angliai Compagnon házban dolgoztam, majd visszatér-ve Franciaországba több helyen is. Ezután tanárként maradtam a rendszerben, és egy továbbképzési pályázatnak köszönhetően lettem intézményvezető a belgiumi kirendeltségnél. A terveim között szerepel, hogy a megbízatásom lejárta után hazatérek, mert szeretnék céget alapítani, hogy hazahozzam mindazt a tudást és technológiai ismeretet, amit külföldön megtanultam. És természetesen szeretnék faipari tanulókat alkalmazni a cégemnél, hogy itthon is folytassam a tanítást.

SZEKERES ZSOLT asztalosmester egy egyedülálló franciaországi szakmunkás és mesterképző rendszerben töltötte egy éves szakmai gyakorlatát. Franciaországban maradt, mesterré avatták, jelenleg pedig a brüsszeli Compagnon ház vezetője.

A sikeres fiatalok történetei teljes terjedelmükben megtalálhatók a Tempus Közalapítvány honlapján, a Leonardo program keretében megvalósult jó gyakorlatok között.

Lovas sikerek a Leonardóban

PINKOVICS ANGÉLA lótarató és lótenyésztő szakos tanulóként dobogós helyezést ért el egy országos szakmai versenyen, amelyben saját bevallása szerint a lengyelországi szakmai gyakorlatának is komoly szerepe volt.

PÁLYÁZÓ INTÉZMÉNY: TISZA KÁLMÁN KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNY, GYOMAENDRŐD

● Mit vártál a külföldi szakmai gyakorlattól?

A gyakorlatokat szervező tanár felhívást és ismertető előadásokat tartott nekünk a lehetőségekről, a szakmai gyakorlatokról hazatérő diákok pedig élménybeszámolót tartottak az osztálytársaknak és a többi tanulóknak. Ez adott nekem is kedvet ahhoz, hogy belevágjak. Egy új világot akartam látni. Érdekelt, hogy a lengyel janowi ménesben hogyan foglalkoznak a lovakkal, és a lovak milyen szerepet töltenek be az ottani életben. Úgy gondolom, hogy ha jobban megtanulom a szakmámat, magasabb szintre juthatok. Ha pedig tökéletesítem az idegennyelv-tudásomat – különösen a szakmai nyelvet –, akkor könnyen találok majd munkát a későbbiekben.

● Mivel foglalkoztál a gyakorlat alatt?

Felveztettem a lovakat ultrahangos vizsgálatra, készítettem és adagoltam a takarmányt, rendben tartottam a lovas boxokat, kivittem az állatokat a legelőre. A legélvezetesebb dolog viszont a lovaglás volt. A Bug folyó partján túralovaglásra mentünk, és csodálatos tájakon lovagolhattunk. Ráadásul a főlovással, Artur Bienkovski lengyel bajnokkal is lovagolhattam.

● Szép eredményt értél el Mezőhegyesen, a lótarató és lótenyésztő tanulók országos szakmai tanulmányi versenyén. Volt ebben szerepe a külföldi gyakorlaton tanultaknak?

Természetesen, ez az eredmény folytatása volt a Lengyelországban gyakorolt lovaglási technikának. Olyan tartásjavítási gyakorlatokat tanultam meg Arturtól, hogy a szakmai versenyen könnyebben tudtam megülni a lovat, és magabiztosan irányítottam.

Előre láthatta a divatot

GORSKI LAJOS bőrdíszműves tanulóként szakmai gyakorlatát a divat fővárosában, Milánóban töltötte. Az ott látottakkal és tanultakkal felvértezve indult el a Szakma Sztár versenyen, ahol országos második helyezést ért el.

PÁLYÁZÓ INTÉZMÉNY: MODELL DIVATISKOLA, BUDAPEST

● Milyen hatások értek Milánóban?

Közeli kapcsolatba kerültem a divat világával, és nagyon jó volt előre látni, hogy milyen anyagokkal, szabásmintákkal és táskákkal fogunk hamarosan itthon is találkozni. Ez az én szakmámban nagyon fontos.

● Mi volt a leghasznosabb tapasztalat számodra?

Meglátogattuk a Gianfranco Ferré showroomot, megnéztük a MIPEL bőripari és táska kiállítását és John Richmond nyári kollekcióját a tervezési szakaszban. Ezekből a programokból sokat meríthettem, de számomra a munka volt a legfontosabb, és egyben a legélvezetesebb is. A szakmai tapasztalat miatt utaztam ki, hiszen egy kezdő vállalkozónál ennek és a nemzetközi kapcsolatoknak fontos szerepük van.

● Hazatérése után második helyezést értél el a Szakma Sztár versenyen. Hogy sikerült elérned ezt a szép eredményt?

Először a tanulmányi részen kellett túljutni, és a felkészülésben nagyon sokat segítettek az iskola tanárai. A hat modulból álló írásbelit a középdöntőben öt szóbeli vizsga követte, ezután az országos döntőben egy egyedi díszítésű pénztárca elkészítése volt a feladat. A verseny jutalmaként kaptunk egy kezdő csomagot, amellyel belekezdhetünk az önálló munkába, így jelenleg készül a saját műhelyem.

Szerkesztette: GYŐRPÁL ZSUZSANNA

Cigánytelepről egyetemre – és még tovább

BALOGH LÁSZLÓ FERENC szociális munkás, lovári nyelvtanár. Küzdelmes életút vezetett el nála odáig, hogy külföldi tapasztalatokról, nemzetközi programokról mesélhessen. A demecseri cigánytelepen nevelkedett, édesanyja 15 évesen adott neki életet, édesapját nem ismerte, anyai nagyszülei segítették a nevelését.

LEONARDO
szakképzés

GRUNDTVIG
felnőttoktatás

● *Kívülről úgy tűnik, rendkívül nehéz helyzetből, szinte legyőzhetetlennek tűnő hátrányokkal indultál. Te magad hogyan emlékszel vissza a gyerekkorodra?*

Nagyon szegény körülmények között, de szeretetben nőttem fel. Jóformán az egyetlen játékom egy labda volt, ezért is szerettem meg a focit, és ezért áll távol tőlem a tenisz, a golf vagy bármely olyan sport, amelyhez pénz szükséges. Óvodába egyáltalán nem jártam, ezért az általános iskola első éveiben valóban komoly lemaradásokat kellett leküzdenem. A legtöbb nehézséget a magyar nyelv jelentette, ugyanis otthon cerhari cigány nyelven kommunikáltunk, és csak körülbelül 10 éves koromra tanultam meg megfelelően magyarul. A nyelv mellett az anyagi különbségek is problémát jelentettek, a kirándulásokról mégsem hiányoztam. Ugyan gyakran kártyán szedtem össze a pénzt ezekre a programokra, hiszen kártyázni hamarabb tudtam, mint olvasni, de legalább nem maradtam ki a közösségi élményekből. Láttam, hogy körülöttem nagyon nagy szegénységben él mindenki, nincs állandó munka. Én mást akartam, és nagyon hamar tudtam, hogy ezt csak tanulással érem el.

● *Milyen tényezők befolyásolták a pályaválasztásodat?*

Nagyszüleim, édesanyám a felső tagozatig sem jutottak el, de a telep többsége sem rendelkezett magasabb végzettséggel. Olyan környezetben nőttem fel, ahol a szellemi tevékenységet nem is neveztek munkának. Végzős diákként mégis úgy döntöttem, nem állok meg az érettségimnél sem, továbbtanulok. Mindenki biztatott, de azért a közvetlen környezetemben számtalanszor elhangzott az is: „minek tanulsz, úgysem leszel polgármester”. Én azonban azt éreztem, hogy egyrészt sosem akarok olyan nehezen élni, mint a nagyszüleim, többet akarok az élettől, másrészt segíteni szeretnék, szegény emberekkel akarok foglalkozni, így a Debreceni Egyetem Egészségügyi Főiskolai Karára jelentkeztem általános szociális munkás szakra. A sikeres felvételit komoly tanulás követte, másodévesként már a *Magyarországi cigányok oktatási helyzete, különös tekintettel a Demecseri Oktatási Centrum helyzetére* című dolgozatommal bekerültem a Tudományos Diákköri Konferenciára, ahol 3. helyezést értem el. 2008. június 29-én pedig valósággal történelmet írtam, a demecseri cigányság körében én voltam az első, aki diplomához jutott. Szerencsésen alakult a helyzetem, már másnap el is kezdtem dolgozni, amivel valóban példát tudtam mutatni, hiszen tanultam, és amit tanultam, azzal el is tudtam helyezkedni.

● *Hogyan tudtál beilleszkedni a munka világába?*

Az első munkahelyemen és a későbbiekben is szinte mindenhol azt éltem meg a legnehezebben, hogy egyedüli romaként dolgoztam. Viszont szociális területen tevékenyked-

hettem, valódi segítséget nyújtva ezzel az embereknek, és ez nagyon fontos volt nekem. Jelenleg önkéntesként dolgozom az Egyesült Királyságban, és angolul tanulok. Egyik nagy célom, hogy nemzetközi ifjúsági tréner lehessen, ugyanis facilitátorként már több nemzetközi táborban tevékenykedtem, de idáig sajnos csak tolmáccsal tudtam ezt kivitelezni.

● *Hogyan kezdődött mindez, hogy jutottál el nemzetközi programokig?*

A romaweb.hu oldalán találtam egy felhívást, miszerint cigány fiatalokkal foglalkozó szakembereket és cigány civil szervezetek vezetőit, tagjait várják egy tréningre. Így kerültem kapcsolatba a „Fekete Sereg” Ifjúsági Egyesülettel. Csatlakoztam a programjukhoz, majd nekik köszönhetően bekapcsolódtam a Grundtvig programba, ahol Európa több országának szervezetei cseréltek tapasztalatot kisebbségek és bevándorlók integrációja témában (M3: Mobility-Minorities-Migrants; Mobilitás-Kisebbségek-Bevándorlók). Ennek a munkának köszönhetően eljutottam az „Alpok fővárosába”, Innsbruckba is: ez volt életem első külföldi útja. Nagyszerű érzés volt ott lennem, ma is úgy emlékszem vissza rá, mintha egy képeslapot nézegetnék. Szakmai tekintetben szintén nagyon erős hatással volt rám ez a néhány nap, számos ország képviselőivel találkozhattam, külföldiek előtt, nemzetközi platformon emelhettem szót a cigányság érdekében, előadást tarthattam a romákról.

Aztán elindult egy Leonardo projekt, szintén a „Fekete Sereg” és a Diagonál Magyarország szervezésében, az alábbi témában: Hálózatépítés romák/cigányok szakképzési és munkaerő-piaci hozzáférést elősegítő jó példák gazdái között (a program neve: MAVEN „Bölcsőd-től a sírig”). A téma teljesen illeszkedett a tevékenységeimhez, így a harmadik találkozón már én mutathattam be a csoportnak a megyénk helyzetét.

● *Mi az, amit mindenképp kiemelnél ezekkel a programokkal kapcsolatosan?*

A Grundtvig programban megtapasztalhattam, a civilek mennyi mindent megtesznek azért, hogy a hazájukban élő kisebbségek, bevándorlók könnyebben integrálódjanak, tanuljanak, és munkához jussanak; a Leonardo programban pedig a fiatalok munkanélküliségének kezeléséről tanulhattam, és láthattam, hogyan is végzik más kisebbségi szervezetek a mindennapi munkájukat. Új ismeretségek, kapcsolatok szempontjából is felejthetetlen élményekkel gazdagodtam, szintén sokat fejlődött az angol nyelvtudásom, sőt a személyiségem is, kicsivel határozottabb lettem. Minden fiatalnak ajánlom ezeket a projekteket, egy ilyen lehetőséget, ahol lehet utazni, tanulni, világot látni, vétek lenne kihagyni. Mindenkinek ki kellene próbálnia egy ilyen tanulmányutat, ahol van rá lehetősége, hogy ne csak papíralapon tanuljon, hanem tapasztalások útján, csoportban, kreatív módon, beszélgetésekkel. Nagyon fontosnak tartom a pályázást, ami által van esélyük a hátrányos helyzetű cigány fiataloknak is eljutni a világ különböző pontjaira. Bízom benne, hogy a vidéki kis települések is minél jobban megismerik az ilyen a programokat, hiszen nekik nagy szükségük lenne az ezeken való részvételre, valódi segítséget nyújtana számukra a világra való kitekintés. ●

POCSUVALSZKI ALIZ

Összefogás a helyi fiatalokért

A „Fekete Sereg” Ifjúsági Egyesület Veszprém megyében, Nagyvázsonyban működik. 16 éve dolgoznak a helyi és környékbeli fiatalokért. Hasznos szabadidő-eltöltést biztosítanak a számukra, felkarolják a csellengőket, valamint országos, illetve nemzetközi rendezvényeket, tréningeket, tanulmányutakat is szerveznek. A Grundtvig és a Leonardo programba 14 fiatalot vontak be, akikkel azóta is szorosan együttműködnek – mondta el Kandikó Rita, az egyesület nemzetközi kapcsolatainak koordinátora.

Az interjú teljes terjedelmében megtalálható a Hátránnyal indultak – Sikeres fiatalok az Egész életen át tartó tanulás programban című kiadványunkban, amely 2013 őszén jelent meg.

www.tka.hu » Könyvtár

Leonardo partnerségek egy tanulmány tükrében

LEONARDO
szakképzés

A kétéves futamidejű Leonardo partnerségek során több ország partnerintézményei működnek együtt. A projektek keretében a részt vevő intézmények egy adott szakképzési témára koncentrálnak kiutazásokat, partnertalálkozókat szerveznek egymáshoz, ahol a témára vonatkozó megbeszéléseket tartanak, és közösen dolgoznak egy kisebb projekteredményen. Az együttműködések célja tehát az egymástól tanulás, a jó gyakorlatok átvétele, a közös tapasztalatok cseréje szakképzési témában.

A Tempus Közalapítvány megbízásából a Mondolat Iroda Kft. kutatást végzett a 2008-ban bevezetett Leonardo da Vinci partnerségek pályázattípus első három évre vonatkozóan. A kutatók elemezték a nyertes partnerségi pályázatokat és azok záróbeszámolóit, továbbá online kérdőív, illetve személyes interjú formájában kérdeztek rá az érintett projektekben részt vevő magyar partnerek tapasztalataira. A kutatás eredményeképpen egy összefoglaló hatástanulmány készült, mely többek között vizsgálja a partneri kört, azonosítja a „legnépszerűbb” célszágokat, elemzi a koordinátori szerep kör előnyeit-hátrányait, összegzi a nemzetközi együttműködés során született eredményeket, azok szervezeti és egyéni hasznosulását.

Az elkészült tanulmányból több érdekesség is kiderül. Megtudni belőle például, hogy az együttműködésekben 30 különböző európai országból vettek részt partnerek, melyek közül kiemelkedő volt a német, olasz és román partnerek jelenléte, illetve azt is, hogy milyen típusú termékek születtek az egyes projektek megvalósítása során.

A projektermékek sokszínűségét jól szemlélteti az alábbi ábra:

(Forrás: Mondolat Iroda)

A hatástanulmány elérhető honlapunkon:
www.tka.hu » Pályázatok » Egész életen át tartó tanulás »
Leonardo da Vinci » Partnerségek

A kérdőívekből az is kiderül, hogy a partnerségek résztvevői számára az elkészült projektermékeken túl a nemzetközi kapcsolatok, a kialakult szakmai hálózatok jelentik a projekt mai napig használható hozadékait. Gyakran előfordul, hogy a közös munka során megismert partnerekkel, illetve a projekt keretében létrehozott termékekre építve a partnerek további nemzetközi projekteket valósítanak meg együtt.

A kevés adminisztrációs teherrel járó, de annál több pozitív hozadékot ígérő pályázattípus iránt egyre nagyobb az érdeklődés a 2008-as indulás óta. 2012-re a magyar nyertes projektek száma a duplájára nőtt.

Pályázatok beadásának éve	Nyertes pályázatok száma	Magyar koordinációjú nyertes pályázatok száma	Megítélt támogatás (EUR)
2008	19	1	297 000
2009	24	2	360 000
2010	31	4	497 000
2011	34	3	525 000
2012	41	3	635 000

Sajnos a magyar koordinációjú projektek száma az elfogadott összes projekt számához képest alacsony, ami leginkább a koordinátori feladatok ellátásával járó többletmunkával magyarázható. A megkérdezett magyar koordinátorok tapasztalatai alapján azonban egyértelműen megállapítható, hogy a többletmunka ellenére a koordinátori szerep számos előnnyel jár. Egy koordinátor szavaival élve: „A saját ötletünk valósulhatott meg. Volt egy tervünk, tudtuk, mit szeretnénk, ehhez tudtuk összeszedni azon partnereket, akiket úgy ítéltünk meg, hogy segíteni fognak a megvalósításban tapasztalatukkal, szakértelmükkel.”

A Leonardo partnerségek pályázattípus 2014-től az Erasmus+ program indulásával más formában (KA2 – Stratégiai partnerség) folytatódik tovább, amelyre várjuk a vállalkozó szellemű, jó projektötlettel rendelkező intézmények jelentkezését.

BENKŐ-NAGY ADRIENN

„Együtt egymásért”

Az Európa a polgárokért program sokféle lehetőséget nyújt nemzetközi tapasztalatcserékhez városok, települések és lakosaik számára egyaránt. Gödöllő Város Önkormányzata a Gödöllői Testvérvárosi Egyesület együttműködésével 2013-ban „*Feladatok, generációk – Az önkéntesség aspektusai a múltban és a jövőben*” című projektjében az aktív polgárság és az önkéntesség témakörére építve valósított meg generációkon átívelő tapasztalatcseréket.

A társadalomban, közösségben az önkéntes tevékenységek hozzáadott értéket nyújtanak, kulcsfontosságúak a társadalmi kohézió megvalósulásában, és egyúttal alapvető értékeket közvetítenek, mint például a szolidaritás, társadalmi integráció, befogadás és a polgári szerepvállalás. A 2011-es esztendő az aktív polgárságot előmozdító önkéntes tevékenységek európai éve volt, és városunk azóta is fontosnak tartja, hogy a sokoldalú tanulási tapasztalatokat nyújtó önkéntesség kérdéskörében nemzetközi együttműködés keretében járuljon hozzá a társadalmi összetartozás, készségek fejlesztése, a mobilitás és az aktív polgárság ösztönzéséhez. Gödöllő testvérvárosai bevonásával valósította meg a nemzetközi környezetbe helyezett, több eseményből álló rendezvénysorozatát. „A századok találkozása – az önkéntesség szerepe a társadalomban” címmel szervezett szemináriumon civil szervezetek főszereplésével – pl. Zywieci Cserkészcsapat, Lengyel Vöröskereszt, Életért Alapítvány, Gödöllő és Térsége Látássérültek Egyesülete, FÉSZEK Nagycsaládosok Egyesülete – tartottunk sikeres eszmecsere-t, beszélgetést az önkéntességről, cselekvési területekről, hozzájárulva a szervezetek egymás közötti párbeszédéhez, további együttműködési lehetőségek megvitatásához, jó gyakorlatokat megismerve és elsajátítva. A résztvevők egyetértettek abban, hogy bár az önkéntesség jelentése és

gyakorlata az elmúlt évtizedek alatt sokat változott, a társadalomnak különleges értéke, ami az emberi önzetlenségnek köszönhetően képes új értékeket teremteni.

A projekt magját a nyáron rendezett nemzetközi táborunk és annak keretében tartott „Együtt egymásért” című konferencia adta az ifjúság bevonásával, egymás kultúrájának és társadalmi szokásainak megismerésével. Gödöllő testvérvárosaiából tíz ország diákcsoportjai, valamint pedagógusok, polgármesterek, civil szervezetek képviselői vettek részt a táborban Balatonlellén, igazi nemzetközi környezetben. A tábor és a konferencia résztvevői 15–16 éves diákok voltak, akik a színes programok, módszertani elemek és feladatok megvalósítása során az országok „nagyköveteiként” a legjobb politikusoknak bizonyultak, egymás között megtalálva a közös hangot. Fontosnak tartottuk, hogy a diákok legyenek az aktív főszereplők, hidak épüljenek nemzetek és generációk között. A játékos feladatokkal színesített program-sorozat lényege a megértésen alapult, amit a tinédzserek sokkal jobban alkalmaztak, mint mi, felnőttek a mindennapokban. A projekt módszertani elemeként kiemelő, hogy kezdetektől vegyes, nemzetközi csapatokban helyeztük el a résztvevőket a szálláshelyen, és a feladatok megoldásában is ezt a formát választottuk, ezáltal is a közös gondolkodást és egymás megértését

elősegítve. Saját maguk által, sorsolás alapján alakult ki a sorrend a városok, országok bemutatkozására is, hangsúlyt helyezve az önkéntes tevékenység szerepére, ismertetésére hazájukban. Ennek köszönhetően megismerhették a résztvevők egymás kultúráját, tanultak lengyel polkát, cseh dalt, szerb néptáncot, megismerték a spanyol temperamentumot, megkóstolták a finn cukorkát, megtudták, miért is beszélnek magyarul Erdélyben, a felvidéken vagy Délvidéken, elénekelték közösen a Tavaszi szél című dalt, és megismerkedhettek a roma kultúrával is.

Széles körű célcsoportokat bevonva tartottunk eszmecsereket, bemutatókat, előadásokat, játékos gyakorlatokat. Nemzetközi diákcsoportokban dolgozva és vetélkedve tanultak meg életet menteni – rosszulletett során segítségnyújtást, lélegeztetést, szakszerű ellátást – a Magyar Vöröskereszt jóvoltából Balatonlelle strandján. Megismerkedtek a magyar cserkészmozgalommal a Gödöllői 802-es számú Szent Korona Cserkészcsapat képviselője által; ujjlenyomatvételt tanultak a Balatonlelle Rendőrőrs együttműködésével, és bepillanthattak egy droggerő rendőr kutya, Maci munkájába egy bemutatónak köszönhetően. Gödöllő Város Önkormányzata nemzetközi és uniós kérdésekkel foglalkozó munkatársainak segítségével főszereplők lehettek a Régiók Bizottsága (CoR) mint uniós intézmény plenáris ülésének szimulációjával. Előzetesen megadott és őket foglalkoztató kérdések alapján alakították ki egyes csapatokban álláspontjukat az önkéntesség kérdésére fókuszálva a szociálpolitika, az egészségügy, a cserkészlet, a generációk közötti és a fogyatékkal élők segítségnyújtása, az oktatáspolitikai, a környezetvédelem témakörében saját európai politikájuk kidolgozásával és képviselésével.

Természetesen nem maradhatott el a sport sem. Ifjúsági Olimpia keretében a foci és a röplabda összecsapások mellett játékos sportversenyek zajlottak, és hogy ne a nyereség, hanem az összefogás és a részvétel legyen a fontos, minden vegyes csapat kapott oklevelet, érmét és tortát.

A projekt egyik legfontosabb eredménye, hogy valóban megvalósult az „Együtt Egymásért” mottó a gyakorlatban, sok jó gyakorlatot és tanulási lehetőséget osztottunk meg egymással, megismerhettük, hogyan gondolkodik és mennyire nyitott a fiatalság az önkéntesség iránt. A játékos gyakorlatok által saját maguk határait is pozitívan felülmúlva, az életüket meghatározó élménnyel gazdagodtak, ahogy ők a konferenciát és tábor záró szavaikban fogalmazták. A fiatalok azt tartották legfontosabbnak, hogy tanulhattak egymástól, megismerhették egymás kultúráját, megtanultak csapatmunkában gondolkodni és feladatot megoldani és nem utolsósorban kompromisszumot kötni, ami Európában és a világban egyaránt fontos az emberek és országok közötti együttműködésben.

A résztvevők magukénak érezték a programot, hiszen kezdetektől a nyelvi határokat lebontva, nemzetközi környezetben és csapatokban élve meg a mindennapokat, a rendezvény minden mozzanatába bevonva főszereplőnek érezték magukat. A kíváncsiság, nyitottság lebontotta a gátakat, és aktív párbeszédre ösztönzött, sok vidám pillanatot és maradandó élményeket adott.

DR. SZABÓ HAJNALKA
EU és nemzetközi szakértő
Gödöllő Önkormányzata

Magyarországon 2006 óta újra és újra felmerül, hogy miként lehetne az Európai Szociális Alap (ESZA) forrásaiból növelni a külföldi mobilitási programokban (külföldi szakmai gyakorlaton, részképzésen vagy továbbképzésen) résztvevők számát. A lengyelek 2012-ben néhány hónap alatt – az Európai Bizottsággal szorosan együttműködve – a lehető legegyszerűbb és legköltséghatékonyabb rendszert alakították ki. Érdemes megismerni és követni a példájukat.

Az európai uniós együttműködési programok (a Comenius, az Erasmus és a Leonardo programok), ezen belül is elsősorban a külföldi tanulási, tapasztalatszerzési lehetőséget kínáló mobilitási pályázattípusok népszerűsége és eredményessége oda vezetett, hogy az Európai Bizottság a 2007-től induló programozási ciklusban rendkívül ambiciózus mértékben tervezte megemlíteni a programok rendelkezésére álló pénzügyi forrásokat. Az Európai Unió 2007-2013 közötti költségvetésének elfogadását megelőző viták és kényszerű kompromisszumok azonban azt eredményezték, hogy végül az eredetileg tervezett összegnek csak mintegy a fele jutott az elődprogramokat magába foglaló új programnak, az *Egész életen át tartó tanulás programnak*, igaz, ez is biztosította a források jelentős, évről évre történő bővülését. Az Európai Bizottság ekkor javasolta először a tagállamoknak, hogy az oktatási célú nemzetközi mobilitás kívánt mértékű

Tudásközpont

A lengyel példa

A Leonardo és Comenius programok társfinanszírozása az Európai Szociális Alapból

növelése érdekében vegyék igénybe az Európai Szociális Alap forrásait, hiszen ezek a programok teljes mértékben összhangban vannak a ESZA céljaival, és nagy mértékben javítják a résztvevők foglalkoztathatóságát.

Az Európai Bizottság a tagállamok nemzeti hatóságainál 2011 elején felmérte, hogy mekkora azoknak az aránya, akik nemzetközi mobilitásra már felhasználnak, vagy a közeljövőben felhasználni terveznek ESZA forrást. Összesen 11 ország adott pozitív választ valamely alágazatban (leggyakrabban a szakképzésben vagy a felsőoktatásban) és valamelyik célcsoport (oktatók, középiskolai tanulók, egyetemi hallgatók) vonatkozásában. A rendelkezésre álló, szórványos információk az európai uniós együttműködési programok gyakorlatánál lényegesen bürokratikusabb megoldásokról szóltak. A kérdés újabb lendületet 2012 elején kapott, amikor az Európai Tanács a fiatalok munkanélküliségének csökkentését kiemelt politikai célkitűzésként emelte (*Youth Opportunity Initiative*). Ennek keretében tett javaslatot arra, hogy a tagállamok a még le nem kötött Európai Szociális Alap forrásaik terhére finanszírozzanak nemzetközi mobilitási programokat. A szakpolitikai szándék súlyát az is jelezte, hogy egyrészt az elgondolást az oktatásért felelős főigazgatóság a foglalkoztatásért és így az ESZA-ért is felelős főigazgatósággal is egyeztetette, másrészt a tagállamokkal nemcsak írásban, hanem az ESZA felhasználásáért felelős nemzeti hatóságokkal való

személyes találkozón is megismertette.

Az ajánlást követően Lengyelország nagyon gyorsan lépett. Tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló Comenius és Leonardo pályázati kereteiket többszörösen meghaladják a pályázati igények (2010-ben és 2011-ben a vonatkozó Leonardo mobilitási pályázatoknak csak 27-28 százalékát tudták Leonardo keretből támogatni), az ESZA pénzügyi források bevonására tett javaslatot. A lengyelek megoldása elsősorban azért volt újszerű, mert nem a mobilitást igazították az ESZA szabályokhoz, hanem elérték, hogy az ESZA-ért felelős nemzeti hatóságok teljes mértékben fogadják el a jól bejáratott és lényegesen egyszerűbb Leonardo és Comenius eljárásokat. Három különböző, de azonos logikára épülő kezdeményezést indítottak el. A projektek megvalósítása során a Comenius és a Leonardo program szabályai szerint jártak el, csak néhány kérdésben kellett azok gyakorlatától eltérniük. A támogatást nem euróban, hanem zlotyban fizették, használták az operatív program arculati elemeit, módosították a beszámoló űrlapokat és a kapcsolódó elektronikus adatbázisokat, illetve a lengyel Európai Szociális Alap beszámoló rendszerét is igénybe vették. A projektek vonatkozásában a lengyel oktatási minisztérium töltötte be a közvetítő intézményi szerepet.

Az első projekt szakmai alapképzésben részt vevő tanulók külföldi szakmai gyakorlatának társfinanszírozását biztosította

a Leonardo programon belül. A projekt három év alatt mintegy 31,6 millió EUR költségvetésből valósulhat meg. Fő célja, hogy a 2012-ben és 2013-ban benyújtott, tartaléklistára került Leonardo projektek közül 370-et finanszírozzon, és ezáltal 10.000 tanuló szakmai gyakorlatát támogassa.

A 2012-ben szakmai alapképzésben részt vevő tanulók külföldi szakmai gyakorlatára benyújtott 422 pályázatból a Leonardo program 110 projekt számára nyújtott finanszírozást, míg az ESZA támogatásával további 239 projekt valósulhatott meg. A társfinanszírozásnak köszönhetően a részt vevő tanulók száma csaknem a háromszorosára növekedett, a Leonardo által támogatott 4.377 tanuló mellett ESZA forrásból további 7.362 tanuló külföldi szakmai gyakorlatára került sor. A pályázók négyötödét szakközépiskolák tették ki. A gyakorlatok zömére kis- és közepes vállalatoknál került sor. Érdekesség, hogy két projekt Magyarországon valósult meg.

Idén – vélhetően a társfinanszírozás hatására is – tovább emelkedett a beadott pályázatok száma. A 448 pályázatból 122 kapott Leonardo támogatást, és 271 ESZA támogatást – az előző forduló sikere és a nagy pályázói érdeklődés hatására a minisztérium megemelte a pályázati keretet, és a két fordulóra együttesen tervezett 370 pályázat helyett 510 kapott ESZA finanszírozást.

Folytatás a következő oldalon.

Egy további projekt a Comenius program keretében külföldi továbbképzésen részt vevő tanárok számának mintegy ezer fővel történő emelését célozza 2012 közepétől 2014 végéig. A kezdeményezéstől elsősorban a részt vevő tanárok idegen nyelvi kompetenciáinak és szakmai készségeinek a jelentős fejlődését várták. A 2012 végén Comenius egyéni tanár továbbképzésre beérkezett 345 pályázat közül 246 pályázat kaphatott támogatást, 92 tanár ösztöndíját a Comenius program, 154 tanárét az ESZA biztosította.

A harmadik kezdeményezés közel 2,5 millió euró forrásból, 100 projekt keretében mintegy 1000 fővel tervezi növelni a bevont tanárok számát 2012 nyara és 2015 vége között. A Leonardo program esetében az oktatók számára meghirdetett intézményi mobilitási pályázati formát adaptálták a közoktatásban dolgozó tanárok számára. A lehetséges pályázók köre az óvodáktól az iskolákon és a tanárképzésben részt vevő felsőoktatási intézményeken át az iskola-fenntartókig és a tanfelügyeleti szervekig terjedt. A pályázati eljárás során a Leonardo program pályázati és bírálati űrlapját használták, az űrlapok módosításában az Európai Bizottság is közreműködött.

A lengyelek által választott megoldás előnyei: az *Egész életen át tartó tanulás program* és az ESZA pályázati lehetőségeinek ismertetését össze lehetett kapcsolni, nem volt szükség két külön információs kampányra, nem kellett új pályázati űrlapokat kifejleszteni, és a szerződéseket, a beszámoló űrlapokat és a pályázati adatbázisokat is csak ki kellett egészíteni – azaz nem kellett jelentős forrásból teljesen új rendszert létrehozni, és párhuzamosságok helyett egy koherens, a szinergiákat kihasználó pályázati rendszer született, olcsóbban és hatékonyabban, mint más országokban. Az uniós együttműködési programok egyszerű adminisztrációja, az egységár, illetve átalány alapú támogatási formák megkönnyítették a pályázók dolgát, míg az egyéni pályáztatás helyett a bevált intézményi pályáztatás nemcsak az alacsonyabb költségek, hanem az intézményi garanciák biztosítása miatt is kedvezőbb megoldásnak bizonyult. ●

TORDAI PÉTER

QALL

Qualification for ALL

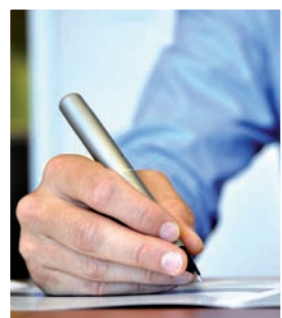
QALL (Qualification for ALL) – Végzettséget mindenkinek! címmel 2013 tavaszán indult útjára a Tempus Közalapítvány és két hazai partnerszervezet, a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. és az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet közös projektje.

A 2014. májusig tartó projekt célja, hogy hazai és nemzetközi kutatási tevékenységgel, széleskörű társadalmi konzultációval és szakpolitikai ajánlásokkal segítse a korai iskolaelhagyás elleni küzdelmet.

A projekt keretén belül országos koordinátorhálózatot építettünk ki a korai iskolaelhagyás leküzdésében érintett szektorok (oktatási-képzési, szociális, egészségügyi, foglalkoztatási) megyénként egy-egy kiemelkedő gyakorlati szakemberének bevonásával.

A koordinátorokkal közösen szakmai műhelyeken készülünk fel hét régiós konferencia megszervezésére, amelyek célja a korai iskolaelhagyás problémakörének a helyi aspektusok figyelembevételével történő körbejárása és a lemorzsolódás csökkentése érdekében helyi szinten folytatható szektorközi együttműködés előmozdítása. A konferenciákra országszerte 2013. november és 2014. március között kerül sor. A szakmai műhelyekről és a konferenciákról bővebb információt, hasznos anyagokat a projekt honlapján, a www.qall.tka.hu oldalon a Rendezvények menüpontban találhatnak.

Az országos eseménysorozat mellett a projekt keretén belül több elemző tanulmány is készül, amelyek áttekintik az általános helyzetet, illetve a szektorközi együttműködés szempontjából reflektálnak a korai iskolaelhagyás hazai helyzetképét leíró összefoglalóra. Az elkészült elemzések folyamatosan kerülnek fel a projekt honlapjának Kutatás menüpontja alá.

● **Milyen mértékű a korai iskolaelhagyás aránya hazánkban és az EU-ban?**

Magyarországon a korai iskolaelhagyás aránya a 2012-es adatfelvétel szerint 11,5%.¹ Ez azt jelenti, hogy a 18-24 éves korosztály ekkora része középfokú végzettség nélkül fejezi be tanulmányait (szakképzettséggel és érettségivel sem rendelkezik), és nem vesz részt oktatásban, képzésben sem. Bár a hazai arány az uniós átlag alatt van, és nem esik távol a 2020-ra vállalt 10%-os célértéktől, a probléma mégis több szempontból figyelemre méltó. Egyrészt, mert a korai iskolaelhagyás mutatója hazánkban az elmúlt két évben a korábbi – az EU-s trenddel összhangban lévő csökkenés után – ismét emelkedni kezdett, másrészt mert a korai iskolaelhagyás következményei komoly terheket jelentenek a társadalom egészére nézve.

● **Miért jelentős a korai iskolaelhagyók kérdése?**

A korai iskolaelhagyás számos problémát vonz magával, amely nemcsak az egyén, de a társadalom számára is költségekkel jár. Az alacsony iskolai végzettségű emberek jóval nagyobb eséllyel vannak kitéve a munkanélküliségnek, mint középiskolát vagy még magasabb végzettséget szerzett társaik. Magyarországon a legfeljebb általános iskolát végzett emberek kevesebb, mint harmada (26,5%-a), míg EU-s szinten majdnem a fele (44,7%) tud munkát találni.²

Az Európai Szakképzés-fejlesztési Központ (CEDEFOP) megbízásából készült előrejelzések szerint európai szinten folyamatosan csökken az alacsony iskolai végzettségűek iránti munkaerő-piaci kereslet. A magas munkanélküliség kiesett adókkal és magasabb szociális kiadásokkal jár, továbbá a kutatási adatok szerint az alacsony iskolázottságúak és a tartósan munkanélküli rétegek egészségügyileg, mentálisan is sokkal rosszabb helyzetben vannak a magasabb státuszúaknál, és jobban ki vannak téve a bűnözővé válás veszélyének is.³

● **Kiket érint ez a probléma?**

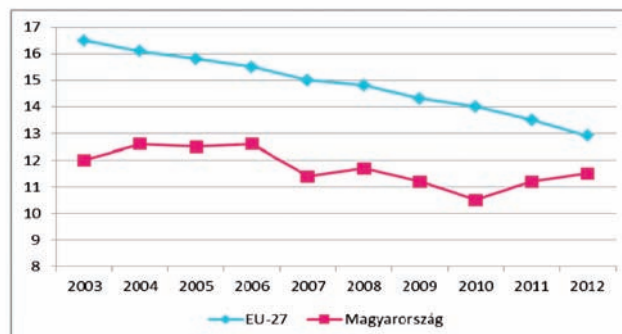
Az adatok szerint legnagyobb arányban a gazdaságilag hátrányos helyzetben élők érintettek. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy nem minden szegény ember korai iskolaelhagyó, és egy kedvező anyagi helyzetű fiatal is lehet veszélyeztetett. Az iskolából való kimaradás minden esetben egy soktényezős, halmozódó folyamat eredménye, amelyet egyéni és társadalmi, iskolai és rendszer szintű tényezők befolyásolnak. A hazai és a nemzetközi kutatások is azt mutatják, hogy a megelőzésben jelentős szerepe van az iskolának.

● **Mit várunk a QALL projektől?**

A QALL projekt várható eredménye egyrészt egy széleskörű, az oktatási, szociális és foglalkoztatási szektorokon átívelő, aktív szakmai hálózat elindulása, másrészt a hazai, illetve nemzetközi kutatási eredményekre, valamint a regionális konferenciák tapasztalataira épített szakpolitikai ajánlások megfogalmazása. A projekt végén a felhalmozódó sokrétű tudásból és tapasztalatokból egy zárókiadvány összeállítását is tervezzük. ●

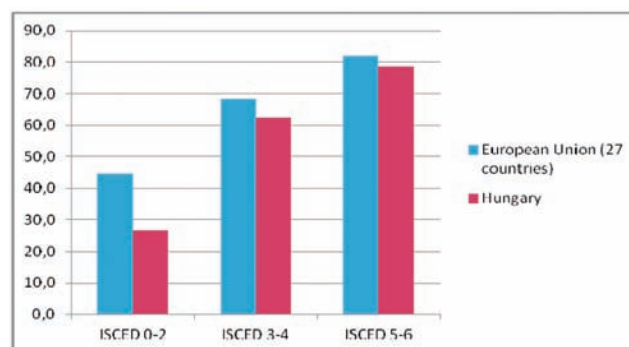
JUHÁSZ JUDIT, MIHÁLYI KRISZTINA

A KORAI ISKOLAELHAGYÁS MÉRTÉKE AZ EURÓPAI UNIÓBAN, 2003-2012

Forrás: Eurostat Database, lementve 2013 szept. 3-án

FOGLALKOZTATÁSI ARÁNY AZ EURÓPAI UNIÓBAN ÉS HAZÁNKBAN A KÜLÖNBÖZŐ ISKOLAI VÉGZETTSÉGGEL RENDELKEZŐ AKTÍV KORÚAK (15-64 ÉVESEK) KÖRÉBEN, 2012

Forrás: Eurostat, LFS, lementve: 2013. 09. 28

További infók: »»» qall.tka.hu

1 Eurostat, Labour Force Survey, 2012

2 Eurostat, LFS, 2012

3 Costs of ESL, Thematic Working Group for Early School Leaving, 2013

4 Report of the Thematic Working Group on Early School Leaving 2013

Módszertani ötletek pedagógusoknak

»» ALMA A FÁN

A nyári szünet után ősztől folytatódnak a Tempus Közalapítvány ingyenes, pedagógusok számára szervezett délutáni szakmai rendezvényei (Alma a fán műhelysorozat, Alma a fán Klub), amelyek az oktatás világának egy-egy érdekes, hasznos témáját dolgozzák fel a meghívott előadók és a résztvevők segítségével.

A decemberig tartó műhelysorozat, illetve a 2014-ben is folytatódó Alma a fán klubnapok központi eleme ezúttal az iskola nyitott világa, melynek során betekintheünk az ott létrejövő kapcsolódások, interakciók színterei mögé, ahol a külső-belső hatások együttesen határozzák meg a tanulás színterét.

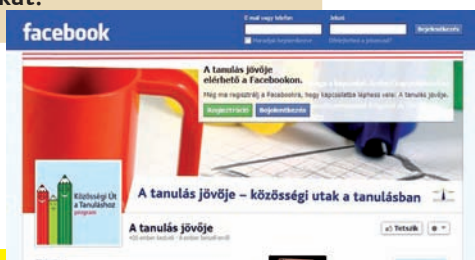
A műhelysorozat aktuális rendezvényeiről és a klubnapokról tájékozódhatnak a Tempus Közalapítvány honlapján (www.tka.hu) a Rendezvények menüpont alatt, illetve *A tanulás jövője* c. Facebook oldalunkon is (www.facebook.com/Atanulasjovoje), ahol minden nap új tartalommal várjuk a látogatókat.

A műhelyek előadásai és tréninganyagai, játékos feladatai, módszertani ötletei és fotói elérhetők a Tempus Közalapítvány *Oktatás és Képzés az Eu-ban és itthon* (www.oktataskepzes.tka.hu >>

Közoktatás >> Kompetenciafejlesztés >> Műhelymunkák >> 2013) tematikus honlapján az alábbi témákban:

- » BEFOGADÓ ISKOLA
- » ÉRZELMI NEVELÉS
- » AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS KULTÚRÁJA
- » TANÁRI MOTIVÁCIÓ
- » ADAPTÍV PEDAGÓGIA
- » DIGITÁLIS ÍRÁSTUDÁS

»» DIGITÁLIS MÓDSZERTÁR

A www.digitalismodszertar.tka.hu honlapon már 2013 februárjától elérhető a tanítási gyakorlatot újszerű, interaktív módszerekkel, a tananyag feldolgozását IKT eszközökkel megtámogató ötletek gyűjteménye, a Digitális Módszertár. Jelenleg mintegy 55, gyakorló pedagógusok által feltöltött saját ötletet tartalmaz különböző témakörökhöz, tantárgyhoz kapcsolódva, amelyek az IKT eszközök kreatív használatát, azok tanórai vagy tanórán kívüli alkalmazását mutatják be számtalan jó példán keresztül.

Az ötletek közötti válogatást különböző keresési szempontok, szűrési lehetőségek is segítik. A honlapra látogatók egy egyszerű regisztrációt követően teljes képet kaphatnak a feltöltött ötletekről: láthatják a módszerben felhasznált IKT eszközöket, illetve a módszer pedagógiai céljait, az egyes lépéseket, a módszer alkalmazásának célcsoportját, munkaformáját és időtartamát, a megvalósítás előnyeit és nehézségeit, adaptálási lehetőségeit, illetve az ötlethez csatolt állományokat.

Folyamatosan várjuk olyan pedagógusok jelentkezését, akik saját, a gyakorlatban bevált ötleteiket megosztanák másokkal is. A felhívás és a feltöltés részleteiről itt tájékozódhatnak: www.digitalismodszertar.tka.hu >> **Digitális Módszertár – FELHÍVÁS – 2013**

Kiadványajánló

Az Alma a fán műhelyek részvételeire építő tanulási módszerei, munkaformái, a témák tanulásközpontú feldolgozása, a közösségben rejlő tudás fontosságát hangsúlyozó szemlélete a

Tempus Közalapítvány képzéseiben is kiemelkedően megjelenik. Amennyiben szeretne erről többet tudni, lapozzon az 66. oldalra.

2013 szeptemberében bárki számára elérhető új, online kurzust indított a Virtuális Egyetem „Web 2.0 és IKT-eszközök módszertana” címmel. A kurzus szakmai partnere a Tempus Közalapítvány Digitális Módszertára. A kurzus keretében kéthetente módszertani ötletekről szóló félórás előadásokat hirdetnek meg, melyeket az előadások utáni héten a módszertanilag továbbfejlesztett ötletek bemutatása, kiegészítése követ. A kurzus megvalósulása folyamatos, vagyis bárki, bármikor bekapcsolódhat.

Célunk, hogy új, a pedagógiai tervezés és tanulásszervezés tárgykörébe tartozó, a digitális nemzedék interaktív tanulását, tanítását segítő, az IKT eszközök kreatív használatát bemutató módszertani ötletek kerüljenek a Digitális Módszertárba. A pedagógusok által kidolgozott, kipróbált, a kurzus résztvevői és szervezői által szakmai ajánlással kiegészített ötletek elfogadásukat követően bárki számára elérhetőek, letölthetőek, megoszthatók lesznek a Digitális Módszertár felületén.

A kurzushoz való csatlakozás folyamatos, további információk elérhetőek a kurzusleírásban, várjuk minden érdeklődő jelentkezését, illetve módszertani ötleteit!

<http://www.virtualis-egyetem.hu/web-2-0-es-ikt-eszkozok-modszertana/>

»»» Az Alma a fán rendezvényekkel és a Digitális Módszertárral kapcsolatban a projekt koordinátoránál érdeklődhet:

B.Tier Noémi, noemi.tier@tpf.hu

B. TIER NOÉMI

Az oktatás a fenntarthatóság szolgálatában – Comenius, Leonardo da Vinci, Grundtvig és Erasmus projektek tükrében

Az iskoláknak kulcsfontosságú szerepük van a fenntarthatósági kérdésekben, hiszen a felelős gondolkodásra nevelést gyerekkorban kell elkezdni. A gyerekek a jó példákban és a személyes élményekből tanulnak legtöbbet, ezért fontos, hogy minél jobban megismerjék a közvetlen környezetüket, a természetet, és hogy azt lássák, a felnőttek számára is fontosak ezek a kérdések.

A Tempus Közalapítvány 2013. évi konferenciájának témája a fenntarthatóság volt, ahol az Európai Unió Egész életen át tartó tanulás programja által támogatott projektek mutatkozhattak be. Kötetünkben ezek közül mutatunk be jó példákat. Az olvasó megtudhatja, hogy nem csak a skandináv államok járnak előttünk a témában, hanem sokat tanulhatunk a portugál jó példákban, hogy a környezettudatos nevelést már óvodás korban el lehet kezdeni, hogy nemzetközi együttműködésben hogyan dolgoznak tőlünk nyugatabbra a pazarlás ellen, és hogy a fenntarthatóság fogalomkörébe nemcsak a környezettudatosság, a biodiverzitás, a megújuló energiaforrások tartoznak, hanem a szolidaritás, az esélyegyenlőség, az oktatásból kieső fiatalok problémájának megoldása is.

HOPPÁ disszeminációs füzetek 41., 52 oldal, szerk. Kardos Anita

Sikertörténetek – hátrányos helyzetből

HOPPÁ disszeminációs füzetek 42., 24 oldal, szerk. Győrpál Zsuzsanna, Kardos Anita

Hátrányos helyzetből induló fiatalokat bemutató kötetünk szereplői mindannyian sikeres, tehetséges emberek, akiknek életútja mások számára is példaértékű lehet. Olyan Comenius, Leonardo és Grundtvig projektekben részt vett fiatalokat ismerhetnek meg, akiknek egy kicsivel nehezebb volt elérni a céljaikat, de a nemzetközi tapasztalatok hatására magabiztosabban álltak a továbbtanulás lehetősége elé. Új lendületet és motivációt kaptak Európában – amelyről kiderült, hogy közelebb van hozzájuk, mint azt valaha is gondolták volna.

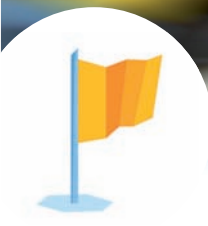

Pierre motorbiciklije és szerszámosládája

Hogyan segíthet az *Europass* egy fiatal európainak karrierje első éveiben?

Pierre született motorkerékpár-szerelő. Már nyolc éves korában megpróbálta rászerezni a családi fűnyíró motorját a kis sárga biciklijére. Bár az átalakítás kudarcba fulladt, tudat alatt mégis elindított valamit a rácsodálkozó kisfiúban. Pierre édesapja vett egy új fűnyírót, és lecserélte a zárat a kerti fészeren, hogy megelőzze fia újabb próbálkozásait. Pierre elhatározását azonban ettől kezdve semmi sem ingathatta meg.

Tinédzserként Pierre-nek már el kellett gondolkodnia a jövőjén is. Egyszer, amikor iskolája karriertanácsadást szervezett, Pierre egy rövid, ám annál meghatározóbb beszélgetést folytatott az egyik tanácsadóval, aki a különböző szakmák előnyeit ecsetelte. A szakember hosszasan sorolta, hogy milyen jó szakácsként, pilótaként vagy tengerésztisztként dolgozni. A fiú erre azt válaszolta, hogy a motorkerékpár-szerelésen kívül semmilyen más szakmát nem tud elképzelni magának. Így a tanácsadó arra buzdította, hogy kövesse a vágyait. Pierre vissza is tért a nagypapjától örökölt öreg motorkerékpár gyújtásának bütyköléséhez, ami eddig minden javításnak ellenállt.

Pierre természetesen szakiskolába ment, hogy megszerezze a szerelő képesítést. A képzés három éve alatt rendszeresen zavarba hozta az oktatóit kérdéseivel, mint például, hogy milyen volt a háború előtt használt cseh motorkerékpárok esőáramú karburátora, vagy hogy melyek a „dunya” váz előnyei.

A motorkerékpár-szerelői képesítés megszerzése után Pierre elkezdett állást keresni. Egy barátja ajánlotta neki, hogy nézze meg az Europass honlapját. Az egyszerűen áttekinthető felülettel és online segédlettel ellátott oldalon Pierre nagyon könnyűnek találta az Europass önéletrajz megírását. A dokumentumhoz csatolta a képesítéséről szóló Europass Bizonyítvány-kiegészítőt, részletezve benne a képzése során szerzett készségeit. Arról a három motorról is mellékelte néhány képet, amelyeket a szünidők alatt türelmes munkával újíttott fel.

Az első interjúja sikeres volt. A motorbicikli-szerelő műhely tulajdonosa gratulált önéletrajza világos felépítéséhez, és a motorkerékpárokon elvégzett helyreállítások minőségéhez is. Pierre – nem kis büszkeséggel – azonnal felvette a piros overált, melynek hátára a kedvenc olasz motorkerékpár-márkájának logóját hímezték.

A következő évben Pierre, felhasználva az online tippeket és példákat, elkészítette önéletrajzának olasz változatát, és jelentkezett az olasz márka székhelyére gyakornoknak. Egy évet töltött Olaszországban, de hat hónap sem kellett hozzá, hogy a cég motorjai minden

Tanulási és ösztöndíj- lehetőségek külföldön

Szeretnél külföldön tanulni, de nem tudod, hogy állj neki? Kezd nálunk! Naprakész és friss információkat gyűjtöttünk össze, amire a tanulási ösztöndíj lehetőségek kapcsán szükséged lehet. Tudod már, hogy melyik országba mennél? Az Europass honlapon folyamatosan töltjük fel az európai uniós országokról szóló

anyagokat, amikben rövid leírást találhatsz a felsőoktatási rendszerükről és a különféle ösztöndíj-lehetőségekről és programokról. Elsőként két népszerű célország, Franciaország és Németország ösztöndíjaival ismerkedhetsz:

www.europass.hu » diákoknak

Az országismertető összeállítását köszönjük a Nemzeti Munkaügyi Hivatal – Nemzeti Pályainformációs Központ munkatársainak!

Nemzeti Munkaügyi Hivatal – Nemzeti Pályainformációs Központ »»

euro | guidance

titkokat feltárják előtte. Az ott töltött idő alatt Pierre beleszeretett Gabriellába, a pótkalk-rész-részleg asszisztensébe. Azt mondani sem kell, hogy a nászútjukra egy piros oldalkocsis motoron mentek.

A gyakornokság végén Pierre megkapta az Europass Mobilitási Igazolványt a képzés felügyelő csoportvezető aláírásával. A dokumentum részletezte az Olaszországban megszerzett tudását és szakképzettségét. Franciaországba visszatérve azonnal hasznát is vette az igazolványnak, amikor korábbi munkaadója felkérte, hogy vegye át a műhely épp nyugdíjba vonult csoportvezetőjének feladatait.

Az elbűvölő Gabriella nagyon gyorsan megtanult franciául, miközben egy kis üzlet asszisztenseként dolgozott. Amikor posztgraduális képzésre jelentkezett a Toulouse-i Egyetemen, önéletrajzához csatolta az Európai Készségútlevelét, amely tartalmazta a Nyelvi Útlevelét is, igazolva erős francia nyelvtudását. Mellékelte a Bolognai Egyetem Europass Oklevélmellékletét is, amelyet az intézmény Gabriella diplomájának megszerzésekor állított ki.

Néhány évvel később Pierre megnyitotta saját motorkerékpár-javító műhelyét, és úgy döntött, alkalmaz egy szerelőt. Több mint ötven önéletrajzot kapott, amelyek közül az Europass formátumúak bizonyultak a legkönnyebben áttekinthetőnek. Ez lehetővé tette számára a különböző jelöltek szakértelmének gyors összehasonlítását és az új munkatárs mielőbbi felvételét.

Pierre – az első Europass önéletrajzának létrehozása óta elért fejlődése tükrében – arra ébredt rá, hogy az Europass „szerszámoszláda” legalább olyan lényeges szerepet játszott karrierjének alakulásában, mint a motorkerékpárok javításához használt szerszámai. ●

Pierre és Gabriella történetét a CEDEFOP – Europass csapat rögzítette.

Forrás: Europass Magazin 2013. júliusi szám

Sikerrel zajlanak a Campus Hungary képzések

EU angol szaknyelvi képzés felsőoktatási intézmények munkatársai számára

„Kiválóan felkészült oktatók, remek hangulat, értékes szaknyelvi tartalom, ösztönző légkör, nagyszerű kollégákkal való találkozás. Ajánlom a felsőoktatás területén mindazoknak, akik kedvvel tanulnak, erősítenék a munkájukhoz ma vagy a jövőben szükséges angol nyelvi készségeiket, és szeretnek a napi munkánál messzebbre is látni.”

„Hasonló kurzusra lassan négy éve vártam. Annak ellenére, hogy az elmúlt négy évben jobb híján a gyakorlatban nagyjából sikerült elsajátítanom a hiányzó szókinccset, ezen a kurzuson is sikerült új ismereteket szerezni, illetve megerősítette, esetenként korrigálta a meglévő nyelvismeretemet. Csak ajánlani tudom mindenkinek, aki a felsőoktatásban, különösen nemzetközi területen tevékenykedik.”

Honlapkezelési és honlapfejlesztési ismeretek felsőoktatási intézmények munkatársai számára

„Egyensúly az elmélet-gyakorlat, valamint az IT-marketing-webergonómia-akadálymentesség tengelyen.”

„Hasznos és használható információkat, megoldási javaslatokat kaptam. Az elhangzottak alapján fogom kialakítani az új weboldalunkat, felépítés, dizájn, tartalom szempontjából.”

Interkulturális felkészítő kurzus és szenszitivitás tréning külföldi hallgatók fogadására felsőoktatási intézmények munkatársai számára

„A kultúráról, a kulturális különbségekből eredő problémák kezeléséről szerzett ismeretek rendszerezése, ismétlése mellett számomra a kurzus plusz hozadéka a magamról alkotott véleményem formálása. Azoknak is ajánlom ezt a kurzust, akik szeretnék felmérni, ellenőrizni, hogy milyen a külföldi, „idegen” kultúrákhoz, hallgatókhoz való hozzáállásuk, és szükség esetén hajlandók ezen változtatni.”

„Ajánlom ezt a kurzust azoknak, akik most vagy nemrég kezdtek el foglalkozni a nemzetközi mobilitás valamelyik területével, hiszen jó kiindulópontként szolgál ahhoz, hogyan alakítsuk ki kapcsolatainkat az eltérő kultúrákból érkező emberekkel. De javasolom azoknak a kollégáknak is, akik már hosszabb ideje vannak kapcsolatban külföldiekkel, mert ez a kurzus jó alkalom arra, hogy végiggondolják eddigi módszereiket: megfelelő-e, kell-e változtatni rajta. A különböző intézményekből érkező kollégák pedig számos olyan esetet osztanak meg egymással, amelyek önmagukban is, de a közös megoldásuk révén is hasznosak lehetnek a munkánk során.”

A Tempus Közalapítvány ingyenes képzéseket szervez a felsőoktatási intézmények munkatársai számára a következő négy témában:

- EU-angol szaknyelv a felsőoktatásban,
- interkulturális és szenszitivitás tréning,
- felsőoktatási nemzetközi marketing,
- honlapkezelési és -fejlesztési ismeretek.

Minden témában több kurzust hirdetünk meg, a budapesti helyszín mellett a konvergencia régiókban is megrendeztünk egy-egy kurzust. Az aktuális képzési felhívások a Tempus Közalapítvány honlapján, valamint a Campus Hungary weboldal Tempus Közalapítvány aloldalán folyamatosan frissülnek.

A képzések a TÁMOP-4.2.4.B/1-11/1 és TÁMOP-4.2.4.B/2-11/1 kódszámú Campus Hungary projektek támogatásával valósulnak meg.

Felsőoktatási nemzetközi marketing ismeretek felsőoktatási intézmények munkatársai számára

„Ajánlom a felsőoktatási nemzetközi marketing képzést, mert:

1. Felsőoktatás-specifikus alapismeretektől a legfrissebb kutatási eredményekig terjed a képzési anyag. Továbbá a globális trendeket is megismertük.
2. Az elmélet és a gyakorlat az egész képzés alatt egyenrangú súlyt kap, minden elméleti kérdést a gyakorlat szempontjából is megvizsgáltunk.
3. Erős, jó hangulatú a tapasztalatcserre a résztvevők között. Az előadók nagyon jól vezették a csapatot, igazi támogató, bizalomra épülő légkört hoztak létre.
4. A négy nap sokat segít abban, hogy a mindennapokban szerteágazó marketing feladatokat jól tudjam strukturálni, minden kérdésre legyen egy stratégiai és egy aktuális operatív eszköztáram, rálátásom.”

Angol szaknyelvi, szakmai képzés esélyegyenlőségi koordinátoroknak

A Tempus Közalapítvány minden tevékenysége során igyekszik szem előtt tartani a speciális igényű célcsoportok, fogyatékossgal élő vagy tartósan beteg hallgatók, oktatók érdekeit. Képzéseink, konferenciáink során gondoskodunk a helyszín akadálymentességéről, szükség szerint jeltolmácsot biztosítunk, rendezvényeinken a speciális diétára szorulóknak igényeit is figyelembe vesszük, a honlapokra kerülő konferenciaanyagok pedig látássérültek számára is elérhetők. Új képzésünk keretében a fogyatékossgal élő hallgatók mobilitását és tájékoztatását szeretnénk elősegíteni.

Az esélyegyenlőség biztosítását az általunk kezelt programok, illetve projektek során is kiemelten kezeljük. A TÁMOP támogatással megvalósuló Campus Hungary felsőoktatási mobilitási és szolgáltatás-fejlesztési program keretében is vállaltuk, hogy a projekt során nyújtott szolgáltatásokat elérhetővé tesszük speciális igényű célcsoportok számára is. A projekt előkészítése és megvalósítása során egyeztetünk a magyarországi felsőoktatási intézmények esélyegyenlőségi koordinátoraival, figyelembe vesszük javaslataikat annak érdekében, hogy a projekt eredményeihez a speciális igényű célcsoportok számára is hozzáférést biztosítsunk.

Az ezredfordulóig Magyarországon nem volt jellemző a fogyatékossgal élő hallgatók részvétele a felsőoktatásban. A jogszabályi környezet változásának hatására jelent meg egyre több speciális igényű diák az egyetemeken, főiskolákon. Számuk a 2002-es 271-ről 2011-re 2134-re nőtt. (Laki Ildikó 2011).

A Tempus Közalapítványhoz a fogyatékossgal élő vagy tartósan beteg Erasmus hallgatók és oktatók kiegészítő támogatására kiírt felhívásra évente átlagosan 30-40 pályázat érkezik, ami azt mutatja, hogy a speciális igényű hallgatók is egyre nagyobb számban tudnak részt venni nemzetközi mobilitási programokban.

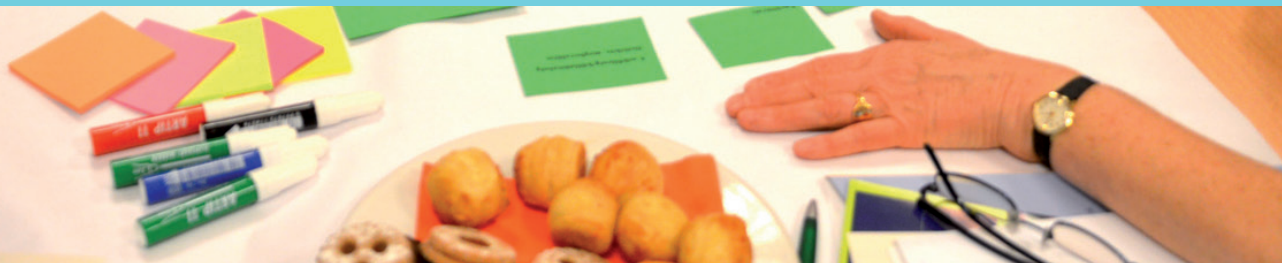
A Campus Hungary program keretében, a speciális igényű kimenő és bejövő hallgatók mobilitásának elősegítése és megfelelő tájékoztatása érdekében a magyar felsőoktatási intézmények esélyegyenlőségi/fogyatékosügyi, illetve nemzetközi mobilitásért felelős koordinátorai, esetleg oktatói számára angol szaknyelvi, szakmai képzéseket szervezünk. A képzés tananyagának kidolgozását és az oktatási tevékenységet az EU angol és felsőoktatási szaknyelvi képzéseket sikerrel lefolytató Kolumbusz '92 Oktatásszervező és Kulturális Bt., valamint az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar oktatói, illetve esélyegyenlőségi koordinátora végzik. A kurzusok 4 nap – 30 óra keretében, két nyelvi szinten, azonos tematikával lesznek megtartva. A B2 nyelvi szint feletti nyelvtudással rendelkező résztvevők 2013. december 2-3.-án és 9-10.-én, a B1 szint alatti nyelvtudásúak pedig 2014. január 13-14.-én és 20-21.-én vehetnek részt a képzésen. A kurzusok során a felsőoktatási, mobilitási, esélyegyenlőségi angol szaknyelv és szakmai tartalom mellett, sor kerül a fogyatékossgal élők helyzetének, segédeszközök kipróbálására, valamint alkalom nyílik életszerű helyzetek átélésére is. ●

BESZE SZILVIA

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Képzési ajánló

Milyen módszerekkel dolgozunk a Közalapítvány továbbképzésein?

A Tempus Közalapítvány képzési programjai erőteljesen építenek az élménypedagógia/tapasztalati tanulás módszereire. A résztvevők gyakorlati foglalkozások keretében, alkotó tevékenységeken keresztül foglalkoznak olyan témákkal, amelyek hozzájárulnak mind a napi munkájuk eredményes megvalósításához, mind személyes és szakmai készségeik fejlődéséhez. Célunk a tárgyyszerű ismeretek átadása mellett a résztvevők szakmai és személyes kompetenciáinak fejlesztése annak érdekében, hogy a tanultakat a gyakorlatban hasznosítani tudják a tanulócsoporthoz tagjai.

Képzési programjaink erőssége, hogy nem pusztán ismereteket akarnak átadni, hanem az életből vett gyakorlati helyzetek megteremtésével, a résztvevők tudásának felszínre hozásával, a tapasztalatcsere ösztönzésével olyan tanulási helyzeteket teremtünk, amelyben a résztvevők átélhetik, hogy a közösség erejére építve hogyan tudnak kreatív megoldásokat találni a napi szinten felmerülő problémákra, munkaszituációkra.

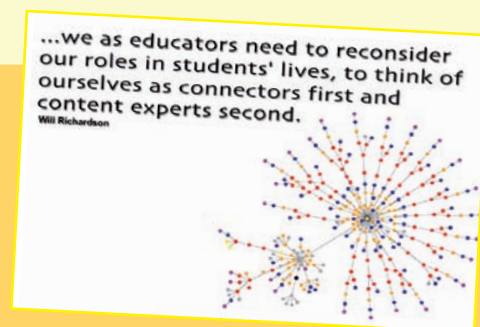
Programjainkban a közösségi tanulás, valamint az együttműködési készségek fejlesztése nem elsősorban a tartalmi elemekben jelenik meg, hanem a képzések során alkalmazott módszerekben. A Magyarországon még kevésbé elterjedt csoportos megbeszélő módszerek (world café, open space, pro-action café stb.), a megoldás-központú kérdező technika, a közösségi online eszközök felfedezése és intenzív használata (facebook csoport, google csoport, box.com, pinterest stb.), a képzési alkalmak közötti folyamatos tréneri kísérelés (e-mentorálás), valamint a foglalkozásvezetők viselkedési mintája mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a résztvevők építeni tudjanak a csoportban lévő tudásra, és így egymást kölcsönösen támogatva lendületet adjanak egymásnak és a saját projektjüknek vagy szakmai fejlődésüknek.

A pedagógus / tréner / csoportvezető szerepe, felelőssége

A Tempus Közalapítvány képzésein egy olyan tanulási módnak, együttgondolkodásnak, közös tanulásnak adunk teret, amelyben az oktató és a résztvevő viszonya a korábbiakhoz képest megváltozik. Az oktató többé már nem a tudás egyedüli forrása, aki felől egy irányban áramlik az információ „a hallgatók” felé. A foglalkozás vezetője inkább egyfajta facilitátorként, azaz egy olyan személyként van jelen a tanulási térben, aki megkönnyíti, támogatja a tanulási és a csoportfolyamatokat.

Ily módon fő feladata, hogy kijelölje a tanulás kereteit, megteremtse azt a légkört és azokat a személyes és online tereket, ahol a résztvevők kapcsolódni tudnak egymással. Izgalmas kérdéseket vet fel, inspirációt nyújt, elgondolkodtat, és megmutatja, hogy milyen

úton tudják a résztvevők elérni a felvetett problémákhoz szükséges tételes tudást. Trénerként/csoportvezetőként rendelkezik speciális ismeretekkel, de nem kizárólagos birtokosa a tudásnak, támaszkodik a csoporttagok meglévő gyakorlati tapasztalataira, készségeire. A tanulási folyamat során az alapvető célja, hogy előhívja a résztvevők által hozott tudást, bátorítsa a tudásmegosztást, és ösztönözze a résztvevők közötti tudásépítést, az egymástól tanulást. A központi információforrás szerepe helyett a folyamatosan tanuló, kérdező, a folyamatokat segítő, terelő pedagógus szerepét tölti be, aki elgondolkodtat, bátorít, szembesít, visszajelzést ad, valamint kapcsolatokat teremt a résztvevők korábban különálló tudása között.

Forrás: www.edutopia.org

Forrás: dkuropatwa – www.flickr.com

Tempus Képzőközpont | Képzési Naptár | 2014. tavaszi félév

A Tempus Közalapítvány folyamatosan zajló csoportos képzései mellett a következő, nyílt képzési időpontokra várjuk egyéni résztvevők jelentkezését:

EU-angol szaknyelvi képzés	2014. február
Angolul az EU-ban képzés	2014. február
Projektmenedzsment lépésről lépésre képzés	2014. március-május
Kisgyermekkorai angol nyelvoktatás képzés – alapozó szint	2014. március-április
Kisgyermekkorai angol nyelvoktatás képzés – mester szint	2014. május
Hatékony kommunikáció – prezentáció képzés	csoportos megbízás esetén elérhető

Értékelés

A Tempus Közalapítvány képzésein alapvetően a portfólió és a keresztértékelés módszerével dolgozunk a tanulási folyamat értékelésekor. Tekintettel arra, hogy a képzési folyamat általában egy hosszabb, több képzési alkalomból felépülő – a tanulási céloktól függően legalább két hetet, maximum 8 hónapot átívelő – időszak, így a résztvevők az egyes képzési alkalmak között, ezeket összekötő, úgynevezett hídfeladatokat kapnak, és azokon dolgoznak. Az egyes képzési alkalmak között kapott (választható) feladatok célja, hogy a képzés során felmerülő tudáselemeket a résztvevők átfordítsák a gyakorlatba, illetve az elhangzottakat elmélyítsék, személyessé tegyék.

Forrás: dkuropatwa – www.flickr.com

KÉTHELYI ESZTER

EU English
Researching, Teaching and Practising English in EU Contexts

EU-ANGOL – Miért? Kinek? Hogyan?

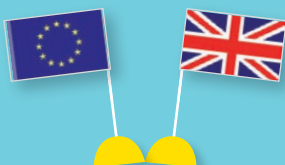

Valószínűleg mindenki egyetért abban, hogy az angol nyelv ismerete nélkül ma már nehezen lehet boldogulni, hiszen kiemelkedően fontos szerepe van a nemzetek közötti kommunikációban a világban és az Európai Unióban egyaránt. Az angol tölti be a közvetítő nyelv, azaz a lingua franca szerepét a nemzetközi intézmények egymás közti és a tagállamokkal való kommunikációjában, és ez nincs másként az Európai Unió intézményein belül sem. Cikkünkben az EU-angol szaknyelvről kapcsolatos leggyakoribb kérdésekre, kételyekre **TREBITS ANNA**, a Kolumbusz '92 Oktatásszervező és Kulturális Bt. és a Tempus Közalapítvány közös partnerségében megvalósuló uniós szaknyelvi továbbképzés egyik kifejlesztője és oktatója ad válaszokat.

Mit takar az EU-angol kifejezés?

Ha EU-angol szaknyelvről beszélünk, érdemes különválasztanunk két, manapság gyakran emlegetett fogalmat: az euro-angolt (Euro English) és az EU-angolt (EU English). Ez a két megnevezés, bár első látásra hasonlóknak tűnhet, két különböző rétegenyelve utal Európában. Az euro-angol kifejezés az angol nyelvnek a közvetítő nyelvi szerepére utal: a soknyelvű és soknemzetiségű Európában legtöbbször az angol a közös nyelv, amelyen az emberek kommunikálnak egymással. Egy görög és egy svéd üzletember, vagy egy francia és egy magyar diák az angoltudásukat hívják segítségül, ha társalogni akarnak egymással.

Ezzel szemben az EU-angol elnevezés szakmai nyelvhasználatra utal, nevezetesen az angol nyelvnek az EU intézményeiben és dokumentumaiban használt változatára. Az EU-angol jellegzetességei kiválóan tükrözik az EU szerteágazó tevékenységét, amely szinte minden szakterületen érezteti a hatását. Így az EU-angol tanulmányozása során egyben a jogi és gazdasági szaknyelvet is megismerhetjük, de az oktatás, a mezőgazdaság vagy akár az egészségügy szakmai nyelvhasználatába is bepillantást nyerhetünk.

Miért nem elég csak a fontosabb szakkifejezéseket megtanulni?

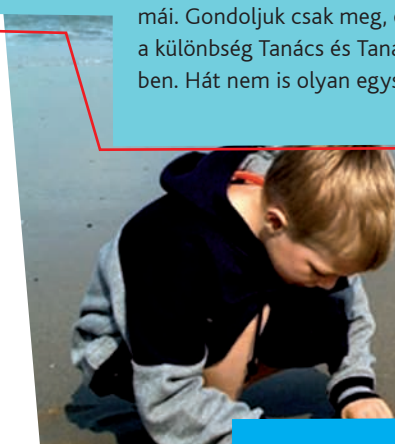
A szakmai nyelvhasználat nem merül ki abban, hogy megfelelő szakmai ismeretekkel rendelkezünk és tudunk angolul. A napi munkavégzés során számos gyakorlati készségre is szükségünk van. Azt gondolom, hogy ezt a pályakezdők vagy pályaváltók érzik át igazán, hiszen az embernek nem kevés idő kell ahhoz, hogy a szakmával járó készségeket rutinszerűen elsajátítsa. Például, egy multikulturális és soknyelvű uniós intézményben alapvetően befolyásolhatja a karrierünket az interkulturális kommunikációs készség megléte. Az is nagy segítséget jelenthet természetesen, ha ismerjük az EU intézmények tipikus dokumentumait, azok stilisztikai, formai konvencióit. A szakmai készségek fontosságát szépen tükrözi, hogy az EU Felvételi Irodája (European Personnel Selection Office, EPSO) által szervezett versenyvizsgák feladatai túlnyomórészt a szakmai készségekben való jártasságot, rutinosságot igyekeznek mérni.

Miért érdemes EU-szaknyelvet tanulniuk azoknak, akik már középfoknál magasabb szinten használják az angol nyelvet?

A válasz egyszerű: az angol nyelv közép vagy akár felsőfokú ismerete önmagában nem jelenti azt, hogy egy adott szakma (esetünkben az EU) közép vagy felsőfokú ismereteivel is rendelkezünk. Sőt, az EU-angol tanfolyamok tapasztalatai azt mutatták, hogy gyakran még az EU intézményekkel egy adott területen, napi szinten együttműködő szakembereknek is újdonságot jelentett számos, az EU-angolban gyakran előforduló fogalom vagy nyelvi szerkezet.

Mindig fontos szem előtt tartanunk, hogy a szaknyelv két dolgot takar: szakmai tudást ÉS nyelvtudást. Nehéz EU szaknyelvet használni, ha ugyan jól tudunk angolul, de semmit nem tudunk az EU intézményeiről, mert akkor mindjárt alapvető és egyébként egyszerű fogalmakkal is gondban leszünk: például, hogy mit is érthetünk Tanács alatt ebben a kontextusban? Ugyanakkor az sem tudja a szakmai tudását villogtatni, akinek a nyelvtudásával vannak problémái. Gondoljuk csak meg, el tudnánk-e magyarázni angolul, hogy mi a különbség Tanács és Tanács között az EU intézményeinek ismeretében. Hát nem is olyan egyszerű...

TREBITS ANNA

EU-ANGOL SZAKNYELVI KÉPZÉS Mit mondanak azok, akik már elvégezték az EU-angol szaknyelvi képzést?

„Részletesen megismertem az Európai Uniót történetében, felépítésében; és a főbb hatalmi ágak munkáján, jogkörén keresztül bepillantást nyertem, hogyan is működik az Európai Unió. Emellett, megtanultam a témát érintő fontosabb szakszavakat angol nyelven, és gyakoroltam az általános angol mellett a szakmai angol nyelvet is.”
Ignáth Anita, angol nyelvtanár, Petrinja, Horvátország

„A képzés során módomban állt megismerkedni az Európai Unió aktuális kérdéseivel és jelentős segítséget kaptam angol nyelvi készségeim fejlesztéséhez.”
Dr. Túróczi Imre, rektor, Szolnoki Főiskola, Szolnok

„A képzés áttekintette az EU működési mechanizmusát, különös hangsúllyal a Lisszaboni Szerződés által bevezetett változásokra. Mindez hozzájárult korábbi ismereteim felfrissítéséhez és naprakészisé tételéhez. A képzésen tanultak révén tényleg jobban tudom értelmezni, hogy mi van a hírek mögött.”
Barsi Gizella, nemzetközi szakreferens, Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet, Budapest

„Mivel főiskolai éveim alatt nem tanultam EU-s ismereteket, így eléggé hiányos ez az oldala a tudásomnak, így határozottan kijelenthetem, hogy a két képzés alatt sokat tanultam az Unióról, számomra kellemes környezetben, szakmailag felkészült oktatókkal.”
Büdszenti Petra, menedzser asszisztens, Europe Direct Információs Központ, Nyíregyháza

A következő nyitott EU-angol szaknyelvi képzési csoport **2014. februárban** indul, a részvételi feltételeket megtalálja a www.tka.hu honlap képzések menüpontjában, vagy a következő elérhetőségeken:

»» kepes@tpf.hu,
06-1-237-1300/120

vendégoldal

2012. január 1-től a korábbi Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet a Nemzeti Munkaügyi Hivatal (NMH) rész-igazgatóságaként működik tovább. Az igazgatóság szakmai feladatait továbbra is a Nemzetgazdasági Minisztérium háttérintézményeként látja el. Az igazgatóság főosztályainak munkája a szak-és felnőttképzés fejlesztési feladatainak koordinálása, a teljes körű vizsgaügyviteli feladatainak ellátása, a munkaerő-piaci képzések koordinálása és a szakképzési támogatások kezelése.

A Fejlesztési Főosztály irányítja a szakképzési dokumentumok folyamatos tartalmi fejlesztési feladatait, elemzési és értékelési feladatokat végez, és javaslatot készít a jogszabályi változásokhoz. Gondozza a szakterület külföldi kapcsolatait, és ezen belül szakmai képviselőt biztosít a hazai és nemzetközi rendezvényeken. A főosztály szervezi a szakmai továbbképzéseket, ellátja a szak-és felnőttképzéshez kapcsolódó ügyfélszolgálati feladatokat, illetve hatósági eljárás keretében foglalkozik a szakképzettséghez kötődő bizonyítvány-ekvivalenciával.

A Vizsgaügyviteli Főosztály működteti a vizsgaközpontot és koordinálja a komplex szakmai vizsgához kapcsolódó vizsgatételek, értékelési útmutatók és egyéb dokumentumok kidolgozását az NGM hatáskörébe tartozó szakképesítésekhez. A főosztály gondoskodik az iskolai rendszerű képzések vizsgadokumentumainak sokszorosításáról, az iskolarendszeren kívüli szakképzés vizsgateteleinek expedálásáról és a vizsgaszervezőknek való átadásáról. A főosztály emellett kezeli és ellenőrzi a vizsgajelentéseket, kijelöli a szakmai vizsga elnökét, ellátja a vizsgaelnöki jelentések feldolgozását, kezelését, valamint gondoskodik az iskolai rendszerű és az iskolarendszeren kívüli képzésekhez kapcsolódó törzslapok ellenőrzéséről és szükség szerinti javíttatásáról.

A Képzési Főosztály egyik kiemelt feladata a szakmaszerkezeti döntések kialakítása, a szakképesítésekkel kapcsolatos beiskolázásra vonatkozó javaslatok összesítése és előkészítése. 2013. szeptember 1-től ez a főosztály látja el a felnőttképzési intézmények és képzési programok engedélyeztetésével kapcsolatos feladatokat. Országos szakmai tanulmányi versenyeket szervez és bonyolít le, illetve biztosítja a munkaerő-piaci képzések egységes pályázattási rendszerének kialakítását, felügyeletét és ezek nyilvántartását.

A Támogatási Főosztály a Nemzeti Foglalkoztatási Alap képzési alaprészből nyújtott támogatásokkal összefüggő feladatai körében ellátja a pályázatok előkészítésével, lebonyolításával, a támogatási szerződések megkötésével és a támogatások felhasználásának elszámoltatásával kapcsolatos feladatokat. Ide tartoznak a szakiskolai tanulmányi ösztöndíjak, és a hozzájárulásra nem kötelezett egyéb szervezetek által igényelt támogatási összegek folyósításához kapcsolódó feladatok.

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal és a Tempus Közalapítvány között 2013 júniusában együttműködési megállapodás született.

Együttműködés a szak-és felnőttképzés európai programjaiban

A megállapodás célja a két intézmény közötti szorosabb együttműködés kialakítása a szakképzés, valamint a foglalkoztatáspolitikai fejlesztésének területén. A megállapodás értelmében a két intézmény kölcsönösen segíti a szakmai anyagok átadását, a tapasztalatcserét, az információterjesztést, illetve saját rendezvényein a másik fél számára megjelenést biztosít. A Nemzeti Munkaügyi Hivatal és a Tempus Közalapítvány olyan országos eseményeken jelenik meg közösen, mint az éves Pályaorientációs és Állásbörze, illetve az Országos Szak-és Felnőttképzési Tanévnyitó.

Az együttműködés kiterjed az Europass portfólió és az ECVET (európai szakképzési és szakoktatási kreditrendszer) közös fejlesztési és disszeminációs feladataira, valamint a Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) kialakítására és bevezetésére, az ECVET-hez történő hozzákapcsolására.

Az Europass portfólió kapcsán a Nemzeti Munkaügyi Hivatal Szak-és felnőttképzési Igazgatósága működteti az Europass bizonyítvány-kiegészítő online rendszerét a Nemzeti Referencia Központ keretei (NRK) között. A rendszeren keresztül évente több mint 20 000 darab OKJ-s végzettséghez használható bizonyítvány-kiegészítőt töltenek le a vizsgaszervezők magyar, angol, német, francia, spanyol és olasz nyelveken.

A Tempus Közalapítványon belül működő Nemzeti Europass Központtal együtt három nemzetközi munkacsoportban vesz részt a kommunikáció, az Europass mobilitás és az Europass bizonyítvány-kiegészítő témában. Az együttműködés kapcsán rendszeres megbeszélések, tanácsadói feladatok és az ügyfélszolgálat ellátása valósul meg.

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal Szak-és Felnőttképzési Igazgatóságán belül működik az ECVET Nemzeti Koordináló Pont, amely információt szolgáltat az Európai Szakoktatási és Szakképzési Kreditrendszerrel. A Nemzeti Koordináló Pont szorosan együtt dolgozik a Tempus Közalapítvány által koordinált ECVET Nemzeti Szakértői Hálózattal, amelynek keretében közösen végzik a tájékoztató és disszeminációs tevékenységeket és gyűjtik a jó gyakorlatokat. A Koordináló Pont 2011 óta kétszer szervezett nemzetközi szemináriumot az Európai Szakoktatási és Szakképzési Kreditrendszerhez kapcsolódóan. Az ECVET Nemzeti Szakértői Hálózat mindkét alkalommal aktívan közreműködött a szemináriumok lebonyolításában és hatékony szerepet játszott a magyar résztvevők tájékoztatásában.

A két országos intézmény, a Tempus Közalapítvány és az NMH együttműködése stratégiai fontosságú, nagyban hozzájárul küldetésük sikerességéhez a magyar oktatási, képzési és K+F szektor, valamint az emberi erőforrások és a munka világa számára az európai integráció által kínált lehetőségek hatékony kiaknázásában, ezáltal az ország versenyképességének erősítésében és a foglalkoztatás bővítésében. ●

Erasmus+

A 2014-ben induló új program, amely az oktatást, az ifjúsági területet és a sportot is magában foglalja, hét jelenlegi programot egyesít és vált fel a jövőben.

2013 júniusában megszületett a formális egyetértés az Európai Tanács, az Európai Parlament és az Európai Bizottság között, ami az Erasmus+ program elindításához szükséges. A programról szóló európai rendelet elfogadása az év végére várható, ennek megfelelően várhatóan decemberben teszik közzé a pályázati felhívást és az útmutatót.

A pályázók köre alapvetően nem változik: a formális és nem formális oktatás, képzés és ifjúsági munka területén működő szervezetek pályázhatnak munkatársaik és tanulóik részére támogatásra, és továbbra is nagy hangsúly lesz a szervezetek közötti partnerségek kialakításán.

Bár az új program szerkezete a pályázattípusok, és nem az oktatási-képzési szektorok alapján épül fel, a korábbi szektorális alprogramok nevei (Comenius, Leonardo da Vinci, Grundtvig, Erasmus Mundus) kommunikációs célból megmaradnak.

Az ifjúsági terület és a sport külön költségvetéssel rendelkező, teljesen különálló része az Erasmus+ programnak. E programrész hazai felelőse a F fiatalok Lendületben Programiroda: www.yia.hu

Az Erasmus+ program három pályázattípus köré épül: egyéni mobilitások; intézményi együttműködések; valamint szakpolitikai reformok támogatása.

Egyének tanulmányi célú mobilitása

A programban részt vevő országok között megvalósuló tanulmányi célú mobilitások fejlesztik a résztvevők készségeit, személyiségüket és növelik foglalkoztathatóságukat. Ez a pályázattípus négyféle tevékenységet támogat:

- Személyzet/szakemberek mobilitása (az egész életen át tartó tanulás minden szintje; pedagógusok, oktatók, oktatási és képzési szakértők, beleértve az oktatásba, képzésbe, illetve a nem formális ifjúsági oktatásba bevont ifjúsági munkásokat)
- Felsőoktatásban és szakképzésben tanuló diákok mobilitása (tanulmányok, munka alapú tanulás, gyakornoki tevékenység)
- Mesterfokú tanulmányokat végző diákok mobilitása (diákhitel-garancia eszköz)
- Ifjúsági cserék és ifjúsági önkéntesség

Együttműködés az innováció és bevált gyakorlatok terén

A programban részt vevő országok közötti együttműködések Európa-szerte fokozzák az átláthatóságot, az innovációt és a jó gyakorlatok cseréjét. Ez a pályázattípus négyféle tevékenységet támogat:

- Stratégiai partnerségek (kis léptékű együttműködések és nagy léptékű projektek a programban részt vevő országok között), beleértve az ifjúsági kezdeményezéseket és az ifjúsági szektor együttműködését.
- Tudásfejlesztési szövetségek és Ágazati szakképzettség-fejlesztési szövetségek (a felsőoktatás és a munka világa, valamint a szakképzés és a munka világa közötti strukturált együttműködés)
- Informatikai támogató platformok (három platform az eTwinning modell alapján)
- Kapacitásépítés (harmadik országokkal megvalósuló felsőoktatási projektek)

Szakpolitikai reformfolyamat támogatása

A harmadik pályázattípus azon tevékenységeket támogatja, amelyek elősegítik az EU oktatási és képzési szakpolitikai menetrendjének végrehajtását. Ez a pályázattípus háromféle tevékenységet támogat:

- Nyitott koordináció módszere és az Európai Szemeszter (kapcsolódva az Oktatás és képzés 2020 valamint az Európa 2020 stratégiákhoz)
- EU eszközök (a valorizációt és a megvalósítást segítő eszközök)
- Szakpolitikai párbeszéd (érintett szakértőkkel, harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel), beleértve az ifjúsági területen folytatott strukturált párbeszédet

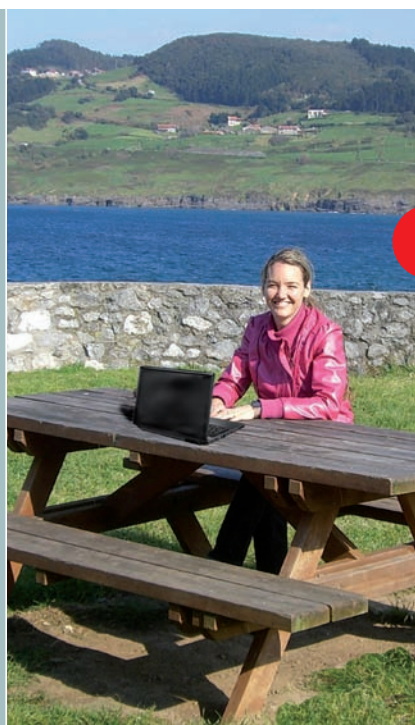

A programban a következő országok vehetnek részt:

- az Európai Unió tagállamai
- csatlakozó és tagjelölt országok
- EFTA országok (Norvégia, Izland, Liechtenstein és Svájc)
- szomszédos partner országok (Algéria, Örményország, Azerbajdzsán, Fehéroroszország, Egyiptom, Grúzia, Izrael, Jordánia, Libanon, Líbia, Moldova, Marokkó, Palesztina megszállt területei, Szíria, Tunézia és Ukrajna. Ezen kívül, az ifjúsági tevékenységek esetében Orosz-ország is szomszédos államnak minősül.)
- egyéb partner országok és régiók

A programban további országok – úgynevezett szomszédos és egyéb partner országok – is részt vehetnek majd, de ennek részleteiről egyelőre kevés az információ. A velük való együttműködési lehetőségek elsősorban a felsőoktatási intézmények számára lesznek elérhetőek.

Az első beadási határidők a mobilitások esetében valószínűleg március közepén, a stratégiai partnerségek esetében április végén lesznek. Ezek a dátumok hozzávetőleges, nem végleges időpontok.

A végleges beadási határidőkről és a pályázatok részleteiről a Tempus Közalapítvány honlapján tájékozódhatnak az érdeklődők.

www.tka.hu

www.tka.hu

A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY évtizedes szakmai múlttal rendelkező, dinamikus és munkavégzésében igényes, kiemelten közhasznú szervezet, amelynek célja az európai értékek és célok képviselete és közvetítése az oktatás, képzés és K+F területén, valamint a magyar oktatási, képzési és K+F rendszer megismertetése és érdekeinek képviselete nemzetközi környezetben.

Kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy a magyar oktatási, képzési és K+F szektort és az emberi erőforrásokat hozzásegítsük az európai integráció által kínált lehetőségek hatékony és eredményes kiaknázásához, hazai és nemzetközi pályázati programok koordinálásával, képzések kidolgozásával és megvalósításával, valamint szakértői segítségnyújtással. Kiemelt célunk a helyzetünkből adódó speciális tudás és szemléletmód széles körű és egyben strukturált terjesztése. Közalapítványunk elkötelezett mindazon hazai és külföldi szervezetekkel, szakértőkkel való együttműködés iránt, akik a céljaink megvalósításában partnereink lehetnek.

Munkatársaink szakmai felkészültsége, nemzetközi tapasztalatai biztosítják feladataink magas színvonalú ellátását. Partnereink igényeit szem előtt tartva törekszünk az általunk végzett feladatok koherenciájának és szinergiájának megteremtésére.

Szervezeti kultúránk alapértékei a megbízhatóság, objektivitás, átláthatóság, az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosítása.